

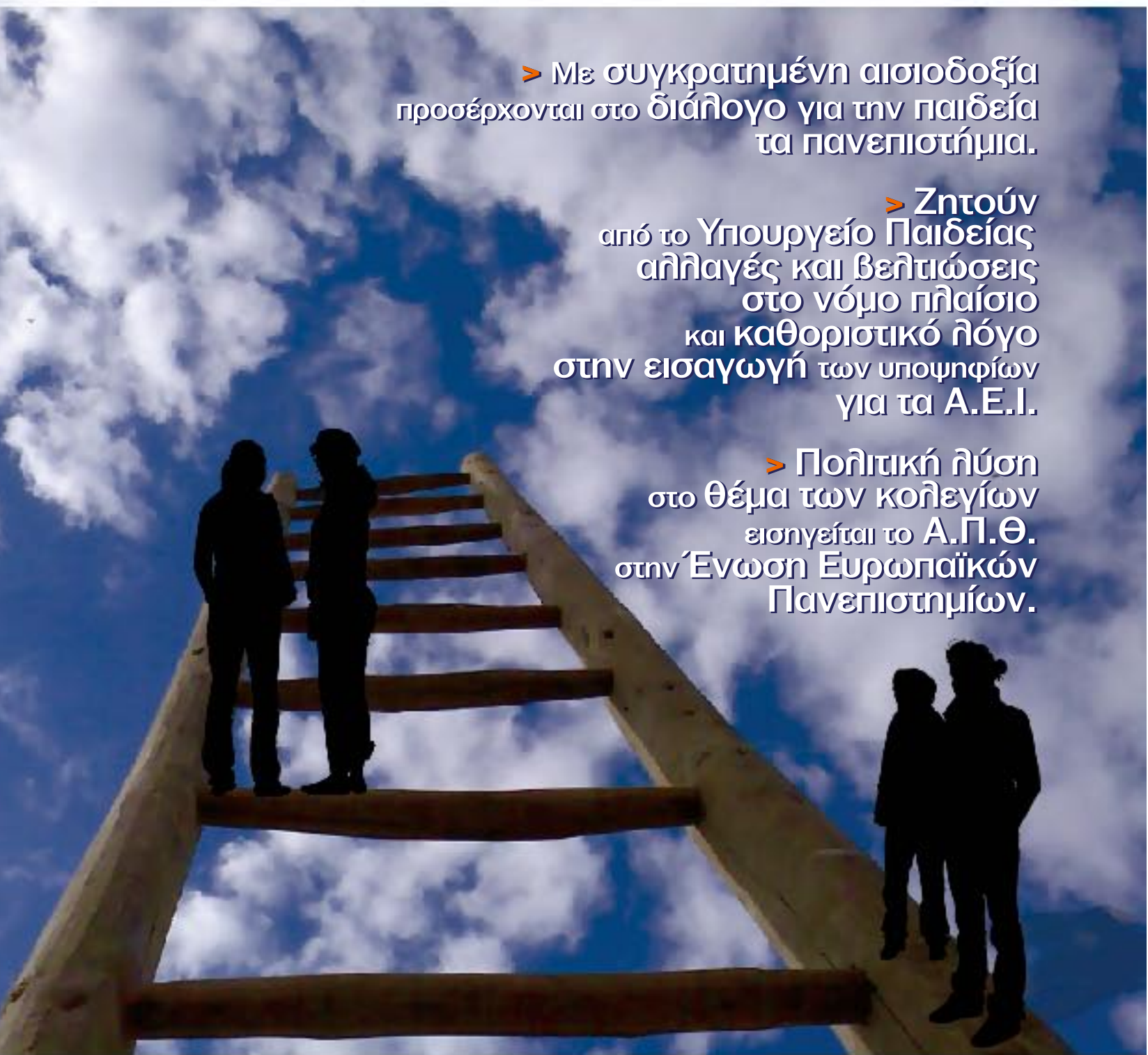
Πανεπιστημίου Ποδη

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ | ΜΑΪΟΣ 2009 | ΤΕΥΧΟΣ 27

> Με συγκρατημένη αισιοδοξία
προσέρχονται στο διάλογο για την παιδεία
τα πανεπιστήμια.

> Ζητούν
από το Υπουργείο Παιδείας
αλληλαγές και βελτιώσεις
στο νόμο πλαίσιο
και καθοριστικό λόγο
στην εισαγωγή των υποψηφίων
για τα Α.Ε.Ι.

> Πολιτική λύση
στο θέμα των κολεγίων
εισπράττει το Α.Π.Θ.
στην Ένωση Ευρωπαϊκών
Πανεπιστημίων.

Με το όραμα για το δικό μας πανεπιστήμιο	1	«Τοξικές» εργασιακές σχέσεις και η περίπτωση Κούνεβα	36
Τα πανεπιστήμια με συγκρατημένη αισιοδοξία προσέρχονται στο διάλογο	2	Από τα έδρανα στην έδρα	39
Κ. Αξελός: Είναι άξια η εποχή μας για μια πλατωνική σκέψη;	12	Η δύσκολη διαδρομή από απόφοιτος λέκτορας	41
Ο εθελοντισμός στις μέρες μας.....	16	ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ	42-47
ΤΟ ΘΕΜΑ: ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ	17-41	Πανεπιστήμιο φιλικό και προσιτό σε όλους τους φοιτητές του	48
Με το βλέμμα στο διάλογο για την παιδεία	17	Το περιβάλλον στο επίκεντρο	49
Δημόσιο πανεπιστήμιο: τριγμοί και αντοχές	18	Ειδήσεις από το Α.Π.Θ.	50
Η αυτογνωσία πρώτο βήμα για την επιβίωση	22	Τα αρχαία μουσικά των Αντικυθήρων	51
Η αξιολόγηση για το πανεπιστήμιο που οραματίζομαι	25	Το άγχος στην απόδοση συμβάλλει στη σεξουαλική δυσλειτουργία	52
Το χρόνιο ζήτημα της εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση	29	Διακρατικές συνεργασίες	53
Αλήθειες και μύθοι	32	Διακρίσεις	57
Τι χρειάζεται για ένα αποτελεσματικό σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι.	34	Επίσκεψη φοιτητών Ιατρικής στην Κωνσταντινούπολη	59
		Αναγορεύσεις επίτιμων διδασκόντων	62
		Ειδήσεις από το Α.Π.Θ.	64

Περιοδική έκδοση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- Το περιοδικό διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Πρόεδρος: **Αθανασία Τσατσάκου**, αντιπρύτανης, καθηγήτρια του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Μέλη: **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**, καθηγήτρια του Τμήματος Φιλολογίας
Δημήτρης Αραβαντινός, αναπλ. καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Δέσποινα Βώκου, καθηγήτρια του Τμήματος Βιολογίας
Ηλίας Ελευθεροχωρινός, καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας
Βασιλική Κουζιώρη, διοικητική υπάλληλος Τμήματος Κληροδοτημάτων
Στέλλα Λάββα, επίκ. καθηγήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών
Άννα Παναγιωταρέα, αναπλ. καθηγήτρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.
Ευαγγελία Τρέσσου-Φατούρου, καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Νικόλαος Τσινίκας, καθηγητής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων
Ελένη Χοντολίδου, επίκ. καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής
Δημήτριος Χριστοδούλου, αναπλ. καθηγητής της Ιατρικής Σχολής

Συντονιστής: **Νικόλαος Τσακίρης**, Ε.Ε.Δι.Π. ΙΙ του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Ρεπορτάζ: **Δημήτρης Κρανιώτης**, μεταπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Έρευνα: **Ήρα Μπλιάτκα - Μαστοράκη**, φοιτήτρια του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών

Φωτογραφίες: **Δημήτρης Τρωγαδής**, φοιτητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Σχεδιασμός εξωφύλλου: **Σμαράγδα Γαρόφλου**, φοιτήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών

Ηλεκτρ. σελιδοποίηση-φίλμ: **θέμα**, Κων/νος Κωτούλας & Σία Ε.Ε., Κερασούντος 46, τηλ. 2310/421405

Εκτύπωση: ΧΡΩΜΟΤΥΠ Α.Ε., 17ης Νοέμβρη 73, τηλ. 2310/951620

Διεύθυνση επικοινωνίας: Γραφείο Τύπου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Κτίριο Κ. Καραθεοδωρή (πρ. Διοίκησης)
Πανεπιστημιούπολη Α.Π.Θ., 54124 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310/996778, φαξ: 2310/996730

- Κείμενα για δημοσίευση γίνονται δεκτά, εφόσον είναι ενυπόγραφα και εγκρίνονται από τη συντακτική επιτροπή. Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.
- Επιτρέπεται κάθε αναδημοσίευση, με υποχρέωση αναφοράς του περιοδικού ως πηγής.

Αναζητώντας «όχι τις ιδέες του ωραίου και του αληθινού, αλλά τα σήματα που εξέπεμψε ο κόσμος με αλήθεια και ομορφιά» (Κ. Αξελός) ανοίγουμε ένα νέο κεφάλαιο αναζήτησης του επερχόμενου, πάντα με άξονα το μεγαλύτερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας.

Αφυπνίζοντας σε νέες κατευθύνσεις, τα γεγονότα των τελευταίων μηνών ανέδειξαν με πρωτόγνωρη ορμή μια νέα συλλογική συνείδηση. Με εναλλασσόμενα

συναισθήματα και μέσα από ταλαντεύσεις και επαναπροσδιορισμούς, το «εγώ» έδειξε να μεταμορφώνεται πάλι σε «εμείς», απελευθερώνοντας λανθάνουσες δυνάμεις. Στο επίκεντρο όλων των προβληματισμών, παραμένει η αγωνία για το δημόσιο πανεπιστήμιο και το μέλλον του. Στο συνεχιζόμενο

διάλογο προστίθενται, ωστόσο, συγκεκριμένα ερωτήματα και προσδοκίες, που αφορούν στις εργασιακές σχέσεις και στην ποιότητα παροχής υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα. Είναι ερωτήματα ζωής, στα οποία καλείται να ανταποκριθεί η ελληνική κοινωνία. Κυρίως όμως είναι το ερώτημα και το όραμα για το «δικό μας» πανεπιστήμιο.

Προχωρώντας σταθερά προς την άκρη του ορίζοντα, το ζητούμενο «ανοικτόν όλον» φαίνεται να αποκτά συγκεκριμένο περίγραμμα. Είναι ένα πανεπιστήμιο φιλικό και προσιτό σε όλους. Με έμπρακτο σεβασμό στις ίσες ευκαιρίες. Χωρίς ιδεολογικούς αποκλεισμούς, ένα πανεπιστήμιο που να δημιουργεί και να προάγει την έννοια του πολίτη του κόσμου. Όντας πάντα ανοικτό σε κάθε καινούργια ιδέα, σε κάθε φρέσκια δημιουργία.

Κι ας φαίνεται αυτονόητο, ο δρόμος απαιτεί υπομονή και επιμονή. Υποχρέωσή μας είναι να συνεχίσουμε.

Η συντακτική επιτροπή

Με το όραμα για το δικό μας πανεπιστήμιο

ΖΗΤΟΥΝ ΕΙΛΙΚΡΙΝΗ, ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ

Τα πανεπιστήμια με συγκρατημένη

Ρεπορτάζ
Δημήτρης Κρανιώτης

Περίοδο έντονης κινητικότητας διανύουν τα πανεπιστήμια, καθώς μια σειρά θεμάτων και προβλημάτων που έχουν προκύψει απασχολούν την επικαιρότητά τους. Κυρίαρχη θέση μεταξύ αυτών κατέχει ο νέος διάλογος για την παιδεία, στον οποίο το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καλεί για μία ακόμη φορά την εκπαιδευτική κοινότητα, μέσω του νέου υπουργού Άρη Σπηλιωτόπουλου. Ως πρωτεύοντα ζητήματα του νέου διαλόγου έχουν οριστεί αφενός η διάρθρωση των σπουδών στο λύκειο και οι πανελλαδικές εξετάσεις που διεξάγονται σε αυτό και αφετέρου ο τρόπος εισαγωγής των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Συγκρατημένη η πανεπιστημιακή κοινότητα προσέρχεται στο διάλογο

Με σκεπτικισμό και συγκρατημένη αισιοδοξία εξαιτίας της αποτυχίας παλαιότερων αντίστοιχων εγχειρημάτων προσέρχονται τα πανεπιστημιακά ιδρύματα στο διάλογο για την παιδεία που διεξάγει για ακόμη μία φορά το Υπουργείο Παιδείας.

Η πανεπιστημιακή κοινότητα, λαμβάνοντας υπόψη την αρνητική εμπειρία που έχει σε προηγούμενες αντίστοιχες διαδικασίες που πραγματοποιήθηκαν υπό την έννοια ενός «διαλόγου», αποδέχθηκε μεν την πρόσκληση του νέου υπουργού, κατέστησε όμως σαφές ότι αυτή τη φορά δεν θα επιτρέψουν τη μετατροπή της διαδικασίας σε πεδίο διεξαγωγής παράλληλων μονολόγων. Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, μέσω των πρυτανικών αρχών τους εξέφρασαν την ελπίδα τους για έναν ουσιαστικό και αμφίδρομο διάλογο, από τον οποίο θα απουσιάζουν προειλημμένες πολιτικές αποφάσεις που θα του προσέδιδαν προσχηματικό χαρακτήρα.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων που είχαν οι πρυτάνεις με τον κ. Σπηλιωτόπουλο τον περασμένο Φεβρουάριο, εξέφρασαν την έντονη ανησυχία τους για την έως τώρα εφαρμογή του νέου νόμου - πλαισίου και ζήτησαν από το νέο υπουργό αλλαγές και βελτιώσεις. Παράλληλα, κατέθεσαν τις ενστάσεις τους για ορισμένες

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ

αισιοδοξία προσέρχονται στο διάλογο

από τις διατάξεις και άλλων νομοθετημάτων των προηγούμενων ηγεσιών στο Υπουργείο Παιδείας (π.χ. μεταπτυχιακές σπουδές) και αξίωσαν την ενεργό συμμετοχή των ιδρυμάτων στον καθορισμό του τρόπου εισαγωγής (αριθμό εισακτέων, εξεταστική διαδικασία κ.ά.).

60ή σύνοδος των πρυτάνεων

Τα θέματα αυτά τέθηκαν εκ νέου στον κ. Σπηλιωτόπουλο στο πλαίσιο των εργασιών της 60ής συνόδου των πρυτάνεων και των προέδρων των διοικουσών επιτροπών των ελληνικών πανεπιστημίων, που πραγματοποιήθηκε στις 6 και 7 Μαρτίου στο Καρπενήσι. Πιο συγκεκριμένα, η σύνοδος με ψήφισμά της επαναφέρει το θέμα των συγγραμμάτων και των προβλημάτων που έχουν προκύψει με τη διανομή τους στους φοιτητές, έπειτα από την ψήφιση του νόμου - πλαισίου.

Στην κατεύθυνση αυτή ζητεί «να ρυθμιστούν τεχνικά προβλήματα, τα οποία έχουν ανακύψει» και για το σκοπό αυτό απαιτεί «την απλοποίηση της διαδικασίας δήλωσης και παραλαβής βιβλίων, την επανεξέταση της δυνατότητας διανομής ξένων συγγραμμάτων, την επανένταξη σημειώσεων και πανεπιστημιακών παραδόσεων στο σύστημα επιλογής, την υποχρέωση των εκδοτικών οίκων να ορίσουν χώρους διανομής των συγγραμμάτων στις έδρες των πανεπιστημίων και τον καθορισμό των διανεμόμενων συγγραμμάτων από τον αριθμό των μαθημάτων, στα οποία εγγράφεται για πρώτη φορά ο φοιτητής».

Σχετικά με τα εκλεκτορικά σώματα των μελών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, η σύνοδος αποφάσισε ότι είναι απαραίτητη αφενός η «μείωση του εκλεκτορικού σώματος (15 - 20 άτομα) διατηρουμένου του ελάχιστου πλήθους στους 11

Αλλαγές και βελτιώσεις του ισχύοντος νόμου - πλαισίου για τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και καθοριστικό λόγο και ρόλο για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ζητούν από το νέο υπουργό τα πανεπιστήμια.

**Τα πανεπιστήμια
με συγκρατημένη αισιοδοξία
προσέρχονται στο διάλογο**

με το 1/3 αυτών να είναι εξωτερικοί» και αφετέρου η «διασφάλιση της υποχρεωτικής συμμετοχής των μελών Δ.Ε.Π. του ίδιου γνωστικού αντικειμένου στα τακτικά εξωτερικά μέλη». Αναφερόμενοι στο ίδιο θέμα οι πρυτάνεις χαρακτήρισαν ως αντιδεοντολογικό το γεγονός ότι «σύμφωνα με το νόμο 3549/2007 οι ομάδες των Δ.Ε.Π., των Ε.Ε.Δ.Ι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και υπαλλήλων και των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών συμμετέχουν στα εκλεκτορικά σώματα ανάδειξης οργάνων [...] με συγκεκριμένα ποσοστά, τα οποία παραμένουν αμετάβλητα, ασχέτως των ποσοστών συμμετοχής των μελών

ΣΦΟΔΡΗ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΤΣΟΥΡΕΛΗ

Η βία δε χωρά στο πανεπιστήμιο του σήμερα

Προσπάθεια αμαύρωσης και ακύρωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας αλλά και συνολικά της πανεπιστημιακής λειτουργίας αποτελεί η επίθεση που δέχτηκε ο διευθυντής των φυλακών Διαβατών Κωνσταντίνος Τσουρέλης σε αίθουσα του Τμήματος Νομικής του Α.Π.Θ. Το περιστατικό διαδραματίστηκε κατά τη διάρκεια ομιλίας του κ. Τσουρέλη σε φοιτητές του τμήματος, στο πλαίσιο του μαθήματος της εγκληματολογίας. Οι πρυτανικές αρχές του ιδρύματος καταδίκασαν με σφοδρότητα το γεγονός και επεσήμαναν τους κινδύνους που ελλοχεύουν για το ελεύθερο και δημοκρατικό δημόσιο πανεπιστήμιο ενέργειες παρόμοιες με αυτή.

Το πλήρες κείμενο της ανακοίνωσης έχει ως εξής:

«Η πανεπιστημιακή κοινότητα αποσβολωμένη πληροφορήθηκε το αποτρόπαιο γεγονός της βάνανσης επίθεσης κουκουλοφόρων και ροπαλοφόρων, κατά της σωματικής ακεραιότητας, ίσως και της ζωής, προσκεκλημένου ομιλητή του Τμήματος Νομικής, που είχε ως αποτέλεσμα το σοβαρό τραυματισμό του, και την άμεση ανάγκη διακομίδης του σε νοσοκομείο.

«Η άνανδρη αυτή ενέργεια καταδικάζεται με σφοδρότητα, διότι πέραν του “νόμου” της βίας και της τρομοκρατίας που επιχειρεί να επιβάλει, καταλύει την ουσία της λειτουργί-

ας ενός πανεπιστημίου, δηλαδή της ελευθερίας διακίνησης ιδεών, και ευθέως βάλλει εναντίον του νομικώς και κοινωνικώς κατοχυρωμένου πανεπιστημιακού ασύλου, το οποίο εγγυάται την ελευθερία λόγου, όχι μόνο στο πανεπιστήμιο, αλλά και σ’ ολόκληρη την κοινωνία.

«Το πανεπιστήμιο οφείλει να είναι χώρος παράθεσης και σύγκρουσης ιδεών, και όχι ρωμαϊκή αρένα, όπου κατισχύει και επιβάλλεται η άποψη του δυνατότερου και του αγριότερου. Όλοι μπορούν να γίνουν και δυνατότεροι και αγριότεροι. Όμως αυτή είναι η προοπτική ενός πανεπιστημίου ή μιας κοινωνίας;

«Η εξωπανεπιστημιακή αυτή συμμορία δεν έχει καμιά θέση σε χώρο πνεύματος, πολιτισμού και σύγκρουσης ιδεών και η πανεπιστημιακή κοινότητα οφείλει να την εξοβελίσει.

«Εάν σ’ αυτή συμμετείχαν και “φοιτητές”, τότε η πανεπιστημιακή κοινότητα θεωρεί ότι αυτοί δεν έχουν καμιά θέση σε χώρο παιδείας και εκπαίδευσης.

«Καλείται το σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας σε εγρήγορση, ώστε αυτή η αδιανόητη πράξη να μη μείνει αναπάντητη, και να βρίσκεται σε συνέγερση για να μην επαναληφθεί ποτέ».

τους» και πρότειναν, προκειμένου να αποκατασταθεί η αρχή της ισότητας της ψήφου, «την υιοθέτηση της ομόφωνης εισήγησης της συνόδου πρυτάνεων του Μαΐου 2006 στη Μυτιλήνη, καθώς και της εισήγησης του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει κάθε κατηγορία εκλεκτόρων να συμμετέχει στο αποτέλεσμα ανάλογα με το ποσοστό προσέλευσης στη διαδικασία».

Κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου τα Α.Ε.Ι.

Κατά τη διάρκεια της συνόδου οι πρυτάνεις των ελληνικών πανεπιστημίων επισήμαναν με κατηγορηματικό τρόπο στον κ. Σπηλιωτόπουλο τη δεινή θέση στην οποία έχουν περιέλθει τα ιδρύματα εξαιτίας άστοχων και μονόπλευρων πολιτικών επιλογών και αποφάσεων. Τόνισαν τα τεράστια προβλήματα υποδομών και προσωπικού που αντιμετωπίζουν τα Α.Ε.Ι. λόγω της ελλιπούς χρηματοδότησής τους από την πολιτεία και υπογράμμισαν τη δυσκολία τους να ανταποκριθούν στον εκπαιδευτικό, ερευνητικό και κοινωνικό τους ρόλο. Οι θεμελιώδεις εκπαιδευτικές ανάγκες των πανεπιστημίων χρήζουν ουσιαστικής και υπεύθυνης προσέγγισης από την εκάστοτε εξουσία και λειτουργεί τουλάχιστον υποκριτικά και ζημιολόγα η συσχέτισή τους με προεκλογικές σκοπιμότητες και κομματικές φιλοδοξίες.

Υπ' αυτή την έννοια, τα πανεπιστήμια ανέλαβαν να καταθέσουν υπεύθυνα τις προτάσεις τους για τον τρόπο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με το έργο αυτό επιφορτίστηκε ειδική επιτροπή που συστάθηκε επί τούτου και η οποία, αφού μελέτησε τα δεδομένα, παρουσίασε τα συμπεράσματά της στην 60ή σύνοδο. Τα βασικότερα σημεία, που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για τα Α.Ε.Ι., είναι ο αριθμός των εισακτέων και το σύστημα των μετεγγραφών. Η πανεπιστημιακή κοινότητα έχει εκφράσει επανειλημμένα τη θέση της για τη μελλοντική ελεύθερη πρόσβαση των μαθητών στα πανεπιστήμια. Ωστόσο, οι σημερινές συνθήκες χρηματοδότησης, που αντικατοπτρίζονται σε ασφυκτικά γεμάτα αμφιθέατρα και σε ελλιπείς υποδομές, σε συνδυασμό με το ανεξέλεγκτο πολλές φορές καθεστώς των μετεγγραφών δεν επιτρέπουν αρκετά περιθώρια αισιοδοξίας.

Το Α.Π.Θ. καταδικάζει τα κρούσματα βίας που με όλο και με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση εκδηλώνονται στο πανεπιστήμιο και θεωρεί ότι το μόνο που επιτυγχάνουν είναι να μειώνουν την αξία και το κύρος του δημόσιου πανεπιστημίου.

ΤΟ Α.Π.Θ. ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΕ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΟΥΣΗ

Είχε ως μοναδικό στόχο το δημόσιο πανεπιστήμιο

Επίθεση από ταραχοποιούς δέχθηκε στις 18 Φεβρουαρίου ο καθηγητής του Τμήματος ΜΜΕ του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννης Πανούσης την ώρα που προήδρευε σε επιστημονική ημερίδα για την «επάνοδο των αποφυλακισμένων» στο Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Περίπου 80 με 100 κουκουλοφόροι όρμησαν σε χρόνο μηδέν μέσα στην αίθουσα έχοντας βάλει στόχο τη διάλυση της ημερίδας και ακόμη περισσότερο τον ίδιο τον καθηγητή Πανούση. Μια μικρή ομάδα από τους εισβολείς κατευθύνθηκε προς τον κύριο Πανούση και, αφού τον έβρισε και τον κτύπησε, τον τραυμάτισε στο μάτι με αποτέλεσμα να πρέπει να μεταφερθεί με ασθενοφόρο στον «Ευαγγελισμό». Επίθεση με γκαζάκια είχε πριν από λίγες ημέρες δεχθεί και το γραφείο του κ. Πανούση, ευτυχώς τότε προκαλώντας μόνο υλικές ζημιές και χωρίς να τραυματιστεί κανείς.

Στο χώρο της εκδήλωσης οι κουκουλοφόροι έσπασαν βιτρίνες, πέταξαν αβγά και μπογιές, αναποδογύρισαν έπιπλα και όταν μετά από λίγα λεπτά έφυγαν, ο χώρος θύμιζε βομβαρδισμένο τοπίο.

Η συγκεκριμένη επίθεση των κουκουλοφόρων έρχεται

να προστεθεί ως μια ακόμη από τις πράξεις βίας των ομάδων αυτών που καλύπτονται πίσω από την ανωνυμία της κουκούλας και την προστασία που τους προσφέρει το πανεπιστημιακό άσυλο. Έχει όμως προκαλέσει γενική αγανάκτηση στην πανεπιστημιακή κοινότητα, που αναζητεί πλέον τρόπους να αντιπαρατεθεί στην ωμή βία των κουκουλοφόρων.

Με αφορμή το επεισόδιο η πρυτανεία του Α.Π.Θ. εξέδωσε την παρακάτω ανακοίνωση:

«Η Πρυτανεία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου με οδυνηρή έκπληξη πληροφορήθηκε την αδιανόητη και προκλητική επίθεση στον καθηγητή Γιάννη Πανούση, καθώς και τις βανδαλώδεις καταστροφές στο πολιτιστικό κέντρο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

»Καταδικάζει με τρόπο απόλυτο τη βία και την επιχειρούμενη κατατρομοκράτηση στη διακίνηση των ιδεών, που αποτελεί την ουσία, όχι μόνο του ασύλου, αλλά και της Δημοκρατίας.

»Εκφράζει τη βαθιά της ανησυχία για την κλιμάκωση των φαινομένων αυτών στους πανεπιστημιακούς χώρους, και καλεί όλους τους φορείς της πολιτείας σε συνέγερση ετοιμότητας και δράσης, για την αντιμετώπισή τους.»

Τα πανεπιστήμια
με συγκρατημένη αισιοδοξία
προσέρχονται στο διάλογο

Υποχρηματοδότηση - Ελλείψεις σε υποδομές και προσωπικό

Ιδιαίτερα δύσκολη είναι η κατάσταση αυτή για το μεγαλύτερο ίδρυμα της χώρας, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το οποίο αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα χωρητικότητας. Ο αριθμός των εισακτέων, ο οποίος κρίνεται ως ανεκτός από τις αρχές του πανεπιστημίου προκειμένου να ανταποκριθεί το επιστημονικό προσωπικό στην άρτια εκπαίδευσή τους και στην ακαδημαϊκή τους ολοκλήρωση, διογκώνεται υπερβολικά στη συνέχεια με την εφαρμογή διάφορων νόμων. Οι φετινοί δευτεροετείς φοιτητές του Α.Π.Θ. αγγίζουν τους 8.750, γεγονός που σημαίνει ότι αυξήθηκε κατά 42% ο αρχικός αριθμός των εισακτέων (6.176) που είχε ανακοινωθεί από το Υπουργείο Παιδείας για το έτος 2007 - 2008.

Ο κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. καθηγητής Νικόλαος Μουσιόπουλος παρατηρεί ότι «ο εξαναγκασμός των Α.Ε.Ι. να εκπαιδεύσουν τον υπέρμετρο αριθμό των φοιτητών που εισάγονται σε αυτά συνοδεύεται από ανεπάρκεια προσωπικού και υποδομών». Μάλιστα, κατηγορεί την πολιτεία «για ανεπαρκή χρηματοδότηση των ιδρυμάτων, με φυσική συνέπεια την πτώση του επιπέδου των σπουδών. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ο αντιπροσωπευτικός απόφοιτος να μην έχει τα επιθυμητά ποιοτικά χαρακτηριστικά».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των παραπάνω αποτελεί το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., το οποίο παρέμεινε κλειστό για 3 ημέρες, εκφράζοντας φωνή απόγνωσης, εξαιτίας της έλλειψης αιθουσών και διδακτικού προσωπικού. Όπως ανέφερε στην ανακοίνωσή της η γενική συνέλευση του τμήματος «ο τεράστιος αριθμός φοιτητών, ο εξαιρετικά μικρός αριθμός διδασκόντων και η έλλειψη αιθουσών διδασκαλίας και αμφιθεάτρων συντελεί στην υποβάθμιση της διδακτικής διαδικασίας». Πολλές πρακτικές ασκήσεις και εργαστήρια έχουν ματαιωθεί και η γενική συνέλευση προειδοποίησε ότι «λόγω των πιεστικών αυτών συνθηκών στη λειτουργία του, το τμήμα δεν μπορεί να εγγυηθεί την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποφοίτησης των φοιτητών του, γεγονός που θα έχει κρίσιμες συνέπειες στη στελέχωση και στη λειτουργία των σχολείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης».

Για το θέμα αυτό, ο πρόεδρος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αναστάσιος Μάνθος ζήτησε και πέτυχε τη συνάντησή του με τον υφυπουργό παιδείας Σπύρο Ταλιαδούρο. Στη συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και ήταν παρούσα και η αναπληρώτρια πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης καθηγήτρια Ευαγγελία Τρέσσου, ο υφυπουργός δεσμεύτηκε πως θα δρομολογήσει την πρόσληψη νέων μελών Δ.Ε.Π. στον επόμενο ετήσιο προϋπολογισμό αλλά και την αύξηση των αποσπασμένων εκπαιδευτικών από

Φωνή απόγνωσης εξέπεμψε
προς το Υπουργείο Παιδείας
το Παιδαγωγικό Τμήμα
Δημοτικής Εκπαίδευσης για
τις ελλείψεις προσωπικού
και υποδομών παραμένοντας
κλειστό επί τριήμερο.

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ «THEMA» (ΦΩΤ. Θ. ΚΑΤΣΑΝΑΣ)

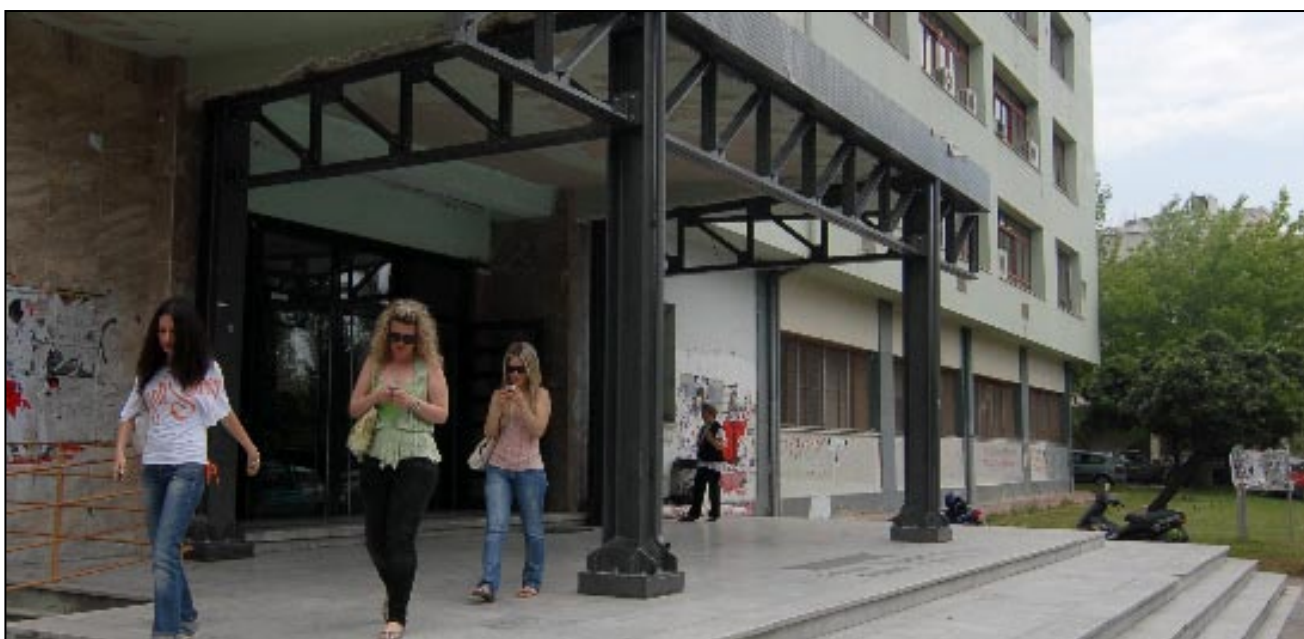
τη νέα χρονιά. Για το τρέχον εξάμηνο υποσχέθηκε να επιχειρήσει την απόσπαση επιπλέον εκπαιδευτικού προσωπικού, προκειμένου στο τμήμα να λειτουργήσουν τα απαιτούμενα εργαστήρια.

Νομική δραστηριοποίηση των πανεπιστημίων κατά των κολεγίων

Σε αυτό το πολύπλοκο καθημερινό σκηνικό που έχει διαμορφωθεί, προστίθεται για ακόμη μία φορά και το θέμα της αναγνώρισης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των κέντρων ελευθέρων σπουδών που συνεργάζονται με ξένα πανεπιστήμια μέσω του συστήματος της δικαιοχρήσης. Ο σχετικός νόμος (3696/2008) αλλά και η αρμόδια κοινοτική οδηγία 36/05 της Ευρωπαϊκής Ένωσης –οδηγία που έθεσε τις βάσεις για όσα επακολούθησαν– πυροδότησαν και συνεχίζουν να πυροδοτούν σειρά αντιδράσεων στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Οι εκπρόσωποι των ελληνικών πανεπιστημίων έχουν ήδη εκφράσει στη 59η σύνοδο των πρυτάνεων, που πραγματοποιήθηκε από 31 Οκτωβρίου έως 1 Νοεμβρίου στους Δελφούς, «την έντονη ανησυχία τους από την τελευταία απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την αντίθεσή τους στην εκ των

Το δημόσιο χαρακτήρα της ανώτατης εκπαίδευσης είναι αποφασισμένο να υπερασπιστεί το Α.Π.Θ. και έχει ξεκινήσει διαδικασίες σε επίπεδο ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

Τα πανεπιστήμια
με συγκρατημένη αισιοδοξία
προσέρχονται στο διάλογο

πραγμάτων αναγνώριση των κέντρων ελευθέρων σπουδών, μέσω της αποδοχής των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων τους». Παράλληλα, τόνισαν προς κάθε κατεύθυνση ότι «το δημόσιο πανεπιστήμιο είναι, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ελληνικού συντάγματος, ο φορέας της ανώτατης παιδείας και εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας την ποιότητα και το υψηλό επίπεδό τους. Άλλες μεταλυκειακές, εκπαιδευτικού τύπου, δομές, οι οποίες με την προαναφερθείσα απόφαση φαίνεται να παρεισφρέουν στο χώρο της ανώτατης παιδείας και εκπαίδευσης, δεν μπορεί να γίνουν αποδεκτές» και υπενθύμισαν τη «μεγάλη η ευθύνη της πολιτείας, διότι διά των αρμοδίων οργάνων της, επί δύο δεκαετίες, δεν αντέδρασε αποτελεσματικά στην υφή της κοινοτικής οδηγίας και στις έννομες συνέπειές της».

Το θέμα των κολεγίων στην Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων

Μεταξύ των αποφάσεων της συνόδου ήταν και η δραστηριοποίηση των ελληνικών πανεπιστημίων στο χώρο των αντιστοίχων συλλογικών πανεπιστημιακών οργάνων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Ε.Υ.Α., Ε.Ν.Κ.Α. κ.ά.). Στο πλαίσιο αυτό η αντιπρύτανης ακαδημαϊκών υποθέσεων και προσωπικού καθηγήτρια Αθανασία Τσατσάκου, ως εκπρόσωπος

Πρόταση των ελληνικών πανεπιστημίων προς την Ευρωπαϊκή Ένωση

Πολιτική λύση στο θέμα των κολεγίων

Τους ομολόγους της στο Συμβούλιο της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (ΕΥΑ), που συνήλθε στις 15 του περασμένου Ιανουαρίου στις Βρυξέλλες, ενημέρωσε η αντιπρύτανης ακαδημαϊκών υποθέσεων του Α.Π.Θ. Αθανασία Τσατσάκου ως εκπρόσωπος της συνόδου των πρυτάνεων των ελληνικών πανεπιστημίων σχετικά με το θέμα της λειτουργίας με το σύστημα της δικαιόχρησης ιδιωτικών «παραρτημάτων» πανεπιστημίων στην Ελλάδα – αλλά και σε άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης –, που, κατά κανόνα, έχουν την έδρα τους σε βορειοευρωπαϊκές χώρες. Η αντιπρύτανης αναφέρθηκε αναλυτικά στα προβλήματα που δημιουργούνται από τη λειτουργία αυτών των «παραρτημάτων» στην Ελλάδα και ζήτησε από τους ομολόγους της τον αλληλέγγυο προς τα ελληνικά πανεπιστήμια χειρισμό της υπόθεσης, τονίζοντας ιδιαίτερα την ανάγκη άσκησης πίεσης προς τους υπουργούς παιδείας και προς τον αρμόδιο επίτροπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατεύθυνση μιας πολιτικής λύσης του προβλήματος.

Αρκετά μέλη του Συμβουλίου της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων συμφώνησαν μαζί της και αναμένεται μέχρι την προσεχή σύνοδο του συμβουλίου να συμφωνήσουν και άλλοι, δημιουργώντας έτσι μια ευρύτερη συμμαχία που θα ζητά μια πολιτική λύση του θέματος.

Επιστολή προς τον πρόεδρο της Ένωσης

Τις απόψεις της αυτές η κα Τσατσάκου απέστειλε και γραπτώς στον τότε πρόεδρο της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων καθηγητή Τζωρτζ Γουίνκλερ. Νεοεκλεγείς πρόεδρος είναι ο καθηγητής του πανεπιστημίου της Λωζάνης Ζαν-Μαρκ Ράιτ.

Στην επιστολή της αναφέρει:

«Αγαπητέ κύριε πρόεδρε,

σας παραθέτω τα βασικά επιχειρήματα της άποψης που ανέπτυξα στην πρόσφατη συνάντηση του Συμβουλίου της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων στις Βρυξέλλες, καθώς και το ψήφισμα της συνόδου των Ελλήνων πρυτάνεων. Η σύνοδος των πρυτάνεων των ελληνικών πανεπιστημίων, την οποία εκπροσωπώ, προσδοκεί τη στήριξη και τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης επάνω σ' αυτό το θέμα.

»Η συλλογιστική της ομιλίας μου

»Η βασική παραδοχή του ενιαίου χώρου της ευρωπαϊκής ανώτατης

Η αντιπρύτανης του Α.Π.Θ. Αθ. Τσατσάκου κάλεσε το Συμβούλιο της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων στην τελευταία του σύνοδο να στηρίξει τη θέση αυτή και να ασκήσει πίεση προς τους υπουργούς παιδείας και προς τον αρμόδιο επίτροπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατεύθυνση αυτή.

της συνόδου των πρυτάνεων στο συμβούλιο της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (Ε.Υ.Α.), που πραγματοποιήθηκε στις 15 Ιανουαρίου στις Βρυξέλλες, έθεσε «το θέμα της λειτουργίας, στην Ελλάδα και σε άλλα κράτη της Ε.Ε., ιδιωτικών «παραρτημάτων» πανεπιστημίων –που, κατά κανόνα, έχουν την έδρα τους σε χώρες του ευρωπαϊκού βορρά– με το σύστημα της δικαιόχρησης».

Στις παρεμβάσεις της, που παρουσιάζονται ένθετα σε πιά κάτω στήλη, η κ. Τσατσάκου «ζήτησε τον αλληλέγγυο προς τα ελληνικά πανεπιστήμια χειρισμό της υπόθεσης» και τόνισε «την ανάγκη για άσκηση πίεσης στους υπουργούς παιδείας και στον αρμόδιο επίτροπο της Ε.Ε. προς την κατεύθυνση μιας πολιτικής λύσης του προβλήματος».

Ενοχλημένα για τα Κ.Ε.Σ. και τα πανεπιστήμια της νότιας Ευρώπης

Αλλά και στη συνάντηση των εκπροσώπων των πρυτάνεων των Α.Ε.Ι. της Νότιας Ευρώπης (ομάδα Ε.Ι.Υ.), που πραγματοποιήθηκε στις 6 Φεβρουαρίου στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών του Α.Π.Θ. εκφράστηκε μια καθαρή άρνηση απέναντι στη λειτουργία των κολεγίων, που «πωλούν ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών». Οι εκπρόσωποι μεταξύ

εκπαίδευσης ακυρώνεται από τις οδηγίες των επιτρόπων εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις σχετικές με την επίσημη αναγνώριση των διπλωμάτων των ιδιωτικών κολεγίων, τα οποία είναι εγκατεστημένα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λειτουργούν μέσω συμβάσεων δικαιόχρησης, επειδή προωθούν την αναβίωση ενός μοντέλου σχέσεων αποικιοκρατικού τύπου για τις σχέσεις μεταξύ πανεπιστημίων.

»Η οργανωμένη αντίδραση των Ελλήνων φοιτητών μετά τη δολοφονία του 15-χρονου νέου στην Αθήνα τον περασμένο Δεκέμβριο σε μεγάλο μέρος της οφείλεται σ' αυτή την κατάσταση, καθώς τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των δημόσιων πανεπιστημίων βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο από τη λειτουργία της δικαιόχρησης στην ανώτατη εκπαίδευση.

»Οι Έλληνες πρυτάνεις ανησυχούν βαθιά από αυτό το φαινόμενο της άρσης της εντοπιότητας των πανεπιστημίων, που χρησιμοποιούν και τα δημόσια και τα ιδιωτικά πανεπιστήμια για χρηματικούς και όχι για ακαδημαϊκούς λόγους, καθώς αυτό δεν έχει καμία σχέση με τις διαδικασίες της Μπολόνια και τους σκοπούς της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Η Ελλάδα, καθώς γνωρίζετε, έχει ήδη καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, επειδή δεν έχει προσαρμοστεί σ' αυτήν την οδηγία.

»Η λύση οφείλει πλέον να είναι πολιτική. Η οδηγία είναι ξεπερασμένη από τα γεγονότα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει κανένα λόγο να επιμένει προς αυτή την κατεύθυνση. Εμείς πρέπει να πιέσουμε τους υπουργούς με στόχο την τροποποίηση ή την απόσυρση της οδηγίας».

Η απόφαση της συνόδου των πρυτάνεων

Στην επιστολή της η αντιπρύτανης επισύναπτε επίσης την απόφαση της 59ης συνόδου των πρυτάνεων των ελληνικών πανεπιστημίων σχετικά με το θέμα, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Η 59η σύνοδος των πρυτάνεων εκφράζει την έντονη ανησυχία της από την τελευταία απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την αντίθεσή της στην εκ των πραγμάτων αναγνώριση των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών, μέσω της αποδοχής των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων τους.

»Το δημόσιο πανεπιστήμιο είναι, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ελληνικού Συντάγματος, ο φορέας της ανώτατης παιδείας και εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας την ποιότητα και το υψηλό επίπεδό τους. Άλλες μεταλυκειακές, εκπαιδευτικού τύπου, δομές, οι οποίες με την προαναφερθείσα απόφαση φαίνεται να παρεισφύουν στο χώρο της ανώτατης παιδείας και εκπαίδευσης, δεν μπορεί να γίνουν αποδεκτές.

»Είναι μεγάλη η ευθύνη της πολιτείας, διότι διά των αρμοδίων οργάνων της επί δύο δεκαετίες δεν αντέδρασε αποτελεσματικά στην υφή της κοινοτικής οδηγίας και στις έννομες συνέπειές της.

»Ως πανεπιστήμια και σύνοδος πρυτάνεων κινούμαστε νομικά και πολιτικώς ως εξής:

1. Μελετούμε και καταγράφουμε τις ακριβείς διαστάσεις της απόφασης και τις συνέπειές της στην εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας.
2. Παρεμβαίνουμε δικαστικώς σε εκκρεμείς συναφείς υποθέσεις.
3. Αξιωνούμε από τα πολιτικά κόμματα να λάβουν θέση με συγκεκριμένες προτάσεις επί του ζητήματος, ει δυνατόν συλλογικές.
4. Προσκαλούμε σε συνεργασία τα επαγγελματικά επιμελητήρια, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, προκειμένου να προασπύσουν τα δικαιώματα των μελών τους.
5. Δραστηριοποιούμαστε στο χώρο των αντιστοίχων συλλογικών πανεπιστημιακών οργάνων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο (ΕΥΑ, ΕΝΚΑ κ.τ.λ.).
6. Ενεργούμε, ώστε να κινητοποιηθούν οι μηχανισμοί στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, όπως Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κ.τ.λ.
7. Επιχειρούμε ώστε ο αρμόδιος επίτροπος για θέματα εκπαίδευσης να δραστηριοποιηθεί, με σκοπό την αναθεώρηση της επίμαχης κοινοτικής οδηγίας.

»Καλούμε την ελληνική κυβέρνηση να συμβάλει στην ανωτέρω προσπάθεια.

»Η σύνοδος, τέλος, καλεί την ακαδημαϊκή κοινότητα σε εγρήγορση και ετοιμότητα, ώστε με νηφαλιότητα και εντός του πλαισίου της παιδαγωγικής λειτουργίας να αντιμετωπίσει το μείζον αυτό ζήτημα».

Τα πανεπιστήμια
με συγκρατημένη αισιοδοξία
προσέρχονται στο διάλογο

Στιγμιότυπο από τη
σύνοδο των πρυτάνεων
των πανεπιστημίων της
νότιας Ευρώπης.

Το Α.Π.Θ. καταδίκασε τις επιθέσεις των Ισραηλινών στη λωρίδα της Γάζας

Οι πρυτανικές αρχές του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με αφορμή τα δραματικά γεγονότα στη λωρίδα της Γάζας, εξέδωσαν ανακοίνωση στην οποία «εκφράζουν τη βαθιά τους οδύνη για τις συγκλονιστικές απώλειες ζωής και το μεγάλο αριθμό τραυματισμένων.

Δηλώνουν τη μεγάλη αγωνία τους για τη συνεχή απώλεια υποδομών, κυρίως κοινωνικής μέριμνας και προστασίας, με αποτέλεσμα τις διαρκώς επιδεινούμενες συνθήκες ζωής των Παλαιστινίων».

Παράλληλα, «υπογραμμίζουν τη μεγάλη ανησυχία τους, διότι στις κτιριακές απώλειες συμπεριλαμβάνονται και πανεπιστημιακές υποδομές, οι οποίες είναι πολύτιμες για τη δημιουργία συνθηκών παιδείας – εκπαίδευσης, διαλόγου και επιστημονικής στελέχωσης».

Τέλος, «εκφράζουν την ευχή να σταματήσουν άμεσα οι εχθροπραξίες και οι καταστροφές, διότι η κλιμάκωση της βίας, μόνο την ίδια τη βία μπορεί να διαιωνίζει, με τρόπο τραγικά ατελέσφορο και με όλες τις δραματικές επιπτώσεις της».

άλλων συμφώνησαν ότι «η κοινοτική οδηγία 36/05 δεν προωθεί τα συμφέροντα των πανεπιστημίων» και ζήτησαν εφεξής «η αξιολόγηση των κολεγίων να γίνεται από τη χώρα υποδοχής που τα φιλοξενεί».

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες δεν έκρυψαν τη δυσφορία τους για το «έλλειμμα αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας που παρουσιάζουν τα διεθνή συστήματα κατάταξης των πανεπιστημίων (ranking)» τονίζοντας ότι «τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να είναι ενιαία και συμβατά με τον πολιτισμό και την παράδοση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Ευρώπης και να συμπεριλαμβάνουν όλες τις εκπαιδευτικές παραμέτρους». Ο πρύτανης του Α.Π.Θ. υπογράμμισε ότι «η κατάταξη των πανεπιστημίων με τον τρόπο που γίνεται σήμερα είναι στην ουσία της αυθαίρετη και πλασματική» και επισήμανε ότι «η κατάταξη με βάση μόνο το παραγόμενο ερευνητικό και όχι εκπαιδευτικό έργο είναι μη αξιόπιστη, καθώς αδικούνται σχολές ανθρωπιστικών, κοινωνικών και πολιτιστικών σπουδών». Στην κατεύθυνση της άρσης αυτής της αναξιοπιστίας, η σύνοδος της ομάδας E.L.U. αποφάσισε τη σύσταση παρατηρητηρίου των διεθνών συστημάτων κατάταξης.

Με αφορμή την επίθεση στην Κούνεβα

Αίσιο τέλος είχε η κατάληψη του κτιρίου διοίκησης του Α.Π.Θ. από μικρή μερίδα φοιτητών, που εξέφραζαν με τον τρόπο αυτό τη συμπαράστασή τους στη συνδικαλιστρια Κωνσταντίνα Κούνεβα, που έπεσε θύμα επίθεσης εξαιτίας της αγωνιστικής της δράσης, καθώς και τη διαμαρτυρία τους για το καθεστώς της εργολαβικής εργασίας, στο οποίο υπάγονται ορισμένοι εργαζόμενοι του ιδρύματος.

Όσον αφορά το πρώτο, το Α.Π.Θ. ήταν από τους πρώτους φορείς που εξέφρασαν την αλληλεγγύη του στην κ. Κούνεβα εκδίδοντας ανακοίνωση στην οποία δήλωνε «συγκλονισμένο από την εξέλιξη της μάχης για την αποκατάσταση της υγείας της

Το Α.Π.Θ. στο πλευρό της Κωνσταντίνας Κούνεβα

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία δηλώνει «συγκλονισμένο από την εξέλιξη της μάχης για την αποκατάσταση της υγείας της συνδικαλίστριας Κωνσταντίνας Κούνεβα, μετά την αποτρόπαιη και ανθρωπίνως αδιανόητη επίθεση που υπέστη με καυστική ουσία». Επιπλέον, «θεωρεί ότι είναι απολύτως επιβεβλημένος ο εντοπισμός, η σύλληψη και η τιμωρία των

ηθικών και φυσικών αυτουργών».

Στην προσπάθεια ενίσχυσης της γενικότερης κατάστασής της, το Α.Π.Θ. κατέθεσε ως κίνηση έμπρακτης συμπαράστασης, συμβολισμού, σημειολογίας και πρακτικής αρωγής, το ποσό των 3.000 ευρώ στον επί τούτου λογαριασμό της Τράπεζας Πειραιώς 5012019021277, στο όνομα Decheva Elena Kuneva Kostadinka Nikolova.

συνδικαλίστριας Κωνσταντίνας Κούνεβα, μετά την αποτρόπαιη και ανθρωπίνως αδιανόητη επίθεση που υπέστη με καυστική ουσία». Επιπλέον, οι αρχές του ιδρύματος θεωρούν ως «απολύτως επιβεβλημένο τον εντοπισμό, τη σύλληψη και την τιμωρία των ηθικών και φυσικών αυτουργών».

Σχετικά με το ζήτημα των εργολαβιών στο Α.Π.Θ., οι πρυτανικές αρχές έχουν εκφράσει επανειλημμένα και με τον πλέον σαφή τρόπο «ότι οι βασικές λειτουργίες του δεν πρέπει να ανατίθενται σε εργολαβίες, αλλά να εκτελούνται από προσωπικό, που εντάσσεται άμεσα σε αυτό. Εκφράζεται εν τω μεταξύ η δέσμευση να συνεχιστούν με την ίδια επιμονή οι προσπάθειες ώστε να διασφαλιστούν οι καλύτεροι δυνατοί εργασιακοί όροι για όλους τους εργαζόμενους στις εργολαβίες του Α.Π.Θ.».

Μάλιστα, οι πρυτανικές αρχές θα θέσουν το ζήτημα στην 61η σύνοδο των πρυτάνεων και των προέδρων των διοικουσών επιτροπών των ελληνικών πανεπιστημίων.

Έχοντας εισέλθει σε μια μακρά περίοδο στην οποία αμφισβητούνται ευθέως ο δημόσιος χαρακτήρας του ελληνικού πανεπιστημίου, ο ακαδημαϊκός του προσανατολισμός και ο κοινωνικός του ρόλος, επιβάλλεται πλέον περισσότερο από ποτέ η πανεπιστημιακή κοινότητα να κινηθεί συντεταγμένα και αποφασιστικά, προκειμένου με διάλογο και αλληλοκατανόηση να αντιμετωπίσει ενωμένη τις οποιοσδήποτε ενέργειες –σκόπιμες ή όχι– που πλήττουν το κύρος και την εικόνα του δημόσιου πανεπιστημίου, καθιστώντας το ευάλωτο στις «ορέξεις» αυτών που σχεδιάζουν την απαξίωσή του. Φοιτητές και καθηγητές έχουν αποδείξει πολλές φορές και στο παρελθόν ότι μέσω υγιών ακαδημαϊκών διαδικασιών μπορούν να αποτελέσουν ένα συμπαγές και δυναμικό σύνολο ενάντια σε όσους επιθυμούν άμεσα ή έμμεσα να προβοκάρουν την εκπαιδευτική και κοινωνική διάσταση του ελληνικού δημόσιου πανεπιστημίου.

ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΤΑΖΕΙ ΤΟ Α.Π.Θ.

Αναζήτηση λύσης για τους εργαζόμενους στις εργολαβίες

Το Πρυτανικό Συμβούλιο σε κοινή συνεδρίαση με την επιτροπή που έχει συγκροτηθεί για την αντιμετώπιση του ζητήματος των εργαζομένων στις εργολαβίες του Α.Π.Θ., με σκοπό την εξεύρεση λύσεων διερεύνησε τις ακόλουθες τρεις δυνατότητες:

- **Νομοθετική ρύθμιση:** Υποβολή στο αρμόδιο υπουργείο υπομνήματος για την ένταξη στο Α.Π.Θ., με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, του προσωπικού που απασχολείται σήμερα μέσω εργολαβιών (εργολαβικοί υπάλληλοι). Το υπόμνημα θα συνοδεύεται με διαμορφωμένη πρόταση νόμου για τη νομοθετική ρύθμιση της ένταξης.
- **Πρόσληψη μέσω Α.Σ.Ε.Π.:** Έναρξη διαδικασίας πρό-

σληψης από το Α.Π.Θ., μέσω Α.Σ.Ε.Π., με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών που σήμερα εξυπηρετούνται με εργολαβίες.

- **Αξιοποίηση υπάρχουσας νομοθεσίας ενόψει πρόσφατων δικαστικών αποφάσεων:** Αξιοποίηση άρθρου 11 Π.Δ. 164/2004 σε συνδυασμό με άρθρ. 103 παρ. 8 και 118 παρ. 7 συντάγματος. (Επανάληψη της εμπρόθεσμης διαδικασίας του άρθρου 11 Π.Δ. 164/2004 ενώπιον του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Α.Π.Θ. και του Α.Σ.Ε.Π., ενόψει των πρόσφατων νομολογιακών εξελίξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Συμβουλίου της Επικρατείας).

ΤΟ Α.Π.Θ. ΤΙΜΗΣΕ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΕΛΛΗΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΟ ΚΩΣΤΑ ΑΞΕΛΟ

Είναι άξια η εποχή μας για μια πλατωνική σκέψη;

Ρεπορτάζ
Δημήτρης Κρασιώτης

«Χρειάζεται να υιοθετήσουμε όχι τις ιδέες του ωραίου και του αληθινού, αλλά τα σήματα που εξέπεμψε ο κόσμος με αλήθεια και ομορφιά». Αυτά ήταν ορισμένα μόνο από τα λόγια με τα οποία άρχισε την ομιλία του με θέμα «Το άνοιγμα στο επερχόμενο» ο μεγάλος έλληνας φιλόσοφος **Κώστας Αξελός** στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η διάλεξή του αυτή ήταν η μία από τις δύο που παραχώρησε ο φιλόσοφος κατά το διήμερο 5 και 6 Μαρτίου που βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη με αφορμή την αναγόρευσή του σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

«Το άνοιγμα στο επερχόμενο»

Ο αειθαλής φιλόσοφος, παρά τα 85 του χρόνια, απέδωσε για ακόμη μία φορά την οξύνοια του πνεύματός του και τη νεανική προσέγγισή του στο σημερινό κόσμο. Με φωνή υποβλητική αλλά ταυτόχρονα και γεμάτη ζεστασιά αναφέρθηκε στην ομιλία του σε έναν κόσμο ανοιχτό και προσβάσιμο σε όλους, χωρίς ιδεολογικούς αποκλεισμούς, σε έναν κόσμο που εν τέλει αποτελεί το «ανοιχτό όλον», του οποίου όμως «εμείς συναντάμε μόνον αποσπάσματα».

Ο Κώστας Αξελός ανέπτυξε το συλλογισμό του για τη μελλοντική σκέψη, λέγοντας ότι «δεν περιμένουμε να είναι κυριαρχική». Ο φιλόσοφος δίνει στο μέλλον το όνομα τεχνική, «η οποία προηγείται της τεχνολογίας». Η τεχνική «εμψυχώνει το λόγο, για να μετεμψυχώσει στη συνέχεια το όλον, δηλαδή τον κόσμο». Διευκρίνισε ότι «πλήρης επιτυχία και αποτυχία συνυπάρχουν» και υπογράμμισε ότι «η εποχή θέλει και την απο-

*Ο Κώστας Αξελός αποτελεί
έναν από τους μεγαλύτερους
σύγχρονους διανοητές και
δασκάλους της φιλοσοφικής
σκέψης.*

τυχία, η οποία δεν είναι απαραίτητα κακό», καθώς κυρίαρχη σημασία έχει «ο τρόπος που μπορεί να τη διαχειριστεί ο άνθρωπος».

Σύμφωνα με τον Κώστα Αξελό, «η ποίηση είναι η ρίζα όλων των επιστημών» και με βάση τη σκέψη αυτή κάνει λόγο για «την ολέθρια συνήθεια των ανθρώπων να διαχωρίζουν την ποίηση και το λόγο». Ηράκλειτος, Χέγκελ, Μαρξ, Νίτσε και Χάιντεγκερ «συναντώνται» στο έργο και στα λόγια του έλληνα φιλοσόφου, ο οποίος κατορθώνει να συνδέσει τις σκέψεις τους, ξεπερνώντας τις διαφορετικές αφετηρίες, με στόχο την τελική ενοποίηση των κοινών στοιχείων που εμπεριέχει ο συλλογισμός τους.

Ο κ. Αξελός στην ομιλία του στάθηκε στη φιλοσοφική σκέψη του Ηράκλειτου, για το Χέγκελ ανέφερε ότι «είδε το τέλος της ιστορίας», ενώ για τον Μαρξ υπογράμμισε ότι «κατάλαβε την κοινωνική, πολιτική, ψυχική και φιλοσοφική μιζέρια των ανθρώπων, η οποία όμως δεν μπορεί να αλλαχθεί από οποιαδήποτε επανάσταση». Για τον Κώστα Αξελό, «ο Νίτσε μίλησε για την εποχή του “μηδενός” και ο Χάιντεγκερ για την εποχή της νύχτας».

«Ο μύθος με τη γλώσσα και το λόγο, αλλά και ο λόγος με τη γλώσσα και το μύθο, ο μύθος με το θρήσκευμα, η ποίηση, η φιλοσοφία και ο έρωτας είναι αυτά που μας κάνουν ανθρώπους, παλεύοντας επάνω σε ένα κινούμενο σώμα, χωρίς να ξέρουμε την έκβαση». Ο φιλόσοφος επεσήμανε ότι «η μεταφυσική και η φιλοσοφία δεν αποτελούν την τελευταία λέξη της σκέψης», αλλά αντίθετα «επέρχεται μια αινιγματική σκέψη του ανοίγματος του κόσμου, η οποία δεν ανήκει σε καμία από τις αρχές». Ο Κώστας Αξελός, αφού πρώτα υπογράμμισε ότι «ο ρυθμός του κόσμου δεν είναι ούτε προοδευτικός ούτε αντιδραστικός», μας προέτρεψε να συνεχίσουμε «με το ρυθμό του παλλόμενου κόσμου και της ηθικής σκέψης».

Κλείνοντας την ομιλία του, κατέθεσε την άποψή του ότι «ο Ηράκλειτος, ο Παρμενίδης, ο Αριστοτέλης και ο Πλάτωνας αποτελούν το “σταυρό” στον οποίο στηρίχθηκε η δυτική σκέψη» και αναρωτήθηκε «αν η εποχή μας είναι άξια για μια πλατωνική σκέψη».

Η αναγόρευση του Κώστα Αξελού

Η ομιλία του Κώστα Αξελού ήταν αντιφώνηση στην τελετή αναγόρευσής του σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Ο φιλόσοφος που άσκησε καταλυτική επιρροή στην ευρωπαϊκή στοχαστική σκέψη, «ο άνθρωπος που έθεσε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη αλλά και την ιστορία, την ηθική, την πολιτική, το πανεπιστήμιο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα κόμματα και τις ιδεολογίες, διαχειριζόμενος όλα αυτά με μια μέθοδο αναλυτικοδιαλεκτική και αριστοτελικομαρξιστική», όπως ανέφερε στην

Μέσα από τις ιδέες και τις σκέψεις του ζωντανεύουν και επικαιροποιούνται ο Ηράκλειτος, ο Μαρξ, ο Νίτσε, ο Χάιντεγκερ κ.ά., με τις συχνές αναφορές του στο φιλοσοφικό τους έργο.

Είναι άξια η εποχή μας
για μια πλατωνική σκέψη;

προσφώνησή του ο πρόεδρος του τμήματος καθηγητής **Σωκράτης Δεληβογιατζής**, τιμήθηκε από το Α.Π.Θ. και τίμησε παράλληλα το ίδρυμα.

Η τελετή πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαρτίου στην Αίθουσα Τελετών «Αλέξανδρος Παπαναστασίου» του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθηγητής **Αναστάσιος Μάνθος**, που χαιρέτησε την εκδήλωση, επαινώντας «το δημόσιο και λαμπρό χαρακτήρα της», αναφέρθηκε με ιδιαίτερο σεβασμό και θαυμασμό στο έργο και στις ημέρες του φιλοσόφου, υπογραμμίζοντας μεταξύ άλλων «τους γόνιμους σπόρους που έδωσε στην ευρωπαϊκή εμπειρία και σκέψη», καθώς και «στην αμέριστη συμβολή του Κώστα Αξελού στην κατανόηση των πολιτικών συγκλίσεων και όχι των ιδεολογικών αποκλίσεων».

«Ο άξιος πρεσβευτής του παιδευτικού λόγου της νέας και κυρίως της αρχαίας ελληνικής κληρονομιάς μας στη Γαλλία, στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον κόσμο», πρόσθεσε ο κ. Μάνθος συνεχίζοντας, «διατήρησε ζωντανό το ηρακλείτειο πνεύμα και λόγο».

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο γενικός πρόξενος της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη Κριστιάν Τιμονιέ, ο οποίος, αναφερόμενος στην επίδραση του έργου του Κώστα Αξελού στην εξέλιξη της γαλλικής φιλοσοφίας, επεσήμανε ότι αποτελεί και δικό τους άνθρωπο και στοχαστή. Τον έπαινο στο μεγάλο φιλόσοφο απέδωσε η καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής **Αλεξάνδρα Δεληγιώργη**, η οποία αφού εξήρε το έργο του κ. Αξελού, τόνισε ότι «η νοσταλγία δεν ταιριάζει στους ποιητές και στους στοχαστές» και υπ' αυτή την έννοια ο μεγάλος φιλόσοφος αποδεικνύει το μεγαλείο τους και την οξυδερκεία του, καθώς «αποσύρθηκε από το παγκόσμιο σύστημα οραματικά και όχι χιμαιρικά». Ακολούθησε η επίδοση των διασήμων από τον κ. Δεληβογιατζή και η αναγόρευση του κ. Αξελού σε επίτιμο διδάκτορα, ενώ ο κ. Μάνθος του επέδωσε πλακέτα τιμής.

«Το αίνιγμα της τέχνης»

Στο πλαίσιο της παρουσίας του στη Θεσσαλονίκη, ο Κώστας Αξελός παραχώρησε και μία ακόμη διάλεξη με θέμα: «Το αίνιγμα της τέχνης» στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης την επομένη της τελετής αναγόρευσης. Σε αυτή τη διάλεξή του, ο φιλόσοφος αναφέρθηκε στην τέχνη, λέγοντας ότι «αυτή προσπαθεί να εξηγήσει τα ιστορικά γεγονότα της εποχής της». Τόνισε ότι «η τέχνη εκδηλώνεται αποσπασματικά» και υποστήριξε ως «κύριο χαρακτηριστικό της τέχνης –μεγαλύτερο και από το να μας παρουσιάζεται– το γεγονός ότι μας αποσύρεται».

Σύμφωνα με τον κ. Αξελό «η τέχνη μας φέρνει σε επαφή με τη δύναμη του όλου, ενώ και το μηδέν ενυπάρχει σε αυτή». Η τέχνη για το φιλόσοφο προϋπάρχει της τε-

Στιγμιότυπο από την
αναγόρευση του
Κώστα Αξελού σε
επίτιμο διδάκτορα του
Τμήματος Φιλοσοφίας
και Παιδαγωγικής με τον
πρόεδρο του τμήματος Σ.
Δεληβογιατζή να επιδίδει το
διάσημο και ανάμεσά τους
την κα Α. Δεληγιώργη που
απέδωσε τον έπαινο.

Στιγμιότυπα από τη διάλεξη του Κ. Αξελού στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

χνολογίας και είναι αυτή που «κινεί το technology».

Αναφερόμενος στη φύση της τέχνης, ο Κώστας Αξελός υπογράμμισε ότι «οι άνθρωποι δημιουργούν τέχνη, που με τη σειρά της τους δημιουργεί», ενώ απέρριψε την άποψη ότι η τέχνη μιμείται τη ζωή, καθώς ο ίδιος υποστήριξε ότι «μάλλον το αντίθετο συμβαίνει». Ταυτόχρονα, «η τέχνη συνδέεται με τη φύση, με τον ορατό και αόρατο θεό αλλά και με τον κοινωνικό - ιστορικό άνθρωπο, [...] ενώ η ποιητικότητα του κόσμου είναι αυτή που φανερώνει την τέχνη».

Ο φιλόσοφος κατέθεσε την άποψή του ότι «ολικό έργο τέχνης που να ενώνει όλες τις τέχνες δεν υπάρχει» και αναφέρθηκε στο όνειρο της ταύτισης της τέχνης και της ζωής. Επιπλέον, έκανε σαφή διαχωρισμό μεταξύ τέχνης και τεχνασμάτων, επισήμανε την κεφαλιώδους σημασίας έννοια της τεχνικής, η οποία είναι η «δεσπόζουσα δύναμη της εποχής, καταφέροντας να διεισδύει παντού» και τόνισε την ανάγκη «τεχνικοποίησης της τέχνης». Ολοκληρώνοντας τη διάλεξή του, ο Κώστας Αξελός υπογράμμισε ότι «η τέχνη και οι τέχνες στο σύνολό τους συγκροτούν ανοίγματα στον κόσμο» και έθεσε ως στόχο «το άνοιγμα στο όλον, σε ανθρώπους και κόσμο, το οποίο, αν και αποτελεί ένα δύσκολο δρόμο, μπορεί να δώσει απαντήσεις στο αίνιγμα της τέχνης».

Έργα και ημέρες του φιλοσόφου Κώστα Αξελού

Ο Κώστας Αξελός γεννήθηκε στην Αθήνα το 1924. Φιλομαθής και ανήσυχος από τα γυμνασιακά του χρόνια παρακολουθούσε ταυτόχρονα μαθήματα στο Γαλλικό Ινστιτούτο και στη Γερμανική Σχολή. Κατά τη διάρκεια της ιταλικής και γερμανικής Κατοχής ήταν φοιτητής της Νομικής. Η φοίτησή του όμως στο πανεπιστήμιο δεν στάθηκε εμπόδιο στην ένταξή του στην Εθνική Αντίσταση μέσα από τις τάξεις της Αριστεράς, υπηρετώντας ως οργανωτής, δημοσιογράφος και θεωρητικός του κομμουνιστικού κινήματος (1941-'45). Διαγράφηκε από τις τάξεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και καταδικάστηκε σε θάνατο από στρατοδικείο.

Οι επιλογές του αυτές τον υποχρέωσαν μετά το τέλος του πολέμου να εγκαταλείψει τη χώρα και να εγκατασταθεί

στη Γαλλία, όπου και συνεχίζει να ζει μόνιμα μέχρι σήμερα. Στη Σορβόνη σπούδασε φιλοσοφία και στο διάστημα 1950-'57 εργάστηκε στο φιλοσοφικό τμήμα του Εθνικού Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Από το 1957 διηύθυνε το περιοδικό "Arguments", ενώ το 1962 έγινε υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης.

Έχει δημοσιεύσει 23 βιβλία στα γαλλικά, ελληνικά και γερμανικά. Στα γνωστότερα έργα του, που έχουν μεταφραστεί σε 16 γλώσσες, συμπεριλαμβάνονται: «Ο Ηράκλειτος και η φιλοσοφία» το 1962, «Προς την πλανητική σκέψη» το 1964, «Εισαγωγή σε μια σκέψη του μέλλοντος» το 1966, «Επιχειρήματα μιας έρευνας» το 1969, «Για μια προβληματική ηθική» το 1972 κ.ά. Το τελευταίο βιβλίο του που κυκλοφόρησε στη Γαλλία έχει τίτλο: «Αυτό που επέρχεται».

Ο εθελοντισμός στις μέρες μας

της Άννας Φαχαντίδου -
Τσιλιγκίρογλου
προέδρου Επιτροπής Κοινωνικής
Πολιτικής,
καθηγήτριας Τ.Ε.Φ.Α.Α. Α.Π.Θ.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας «υγεία δεν είναι μόνο η έλλειψη νόσου ή αναπηρίας αλλά η πλήρης σωματική, πνευματική, ψυχική και κοινωνική ευεξία του ατόμου».

Η ικανότητα ενός ατόμου να προσαρμόζεται στην κοινωνία και να μπορεί να φανταστεί τον εαυτό του στη θέση του άλλου, αναπτύσσοντας ανάλογη στάση και κοινωνική νοημοσύνη (SQ). Η αξία της SQ είναι ίδια με την IQ αλλά και με τη συναισθηματική νοημοσύνη (EQ).

Ο άνθρωπος είναι κοινωνικό όν. Η κοινωνικότητα δίνει στον άνθρωπο ιδιαίτερη αξία. Ο εθελοντισμός είναι αξία ζωής, είναι θεσμοθετημένη κοινωνική προσφορά. Ο εθελοντισμός είναι στάση ζωής που εκτός από παροχή κοινωνικού έργου δίνει συνοχή στην κοινωνία, προωθεί τη συνεργασία των λαών και προάγει αξίες, όπως η φιλανθρωπία, η κοινωνική αλληλεγγύη και κοινωνική δικαιοσύνη.

Εθελοντής και εθελοντισμός

Το προφίλ του εθελοντή είναι εκείνου του ανθρώπου που προσφέρει το χρόνο ενδεχομένως και χρήμα, με ανιδιοτέλεια. Η ανταμοιβή για τον εθελοντή είναι η ηθική ικανοποίηση και η ψυχική ηρεμία. Ο εθελοντισμός «κλείνει» τα κοινωνικά ελλείμματα. Η προσφορά των εθελοντών προάγει την κοινωνία, την κάνει καλύτερη και πιο ανθρωποκεντρική. Η πολιτεία οφείλει όμως να ανταμείβει τους εθελοντές, αφενός αναγνωρίζοντας και τυπικά το έργο τους (βεβαιώσεις) και αφετέρου διευκολύνοντάς το (μετακινήσεις, εισιτήρια, σεμινάρια, πολιτιστικές παροχές κ.τ.λ.).

Ο εθελοντισμός λειτουργεί στο Α.Π.Θ. εδώ και 5 χρόνια. Κοινωνικά ευαίσθητοι φοιτητές αλλά και διοικητικοί, τεχνικοί, μέλη Δ.Ε.Π., προσφέρουν εθελοντικό έργο στην τοπική κοινωνία. Το έργο αυτό προσφέρεται: σε αναπήρους φοιτητές, σε αλλοδαπούς, σε ευαγή ιδρύματα σε αιμοδοσία. Τα οφέλη είναι μεγάλα. Η ζωή είναι πιο όμορφη με αλληλεγγύη.

Ο εθελοντισμός είναι ένας ενεργός και δυναμικός τρόπος συμμετοχής και παρέμβασης στα κοινά με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Το στοιχείο του εθελοντισμού συνάδει με την ανθρωπιά και το ενδιαφέρον μας για το συνάνθρωπό μας. Η ηθική συμπαράσταση, η βοήθεια που προσφέρεται σίγουρα είναι πολύ μεγάλη γι' αυτόν τον οποίον τη λαμβάνει, αναφέρεται στην καλή διάθεση για προσφορά και όχι στον οίκτο και τη λύπηση. Ό,τι προσφέρεται και δίνεται με αγνή διάθεση πάντα επιστρέφεται.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα εθελοντή

Ένας εθελοντής θα πρέπει:

- Να είναι οργανωμένος και εκπαιδευμένος.
- Να έχει εξειδικευτεί στον τομέα του για να μπορεί να προσφέρει τα μέγιστα τη στιγμή που θα του ζητηθεί.
- Να μπορεί ύστερα από την κατάλληλη εκπαίδευση να αναλάβει πρωτοβουλίες όπου και όταν χρειαστεί.

Δικαιώματα εθελοντή, από το φορέα στον οποίο προσφέρει ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες του:

- Να έχει ένα συγκεκριμένο καθήκον με αρχή και τέλος.
- Να έχει το καθήκον του μια συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης. Θα ήταν αδύνατον ένας εθελοντής να προσφέρει τον ελεύθερο χρόνο του χωρίς να ξέρει πότε θα σταματήσει.
- Να έχει τη δυνατότητα να φύγει από το πρόγραμμα όποτε το θελήσει.
- Να αισθάνεται ασφαλής, σίγουρος και κυρίως οικεία.

Ο εθελοντισμός είναι στάση ζωής που εκτός από παροχή κοινωνικού έργου δίνει συνοχή στην κοινωνία, προωθεί τη συνεργασία των λαών και προάγει αξίες, όπως η φιλανθρωπία, η κοινωνική αλληλεγγύη και η κοινωνική δικαιοσύνη.

ΟΠΩΣ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Με το βλέμμα στο διάλογο για την παιδεία

Μετά τα γεγονότα του περασμένου Δεκεμβρίου η «Πανεπιστημιούπολη» δεν μπορεί παρά να αναστοχαστεί μέσω των κειμένων της σχετικά με το πολύ κρίσιμο ερώτημα: «Το πανεπιστήμιο που θέλουμε». Και ποιοι είμαστε «εμείς» ως υποκείμενα αυτής της επιθυμίας. Το πανεπιστήμιο ως θεσμός συγκροτείται από τα μέλη Δ.Ε.Π., το άλλο προσωπικό (διοικητικό, τεχνικό...), τους επί συμβάσει υπαλλήλους κάθε είδους, τους νέους επιστήμονες αμειβόμενους ή όχι, τους φοιτητές. Όλοι αυτοί δεν συνιστούν και δεν συνθέτουν ένα αυτονόητο εμείς χωρίς αιχμηρές γωνίες, διαφωνίες, διαφορετικές οπτικές γωνίες. Ούτε καν στα μέλη Δ.Ε.Π. δεν μπορεί κανείς να παρατηρήσει μία ομοφωνία, καθώς το σώμα αυτό έχει διακεκρυμμένες ομάδες ηλικιακές, πολιτικής ένταξης ή αντίληψης, επιστημονικής συγκρότησης. Λ.χ. αλλιώς κοινωνικοποιήθηκε η ομάδα των μελών Δ.Ε.Π. που ξεκίνησαν ως βοηθοί ή επιστημονικοί συνεργάτες και αλλιώς οι σημερινοί νέοι λέκτορες που χρειάζεται να εργασθούν αμισθί ή με ελάχιστη αμοιβή (κομμάτι «θέσης 407») επί χρόνια, συγκροτώντας έναν φάκελο που στα παλιότερα χρόνια θα τον ζήλευαν ακόμη και πρωτοβάθμιοι καθηγητές. Επίσης η κοινωνικοποίηση των κοινωνικών επιστημόνων είναι διαφορετική από αυτήν των συναδέλφων τους στις πολυτεχνικές σχολές, στις θετικές επιστήμες, κ.ο.κ.

Υπάρχει όμως μία κοινή συνισταμένη όλων αυτών των κάποτε συγκρουόμενων επιμέρους ομάδων. Είναι το πανεπιστήμιο που οραματιζόμαστε και οι ελάχιστες προϋποθέσεις ύπαρξής του, η «ουσία» του. Στο τεύχος που κρατάτε ανά χείρας συνάδελφοι παλιοί αλλά και νεότεροι έως και συνάδελφοι «εντός ολίγου» με τον διορισμό τους πολύ κοντά χρονικά επιχειρούν αυτόν τον αναστοχασμό με αρχικό άξονα, βεβαίως τον αυτονόητο και εκ των ων ουκ άνευ δημόσιο χαρακτήρα του πανεπιστημίου, την αξιολόγηση ως βασικό θεσμό αποτίμησης της λειτουργίας του.

Επιχειρήσαμε ακόμη να ανοίξουμε το τεράστιο και ύψιστης σημασίας ζήτημα του τρόπου εισαγωγής στα Α.Ε.Ι. ως καθοριστικού παράγοντα της ποιότητας των σπουδών στη συνέχεια.

Τα ζητήματα μπροστά στα οποία πολύ επιτακτικά μας τοποθετεί η ανάγκη δεν περιορίζονται σε αυτά. Απλώς ανοίγουμε τη συζήτηση.

ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΓΓΗΓΟΡΣΗ ΜΕΤΑ

Δημόσιο πανεπιστήμιο:

του **Νίκου Παρασκευόπουλου**
καθηγητή
του Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ.

Η ανώτατη εκπαίδευση, καθώς και ό,τι ονομάζεται οικονομία της γνώσης, βρίσκονται στο επίκεντρο του πολιτικού ενδιαφέροντος σε όλο τον κόσμο. Οι όροι της συζήτησης και τα προτεινόμενα μοντέλα έχουν ακριβώς παγκόσμιο χαρακτήρα. Το μοντέλο π.χ. της Μπολόνια αντιμετωπίζεται με δυσπιστία στην Ελλάδα και σε ορισμένα ακόμη κράτη. Τη διεθνή του επικράτηση, ωστόσο, δεν τη δυσκολεύουν τόσο οι εθνικές αντιστάσεις και οι ακαδημαϊκές παραδόσεις, όσο ο παγκόσμιος ανταγωνισμός: η έλλειψη συμβατότητας (π.χ. ως προς τα έτη σπουδών) με αντίστοιχα μοντέλα των Η.Π.Α. (βλ. Α. Χανιώτη, Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και η πρόκληση της παγκοσμιοποίησης, *Intellectum* 2.2007: 5-15) ή της ταχύτατα μετακινούμενης από την περιφέρεια στο επίκεντρο Κίνας (βλ. Chr. Musselin, Vers un marché international de l'enseignement supérieur? Critique internationale [Presse de Science, Paris, 39, 2008] 13-24).

Θεωρητικά και πρακτικά το κύριο διακύβευμα είναι ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης. Δύο θέσεις εκτίθενται με συντομία παρακάτω.

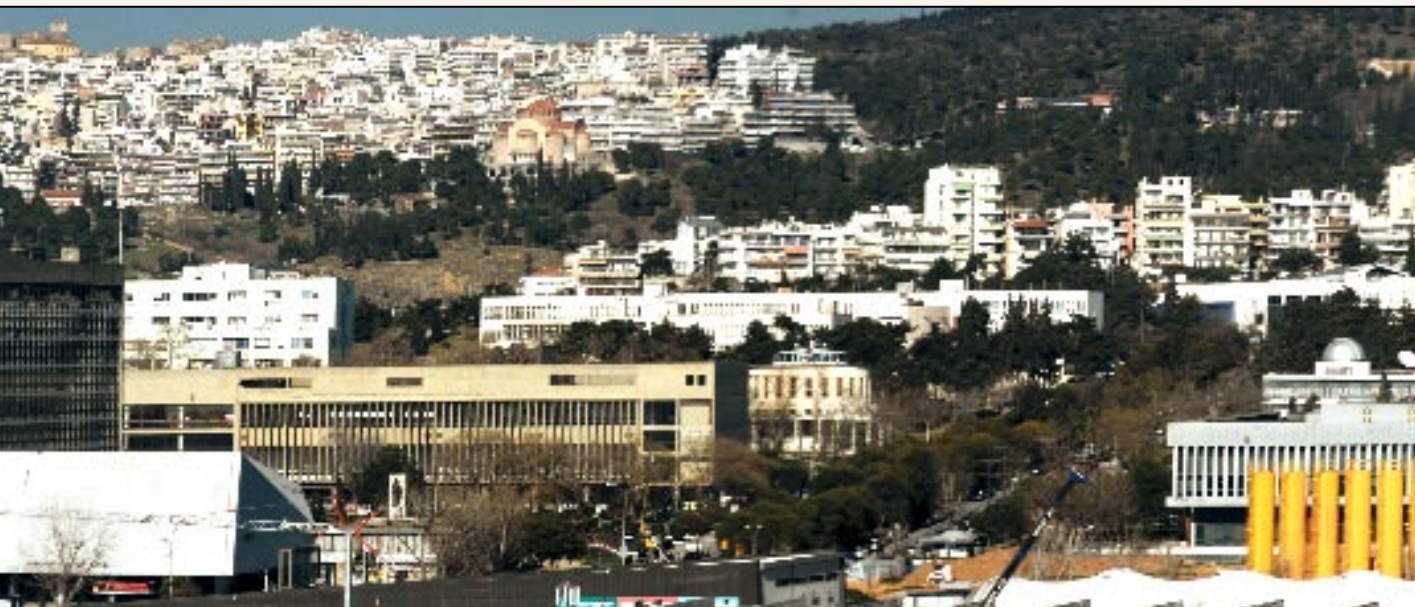
Πρώτη, ότι οι βασικότεροι όροι αυτής της εκπαίδευσης διασφαλίζονται μόνο με το δημόσιο χαρακτήρα της. Η δεύτερη αφορά τη σταδιακή εξασθένηση και δοκιμασία αυτού του χαρακτήρα στον εθνικό μας χώρο.

Η δύναμη του δημόσιου πανεπιστημίου

Τα κυριότερα και ανθεκτικότερα επιχειρήματα υπέρ του δημόσιου πανεπιστημίου μπορούν να συμπυκνωθούν ως εξής:

- Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η αυτοδιοίκηση κυριαρχούν μόνο στα δημόσια πανεπιστημιακά ιδρύματα. Οι διδάσκοντες μπορούν να μεταδίδουν γνώσεις χωρίς άνωθεν «γραμμή». Ο πολιτικός επιστήμονας και ο ιστορικός, για παράδειγμα, μπορούν να αμφισβητούν απόψεις και ιδεολογήματα που υποβαστάζουν το κράτος - εργοδότη. Αντίθετα, στο ιδιωτικό Α.Ε.Ι. η υποστήριξη θέσεων που προσκρούουν στα συμφέροντα των ιδιοκτητών - χορηγών πρακτικά είναι ανέφικτη. Ένα πανεπιστήμιο π.χ. χρηματοδοτούμενο από μια εταιρία παραγωγής κινητών τηλεφώνων δεν θα ασχοληθεί με έρευνες που αναδεικνύουν μια ενδεχόμενη επικινδυνότητα τους λόγω ακτινοβολίας κ.τ.λ.
- Στο δημόσιο πανεπιστήμιο το πρόγραμμα διδασκαλίας διαμορφώνεται ανεπηρέα-

Χωρίς πολιτική βούληση για αλλαγές με ουσία και με οικονομικό κόστος, οι κυβερνήσεις φάνηκαν να διακατέχονται από ένα μεταρρυθμιστικό πυρετό που αφορούσε την επιφάνεια κι όχι τα θεμέλια και τις υποδομές.

ΤΟΝ ΕΦΗΣΥΧΑΣΜΟ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '90

Τριγμοί και αντοχές

στα. Στο ιδιωτικό σπανίζουν τα αντικείμενα που δεν ενδιαφέρουν την αγορά, όπως γενικές αρχές, κοινωνικοπολιτικές παράμετροι, κριτικές προσεγγίσεις θεσμών, τεχνολογίες που περιορίζουν τα κέρδη κ.τ.λ.

- Η ιδιωτικά κατευθυνόμενη έρευνα προσανατολίζεται σε εφαρμογές που ενδιαφέρουν συγκεκριμένες επιχειρήσεις και κλάδους. Το φαινόμενο επηρεάζει ήδη το πανεπιστήμιο, αφού ήδη οι κρατικές επιχορηγήσεις της έρευνας είναι ισχνότερες και η αγορά χρηματοδοτώντας επηρεάζει τη σχετική στοχοθεσία. Αποτέλεσμα: το ισοζύγιο κλίνει υπέρ των εφαρμογών και σε βάρος της βασικής έρευνας. Ο ερευνητής αδυνατεί να βρει οικονομικούς πόρους για να ερευνήσει προβλήματα της δημοκρατίας, της απονομής της δικαιοσύνης ή επιβαρύνσεις του περιβάλλοντος που, αν τεκμηριωθούν, θα περιορίσουν τα κέρδη των επιχειρήσεων. Χρηματοδοτούνται και ερευνώνται π.χ. φαρμακευτικά υποκατάστατα των ναρκωτικών αλλά όχι «στεγνές» μέθοδοι απεξάρτησης που δεν χρησιμοποιούν προϊόντα της αγοράς. Έτσι, αν κανείς μελετήσει ετήσιους καταλόγους ερευνητικών προϊόντων - εφευρέσεων, θα συναντήσει τεχνολογικά προϊόντα που απευθύνονται στους οικονομικά εύρωστους αλλά ελάχιστα ευρήματα επωφελή για τους πολλούς φτωχούς καταναλωτές (για ανάλυση βλ. άρθρα στο συλλογικό έργο *Η υπέρσπιση του άρθρου 16 και η ακαδημαϊκή αναβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου* [β' έκδοση Ινστ. Ν. Πουланτζά, 2007] ιδίως στις σελ. 77-125, 269-279).
- Τέταρτο επιχείρημα είναι ότι η εξειδικευμένη γνώση, η καίρια για την πρόοδο ή την επιβίωση της ανθρωπότητας, θα πρέπει να είναι προσβάσιμη αξιοκρατικά κι όχι με κυρίαρχους τους περιουσιακούς όρους (δίδακτρα κ.τ.λ.).

Ο δημόσιος χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης παραμένει στη χώρα μας θεσμικά κατοχυρωμένος με βάση το άρθρο 16 του ελληνικού συντάγματος. Πρακτικά, ωστόσο, οι βάσεις του έχουν ήδη εξασθενήσει και μάλιστα σημαντικά. Σταθμοί στην πορεία αυτής της εξασθένησης εντοπίζονται κυρίως σε δύο περιόδους.

Ελλείμματα που απαξίωσαν τη δημόσια εκπαίδευση

Κατά τη δεκαετία του '90 η παρακμή του κράτους πρόνοιας γινόταν διεθνώς αισθητή. Η παιδεία, η περίθαλψη και ο πολιτισμός ήταν οι κύριες περιοχές που

Έτσι, η παραμέληση της υποδομής και ο περιορισμός της ακαδημαϊκής αυτονομίας συνεισέφεραν σωρευτικά σε μια τάση απορρύθμισης του δημόσιου πανεπιστημίου.

Δημόσιο πανεπιστήμιο: τριγυροί και αντοχές

πλήττονταν. Στη χώρα μας οι οικονομικοί όροι αυτού του περιορισμού συνδέθηκαν αντικειμενικά και χρονικά με το πρόγραμμα σύγκλισης για την ένταξη στην Ο.Ν.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άμεση συνέπεια του προγράμματος σύγκλισης ήταν η καθήλωση του τακτικού προϋπολογισμού και των δημόσιων επενδύσεων σε χαμηλά επίπεδα. Καθώς μάλιστα από τον τακτικό προϋπολογισμό για τα Α.Ε.Ι. χρηματοδοτούνται κυρίως οι δαπάνες για τη βασική υποδομή τους, η δοκιμασία και η παρακμή έγιναν αισθητές ως ελλείμματα βιβλιοθηκών, εξοπλισμού, αιθουσών, αλλά και νέων επιστημονικών συνεργατών. Χρήσιμο είναι επίσης να θυμίσουμε ότι τα ελλείμματα αυτά δεν έχουν μόνον άμεσες, αλλά και έμμεσες επιπτώσεις. Κτίρια χωρίς συντήρηση, χωρίς επαρκή καθαρισμό και με επιλογές αιθουσών και εξοπλισμού εκ των ενόντων, δημιουργούν μια περιρρέουσα ατμόσφαιρα απαξίωσης που δυσκολεύει τη μετάδοση της γνώσης.

Τι προσφέρθηκε ως αντιπαροχή απέναντι στην κάμψη της χρηματοδότησης και του κρατικού ενδιαφέροντος για τις ακαδημαϊκές λειτουργίες; Ας κωδικοποιήσουμε τα δεδομένα.

Βασική αντιπαροχή αποτέλεσαν τα κοινοτικά κονδύλια, που δόθηκαν με διάφορα προγράμματα. Πιο γνωστά και σχετικά με την εκπαίδευση ήταν τα Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. Η στοχοθέτηση και η εξειδίκευσή τους έγινε με εθνική και ευρωπαϊκή συμμετοχή. Και με παράδοξο προϊόν, όμως. Αποφασίστηκε η κοινοτική οικονομική ενίσχυση (Β' Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., τότε) να στηρίζει κυρίως την ίδρυση νέων πανεπιστημιακών τμημάτων στη χώρα. Θυμόμαστε ακόμη τη ρητορεία: να μην εξέρχεται πολύτιμο συνάλλαγμα για σπουδές των παιδιών μας στο εξωτερικό, να συσταθούν τμήματα με αντικείμενα που εξυπηρετούν τις ανάγκες της αγοράς κ.τ.λ.

Μέσα σε δύο ή τρία χρόνια, ο συνολικός αριθμός των πανεπιστημιακών τμημάτων της χώρας αυξήθηκε απότομα. Έτσι μια ήδη ανεπαρκής υποδομή προσωπικού, κτιρίων, εξοπλισμού, ενώ χειμαζόταν εξαιτίας της καθήλωσης των κρατικών επιχορηγήσεων, κλήθηκε να στηρίξει τη λειτουργία πολλαπλάσιων τμημάτων. Αρχισε έκτοτε να κλονίζεται.

Η διασύνδεση με την αγορά

Τη δεύτερη αντιπαροχή προσέφερε η διασύνδεση με την αγορά. Εταιρίες διαχείρισης της πανεπιστημιακής περιουσίας, γραφεία διασύνδεσης με την αγορά, ερευνητικές δραστηριότητες με ιδιωτική χρηματοδότηση (ενώ προαναγγέλλονται και κοινοπραξίες δημόσιων με ιδιωτικούς φορείς εκπαίδευσης και έρευνας) άρχισαν να καλύπτουν τα κενά της δημόσιας εκπαιδευτικής πολιτικής. Η τάση αυτή άλλοτε είχε χαρακτηριστικά ανταγωνισμού, άλλοτε καθοριστικής εξάρτησης.

Τότε επίσης η καθήλωση των αποδοχών των πανεπιστημιακών είχε οδηγήσει σε

Εταιρίες διαχείρισης της πανεπιστημιακής περιουσίας, γραφεία διασύνδεσης με την αγορά, ερευνητικές δραστηριότητες με ιδιωτική χρηματοδότηση άρχισαν να καλύπτουν τα κενά της δημόσιας εκπαιδευτικής πολιτικής. Η τάση αυτή άλλοτε είχε χαρακτηριστικά ανταγωνισμού, άλλοτε καθοριστικής εξάρτησης.

κινητοποιήσεις και διεκδικήσεις. Σίγασαν, εν μέρει τουλάχιστον, χάρη στην τρίτη αντιπαροχή: Οι όροι της ετεροαπασχόλησης των καθηγητών χαλάρωσαν. Καθαυτή η δυνατότητα ετεροαπασχόλησης δεν αποτελούσε πρόβλημα για την ακαδημαϊκή ζωή. Η παραπάνω χαλάρωση, όμως, σε συνδυασμό με την καθήλωση των αποδοχών ώθησε αρκετούς διδάσκοντες στη θεώρηση των πανεπιστημιακών τους καθηκόντων ως δεύτερης σημασίας. Το φαινόμενο είχε μετρήσιμη επίδραση στη λειτουργία ορισμένων τμημάτων.

Έτσι, η παραμέληση της υποδομής και ο περιορισμός της ακαδημαϊκής αυτονομίας συνεισέφεραν σωρευτικά σε μια τάση απορρύθμισης του δημόσιου πανεπιστημίου.

Ο μεταρρυθμιστικός πυρετός

Με δεδομένη τη δυσκολία άσκησης κριτικής στα επίκαιρα, μπορούμε να αναγνωρίσουμε έναν άλλο σταθμό της ίδιας πορείας και στα τελευταία χρόνια. Ουσιαστική μεταβολή και διορθωτικές κινήσεις της παραπάνω δυναμικής δεν έλαβαν χώρα. Χωρίς πολιτική βούληση για αλλαγές με ουσία και με οικονομικό κόστος, οι κυβερνήσεις φάνηκαν να διακατέχονται από ένα μεταρρυθμιστικό πυρετό που αφορούσε την επιφάνεια κι όχι τα θεμέλια και τις υποδομές: μεταρρύθμιση της έρευνας αλλά χωρίς ενίσχυση της δημόσιας επιχορήγησης και της αυτόνομης ακαδημαϊκής στοχοθεσίας, των μεταπτυχιακών αλλά με βάση το ίδιο ελλιπές προσωπικό και με καθιέρωση ιδιωτικών ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.) που θα μπορούν να αξιοποιούν τη δημόσια δομή κι ωστόσο να την ανταγωνίζονται, τετραετής προγραμματισμός με «συμφωνίες» μονομερώς επιβαλλόμενες και με πρακτικά (ακόμη και θεσμικά) αδιέξοδα.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της αξιολόγησης. Πρόκειται για διαδικασία αυτονόητης σημασίας και χρησιμότητας. Αντί όμως να προτάσσεται η μέτρηση των καθοριστικών υποδομών (π.χ. βιβλιοθήκες, κονδύλια για συνέδρια κ.τ.λ.) και η βελτίωσή τους, προτάθηκαν αόριστα κριτήρια. Φάνηκε έτσι προδιαγεγραμμένος ένας κυρωτικός χαρακτήρας των αξιολογήσεων, με επιμετρούμενες «ποινές» την κάμψη της δημόσιας χρηματοδότησης αφενός, και την ανταγωνιστική ανάπτυξη των ιδιωτικών κολεγίων αφετέρου.

Το δημόσιο πανεπιστήμιο σήμερα δοκιμάζεται, αλλά η πορεία του δεν είναι προϊόν αυτοματισμού. Η ρευστότητα των γενικών πολιτικών όρων, και μάλιστα σε περίοδο οικονομικής κρίσης, είναι δεδομένη. Εξάλλου, τα συλλογικά υποκείμενα που καθορίζουν τις εξελίξεις στον ακαδημαϊκό χώρο, όλα είναι μέρος του προβλήματος, αλλά και της λύσης. Εν έτει 2009 η συνειδητοποίηση των δυσκολιών και η εγρήγορση για την αναζήτηση διεξόδων έχουν ενταθεί, σε αντίθεση με τον εφησυχασμό που είχε παρατηρηθεί κατά τη δεκαετία του '90. Αυτή η αλλαγή είναι ελπιδοφόρα.

Η αυτογνωσία πρώτο βήμα για την επιβίωση

του Χριστόφορου Γ. Κουτίτα
καθηγητή
του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Α.Π.Θ.

Η εκτελεστική ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προσπάθειά της να ανταγωνιστεί τις Η.Π.Α. και τις ανατολικές αναπτυσσόμενες αγορές και να ανταποκριθεί στις κοινωνικές νόρμες που απαιτεί η Νέα Εποχή, αναμορφώνει την ανώτατη εκπαίδευση από χώρο καλλιέργειας του πνεύματος σε μηχανισμό της δυνατόν ταχύτερης και αποτελεσματικότερης διαμόρφωσης νέων επιστημόνων, που θα εξυπηρετήσουν με τον οικονομικότερο τρόπο την ανάπτυξή της, κυρίως στον παραγωγικό - τεχνολογικό τομέα.

Στις μέρες μας το ενδιαφέρον, η ενασχόληση με το παρόν και το μέλλον του δημόσιου πανεπιστημίου, η αφαιρετική προβολή του, και οι υπερβολές σχετικά με αυτό έχουν πληθωριστεί. Αυτό οφείλεται στη συγκυρία της συγκρουσιακής πορείας δύο μεγάλης κλίμακας διεργασιών που συμβαίνουν στον εκπαιδευτικό χώρο.

Η πρώτη διεργασία αφορά την **πορεία των (δημόσιων) Α.Ε.Ι. της χώρας μας**. Είναι γεγονός ότι μεταπολιτευτικά η ανώτατη εκπαίδευση αποκαταστάθηκε στην ελληνική πολιτική σκηνή ως ο χώρος των εύκολων και εντυπωσιακών παρεμβάσεων, πειραμάτων και επηρεασμού. Αυτό αποτολμήθηκε επειδή η ανώτατη εκπαίδευση στη χώρα μας δεν έχει την άμεση «ολιστική ζήτηση» που έχει σε άλλες χώρες. Η έννοια της ολιστικής ζήτησης συμπεριλαμβάνει πέρα από την αγοραία οικονομική - αναπτυξιακή ζήτηση και την κοινωνική - πολιτιστική αποδοχή και ζήτηση των παραγομένων από το πανεπιστήμιο πνευματικών αγαθών. Εκμεταλλευόμενα το γεγονός αυτό, αλλά υποθηκεύοντας το μεσο-μακροπρόθεσμο μέλλον της ανώτατης παιδείας, τα πολιτικά κόμματα ανέδειξαν το πανεπιστήμιο σε «πεδίο βολής φτηνό», με αποτέλεσμα να θαυμάζουμε σήμερα για την κατάστασή του, ιδίως σε σύγκριση με τα Α.Ε.Ι. του εξωτερικού. Η σύγκριση αυτή θα είχε ακαδημαϊκό χαρακτήρα, αν δεν ήταν πλέον απαιτητός ο ενιαίος ευρωπαϊκός εκπαιδευτικός χώρος.

Δεν πρέπει βέβαια να μας ξεφεύγει το γεγονός ότι η κατάσταση των Α.Ε.Ι. (όπως και κάθε υποσυστήματος ενός μείζονος συστήματος) δεν είναι δυνατό να διαφέρει ουσιαστικά από τα λοιπά μέρη του ίδιου συστήματος. Αντίστοιχα π.χ. προς αυτήν, τα ίδια κόμματα ανέδειξαν τη δημόσια διοίκηση σε χώρο πελατειακών εξυπηρετήσεων.

Η δεύτερη διεργασία αφορά την ανασύνταξη του ευρωπαϊκού πανεπιστημίου, ώστε να προσαρμοστεί προκρούστεια στις απαιτήσεις της «νέας εποχής» και της παγκοσμιοποίησης. Δεν είναι άσχετο και χωρίς παγκόσμιες επιπτώσεις π.χ. ότι αφηνidiaστικά η ανώτατη ηγεσία της Κίνας διπλασίασε τον αριθμό των εισαγομένων

στα Α.Ε.Ι. της για να αντιμετωπίσει καλύτερα τις παραγωγικές απαιτήσεις της με πολυπληθέστερο και όχι απαιτητικό επιστημονικό δυναμικό.

Η ανατροπή και η σύγκρουση

Η ευρωπαϊκή συγκυρία σχετικά με την ανώτατη εκπαίδευση είναι γνωστή και συνοπτικά μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

Η εκτελεστική ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προσπάθειά της να ανταγωνιστεί τις Η.Π.Α. και τις ανατολικές αναπτυσσόμενες αγορές και να ανταποκριθεί στις κοινωνικές νόρμες που απαιτεί η Νέα Εποχή, αναμορφώνει στο μέτρο του δυνατού την ανώτατη εκπαίδευση **από χώρο καλλιέργειας του πνεύματος** (πάντοτε βέβαια χρήσιμου για μία εξελιγμένη και πολιτισμένη κοινωνία) **σε μηχανισμό της δυνατόν ταχύτερης και αποτελεσματικότερης διαμόρφωσης νέων επιστημόνων, που θα εξυπηρετήσουν με τον οικονομικότερο τρόπο** (και ως προς το κόστος των σπουδών τους και ως προς τις αναμενόμενες αποδοχές τους) **την ανάπτυξή της, κυρίως στον παραγωγικό - τεχνολογικό τομέα.**

Οι ευρωπαϊκές πνευματικές δυνάμεις βρίσκονται σε εγρήγορση και εκτιμώ ότι η αντίδρασή τους προς μία κατάσταση, που θα είναι εξισορροπητική των επιδιώξεων του υλικού και του πνευματικού κόσμου, θα επέλθει σύντομα και αποτελεσματικά.

Η σύγκρουση αυτών των δύο διεργασιών δημιουργεί για τη χώρα μας μία κατάσταση με ιστορικό ανάλογο τη βυζαντινή αυτοκρατορία μετά το 1400 μ.Χ. Συνδυάζεται η εσωτερική οργανωτική και διοικητική παρακμή με την ταυτόχρονη εφαρμογή έξωθεν «πιέσεων».

Το θέμα είναι ότι στην χώρα μας λόγω της γενικής κατάστασής της αυτή η σύγκρουση της ευρωπαϊκής δυναμικής με την εσωτερική μας παρακμή εκδηλώνεται με κωμικοτραγική μορφή.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του γένους μας (συναισθηματισμός και προχειρότητα, σε συνδυασμό με διογκωμένο εγωισμό) εκδηλώνονται και στο χώρο των Α.Ε.Ι. από τους φοιτητές αλλά και από τους καθηγητές.

Το πάθος μας οδηγεί σε εύκολες διαπιστώσεις, συμπερασματολογίες και καταδίκες των μεν από τους δε, ο δε εγωισμός μας μας οδηγεί είτε στην ανάληψη ηρωικής δράσης είτε στην ιδιοτελή εκμετάλλευση των ευκαιριών.

Η επαγγελματική ευσυνειδησία, η ειλικρινής ταπεινοφροσύνη, για μια καθημερινή εκτέλεση του καθήκοντός μας με επαγγελματισμό και συναίσθηση ευρύτερης αθυνασίας (δηλαδή συναίσθηση του γεγονότος ότι κάθε πράξη μας θα έχει αντίκτυπο σε πολλούς άλλους σε επόμενες γενιές) λείπουν από τις εκδηλώσεις της πλειονότητας των πανεπιστημιακών παραγόντων αλλά και των αναμειγνυόμενων με το πανεπιστήμιο πολιτικών.

Το πανεπιστήμιο χρειάζεται, όσο ποτέ άλλοτε, τη σύμπνοια, την ομοφωνία, την κοινή στόχευση και τον κοινό οραματισμό των στελεχών του καθηγητών και φοιτητών, ώστε να αντεπεξέλθει με τις λιγότερες δυνατές βλάβες.

Η αυτογνωσία πρώτο βήμα για την επιβίωση

Είναι ιστορικά διαπιστωμένο ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο, όπως και κάθε ανθρωπογενές σύστημα, δεν κινδυνεύει τόσο από εξωτερικά επιβαλλόμενες διαταραχές, όσο από την εσωτερική υπονόμηση και τον εσωτερικό εκφυλισμό.

Άρα, σήμερα, την εποχή των έντονων εξωτερικών διαταραχών και προκλήσεων, **το πανεπιστήμιο χρειάζεται, όσο ποτέ άλλοτε, τη σύμπνοια, την ομοφωνία, την κοινή στόχευση και τον κοινό οραματισμό των στελεχών του καθηγητών και φοιτητών**, ώστε να αντεπεξέλθει με τις λιγότερες δυνατές βλάβες.

Προτάσεις επί βασικών αρχών

Εκφράζοντας εμπειρικά και βιωματικά τις απόψεις μου, καταθέτω τις εξής αρχές για τη δημιουργία της βάσης για τον κοινό και ομόθυμο οραματισμό των πανεπιστημιακών:

- ▶ Αναγνωρίζεται το **επιβλαβές της μικροκομματικής ανάμειξης** στα πανεπιστημιακά πράγματα και στρέφεται το πανεπιστήμιο «στα του οίκου του» με ομόθυμη και σθεναρή απόφαση της διοίκησής του.
- ▶ Αναγνωρίζεται ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο δεν είναι απομονωμένο από τις κοινωνικές ανάγκες και επιταγές, αλλά έχει τη διαχρονική αποστολή **της καθοδήγησης της κοινωνίας προς τη βελτίωση**, προς τη διά της επιστήμης προσέγγιση της τελείωσης (δηλαδή του μέτρου, της αρμονίας, της ειρήνης).
- ▶ Αναγνωρίζεται το γεγονός ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο **προσφέρει στους φοιτητές του πέρα από τη χρηστική γνώση και την επαγγελματική προοπτική, την πρόγευση της πνευματικής ευτυχίας** μέσα από την αναζήτηση της γνώσης και τη γενικότερη αναβάθμιση της ποιότητας ζωής (όχι μόνο μέσα από την αύξηση της αγοραστικής δύναμης ή της κοινωνικής καταξίωσης).
- ▶ Γίνεται κοινά αποδεκτό και επιβεβλημένο ότι η **ευσυνείδητη και ανιδιοτελής εκτέλεση των καθηκόντων** όλων των πανεπιστημιακών, καθηγητών και φοιτητών και η ενδελεχέστερη κοστολόγηση και αξιοποίηση των πόρων που έχουμε στη διάθεσή μας θα δώσει αυτόματα λύση σε πολλά τρέχοντα προβλήματα των Α.Ε.Ι., όπως η καλή εκπαίδευση από μέρους των καθηγητών και η αντίστοιχη αποδοχή της από μέρους των φοιτητών και η βέλτιστη αξιοποίηση της διαθέσιμης, συνήθως ανεπαρκούς, υλικοτεχνικής υποδομής.
- ▶ Πιέζεται συνολικά ο πολιτικός κόσμος της χώρας από τις διοικήσεις των ελληνικών Α.Ε.Ι. να δεχτεί ρυθμίσεις που προκύπτουν ομόφωνα από τις πρυτανικές συνέδους.

Αν επιτευχθεί συναίνεση στη βάση αυτών των αρχών, το δημόσιο πανεπιστήμιο θα έχει μέλλον εξίσου λαμπρό με το παρελθόν του υπερνικώντας τις προκλήσεις των καιρών. Αλλιώς θα περάσει ένα νέο 1453.

*Η επαγγελματική ευσυνειδησία,
η ειλικρινής ταπεινοφροσύνη,
για μια καθημερινή εκτέλεση
του καθήκοντός μας με
επαγγελματισμό και συναίσθηση
ευρύτερης αθανασίας
λείπουν από τις εκδηλώσεις
της πλειονότητας των
πανεπιστημιακών παραγόντων
αλλά και των αναμειγνυόμενων
με το πανεπιστήμιο πολιτικών.*

ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΤΗΝ ΕΙΛΙΚΡΙΝΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η αξιολόγηση για το πανεπιστήμιο που οραματίζομαι

της **Αικατερίνης Τικτοπούλου**
επικούρης καθηγήτριας
του Τμήματος Φιλολογίας Α.Π.Θ.

*Η υπόθεση της αξιολόγησης
οφείλει να είναι υπόθεση του
ίδιου του πανεπιστημίου, το
οποίο θα πρέπει να σκεφτεί
ανοικτά και σοβαρά για το ρόλο
του στο ευρύτερο κοινωνικό και
εκπαιδευτικό πλαίσιο.*

Η αξιολόγηση είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την αυτογνωσία, την αυτοκριτική και, εντέλει, τη βελτίωση σε επίπεδο ατόμων, φορέων, θεσμών και επιχειρήσεων. Στην περίπτωση του πανεπιστημίου, μπορεί ασφαλώς να συμβάλει στη συνειδητοποίηση των δυνατών και αδύναμων σημείων της λειτουργίας και του έργου του, ενισχύοντας την αναβάθμισή του. Η πλειονότητα της ακαδημαϊκής κοινότητας (διδάσκοντες και διδασκόμενοι) επιθυμεί την αξιολόγηση που αποβλέπει στην αναβάθμιση του πανεπιστημίου, καθώς βιώνει καθημερινά τα προβλήματα, τα εμπόδια και τη διάψευση προσδοκιών και κόπων, οι οποίοι μάλλον θα έπρεπε να είχαν καλλιεργηθεί και επενδυθεί αλλού και αλλιώς.

Σε κάποιες περιπτώσεις η αξιολόγηση είχε ήδη αρχίσει πριν από το 2000, με ποικιλία τρόπων και μοντέλων. Έλειψε, ωστόσο, η εγρήγορση και οι μηχανισμοί, ώστε τα Α.Ε.Ι. να θεσμοθετήσουν στο σύνολό τους την αυτοαξιολόγησή τους (εσωτερική και εξωτερική). Έλειψε, άλλωστε, η απαραίτητη ευρύτερη εξοικείωση με τις έννοιες της αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης (εύστοχα, επομένως, αυτές εισήχθησαν στα νέα βιβλία του δημοτικού, εκπαιδεύοντας τους μικρούς μαθητές στις αρετές και τους τρόπους τους). Έλειψε επίσης η συστηματική προεργασία και η διακριτικότητα στους χειρισμούς (το απαραίτητο τακτ), όταν το Υπουργείο Παιδείας αποφάσισε με αρκετή καθυστέρηση να εναρμονιστεί με την εκπαιδευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να θεσμοθετήσει την αξιολόγηση των Α.Ε.Ι. Έλειψε, ακολούθως, η δυνατότητα να ξεπεραστεί από τους φυσικούς συνομιλητές, την ακαδημαϊκή κοινότητα, η (όχι αδικαιολόγητη) καχυποψία απέναντι στις «πραγματικές» προθέσεις του υπουργείου. Έλειψε, τελικά, η ευθυκρισία και η διάθεση να διεξαχθεί έγκαιρος και ουσιαστικός διάλογος, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή του νομοσχεδίου της αξιολόγησης εκ των άνω, με όρους συχνά ασαφείς, ατυχείς ή και αμφιλεγόμενους, πράγμα που τελικά συνέβη.

Η αξιολόγηση για το πανεπιστήμιο που οραματίζομαι

Αδυναμίες και αντιφατικότητες

Τα επίμαχα σημεία της αξιολόγησης που ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή τον Αύγουστο του 2005 (νόμος 3374/2005 περί «διασφάλισης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση») και η οποία πρέπει να συναναγνωστεί με το νόμο πλαίσιο 3549/2007 («Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.»), είναι αρκετά και σημαντικά, όπως έχει επανειλημμένα επισημανθεί σε ημερίδες, φόρουμ συζητήσεων, δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο και σε άλλα, ηλεκτρονικά και συμβατικά έντυπα. Παραθέτω τα τέσσερα βασικότερα και ευρύτετα ομολογημένα προβλήματα με το μικρότερο δυνατό σχολιασμό.

- **Το πρωθύστερο της αξιολόγησης σε σχέση με την αύξηση της χρηματοδότησης.**

Το ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο ετοιμάζεται να αξιολογηθεί από το Υπουργείο Παιδείας βάσει «διεθνών προδιαγραφών» τη στιγμή που δεν στηρίζεται καν από την υπεσχρημένη χρηματοδότηση, η οποία, επιπλέον, αγγίζει μόλις το 40% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης· με άλλα λόγια, τη στιγμή που αντιμετωπίζει μεγάλα οικονομικά προβλήματα και ελλείψεις (σε προσωπικό και υποδομές), οι οποίες δυσχεραίνουν σοβαρά τη λειτουργία και το έργο του.

Η απάντηση ότι «από κάπου πρέπει να ξεκινήσει κανείς» είναι θεμιτή, με την προϋπόθεση ότι η αξιολόγηση θα συνοπολογίσει την υποχρηματοδότηση και στις διαγνωστικές εκθέσεις της θα επιμερίσει ορθά τις ευθύνες και τους επαίνους σε όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές (διδάσκοντες, φοιτητές, υπουργείο) –με τον κίνδυνο, βέβαια, να αυτοπαγιδευτεί, αφού κάθε επόμενη αξιολόγηση ελέγχει τη «συμμόρφωση» του αξιολογούμενου με τις «υποδείξεις και συστάσεις» της προηγούμενης.

- **Η περιστολή της διοικητικής αυτοτέλειας του πανεπιστημίου.**

Το πανεπιστήμιο εξακολουθεί να μην έχει λόγο σε μια καίρια για τη διασφάλιση της ποιότητάς του παράμετρο, τον έλεγχο του αριθμού των εισακτέων –ή, αλλιώς, της αναλογίας διδασκόντων / διδασκόμενων σε σχέση με τις υποδομές και τη διοικητική υποστήριξη. Ακόμη δραστηκότερος διαφαίνεται ο περιορισμός της αυτοτέλειας του πανεπιστημίου και των οργάνων του (π.χ. της συγκλήτου) με τον καινούριο νόμο.

Συγχρόνως, η ανεξάρτητη διοικητική «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που μέχρι στιγμής ανακοινώθηκαν φαίνεται ότι δικαιώνουν σε μεγάλο βαθμό την ακαδημαϊκή κοινότητα. Κάθε άλλο παρά ασήμαντο είναι το ερευνητικό και διδακτικό έργο, ενώ αναδεικνύεται η ανεπαρκής οικονομική και θεσμική στήριξη των πανεπιστημίων από την πολιτεία και το Υπουργείο Παιδείας, η κάκιση κατάσταση των υποδομών και η δραματική ανισορροπία στη σχέση διδάσκοντες - διδασκόμενοι - υποδομές.

Ανώτατη Εκπαίδευση» (Α.ΔΙ.Π.) που θεσπίστηκε για την αξιολόγηση μοιάζει να αναλαμβάνει ζητήματα που θα όφειλαν να χειρίζονται τα ίδια τα Α.Ε.Ι. Π.χ. διαμορφώνει τα κριτήρια και τους δείκτες της αξιολόγησης και εξειδικεύει και τυποποιεί τις εσωτερικές εκθέσεις (άρα υπαγορεύει τους κανόνες, τους στόχους –ακόμη και τα προγράμματα σπουδών;), υποδεικνύει τις βελτιώσεις, ελέγχει την εφαρμογή τους και στο τέλος αποφασίζει και προτείνει (εγκρίνει ή αναστέλλει) αναλόγως τη χρηματοδότηση.

- **Τα κριτήρια και οι δείκτες της αξιολόγησης του διδακτικού και του ερευνητικού έργου των πανεπιστημίων.**

Κριτήρια εν πολλοίς ποσοτικά και απλοϊκά, που δύσκολα μπορούν να αποτιμήσουν το πολύπλοκο ακαδημαϊκό έργο (το οποίο κρίνεται από τα ειδικά εκλεκτορικά σώματα με βασικότερα κριτήρια την πρωτοτυπία και τη συμβολή στην εξέλιξη της σκέψης και της επιστήμης) ή να διασφαλίσουν την επιδιωκόμενη αντικειμενικότητα.

Είναι π.χ. γνωστό ότι πρόκριση της ποσότητας λειτουργεί κατά κανόνα σε βάρος της ποιότητας, καθώς ωθεί τους διδάσκοντες στην ανακύκλωση της ίδιας γνώσης σε διάφορα δημοσιεύματα, ενώ, από την άλλη, αν υπάρχει αξιολογική κατάταξη των πανεπιστημίων που να εξασφαλίζει στους φοιτητές τους καλύτερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, αυτοί τείνουν να βαθμολογούν υπερβολικά θετικά τα πανεπιστήμιά τους, συσκοτίζοντας την πραγματικότητα.

- **Οι συνέπειες της αξιολόγησης.**

Παρά τις προφορικές δεσμεύσεις της πολιτείας ότι η αξιολόγηση δεν θα έχει τιμωρητικό χαρακτήρα, «αλλά θα λειτουργήσει υποστηρικτικά προς τη λειτουργία των πανεπιστημίων», η διαμόρφωση εκβιαστικών εντέλει διλημμάτων (π.χ. όποιος δεν ολοκληρώσει εγκαίρως την αξιολόγηση, δεν θα μπορεί να αναλάβει ερευνητικά προγράμματα), ο συνδυασμός των νόμων 3374/2005 και 3549/2007 (στους οποίους, ουσιαστικά, η συμμόρφωση των ιδρυμάτων με τις «συστάσεις και υποδείξεις» της έκθεσης αξιολόγησης συναρτάται με την έγκριση του τετραετούς προγραμματισμού και άρα τη χρηματοδότηση) και η συχνή ασάφεια σε κρίσιμα σημεία (όπως «απαιτήσεις της κοινωνίας», «επικαιροποίηση της έρευνας») φαίνεται να δικαιώνουν όσους ανησυχούν για τις συνέπειες της αξιολόγησης και το μέλλον του δημόσιου πανεπιστημίου, διαβλέποντας τον κίνδυνο περικοπών στη

Έλειψε στην αξιολόγηση η ευθυκρισία και η διάθεση να διεξαχθεί έγκαιρος και ουσιαστικός διάλογος, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή του νομοσχεδίου της αξιολόγησης εκ των άνω, με όρους συχνά ασαφείς, ατυχείς ή και αμφιλεγόμενους, πράγμα που τελικά συνέβη.

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΣΑΚΙΡΗ

Η αξιολόγηση για το πανεπιστήμιο που οραματίζομαι

χρηματοδότηση, ανισοβαρούς έμφασης στη διασύνδεση με την αγορά, τυποποίησης της έρευνας, καταστρατήγησης της αυτοτέλειας του πανεπιστημίου και της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η δικαίωση του πανεπιστημιακού λόγου

Στο μεταξύ, έχει ήδη ξεκινήσει ή και ολοκληρώνεται η διαδικασία αξιολόγησης σε περίπου 170 τμήματα (Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.), ενώ πρόσφατα ολοκληρώθηκε η εξωτερική αξιολόγηση δύο τμημάτων Α.Ε.Ι. και τριών τμημάτων Τ.Ε.Ι. Τα αποτελέσματα που ανακοινώθηκαν φαίνεται ότι δικαιώνουν σε μεγάλο βαθμό την ακαδημαϊκή κοινότητα. Κάθε άλλο παρά ασήμαντο είναι το ερευνητικό και διδακτικό έργο, ενώ αναδεικνύεται η ανεπαρκής οικονομική και θεσμική στήριξη των πανεπιστημίων από την πολιτεία και το Υπουργείο Παιδείας, η κάκιση κατάσταση των υποδομών και η δραματική ανισορροπία στη σχέση διδάσκοντες - διδασκόμενοι - υποδομές. Αποδεικνύεται επίσης ότι οι νεοθεσπισμένοι μηχανισμοί αξιολόγησης ήδη αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και αναγκάζονται ή να καθυστερήσουν ή και να αναστείλουν το έργο τους.

Επίσης αποδεικνύεται ότι ο αναγκαίος χρόνος για την επεξεργασία των δεδομένων που προκύπτουν, ακόμη και από μία μετριοπαθή απόπειρα χαρτογράφησης της κατάστασης στα πανεπιστήμια, είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτόν που προβλέπει ο νόμος. Σύμφωνα με αυτόν, η εσωτερική αξιολόγηση διενεργείται ανά εξαμήνο με ετήσιες και διετείς εκθέσεις· η εξωτερική έπεται, ξεκινά δύο μήνες μετά τη διετή εσωτερική έκθεση και, αφού καταθέσει τη δική της έκθεση, δίνει στην ακαδημαϊκή μονάδα δεκαπέντε ημέρες προθεσμία για να κάνει τις παρατηρήσεις της. Άγνωστο πόση προθεσμία έχει η ακαδημαϊκή μονάδα για να συμμορφωθεί, όπως προβλέπει ο νόμος, με τις παρατηρήσεις, να τις συνυπολογίσει στον τετραετή σχεδιασμό και να αρχίσει να τις υλοποιεί, εφόσον «η διαδικασία της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης επαναλαμβάνεται το αργότερο κάθε τέταρτο έτος από την έναρξη της προηγούμενης αξιολόγησης». (Ας αναφερθεί, ως δείγμα πραγματικού χρόνου, ότι η πλήρωση μιας κενής θέσης μέλους Δ.Ε.Π. απαιτεί δύο περίπου χρόνια.)

Με το πανεπιστήμιο στο ακαδημαϊκό του βάθρο

Είμαστε βέβαιοι ακόμα στην αρχή. Η αξιολόγηση είναι χρήσιμη για μια ειλικρινή αποτίμηση των διαφόρων πτυχών της ακαδημαϊκής λειτουργίας και πρέπει καταρχάς να αντιμετωπίζεται θετικά και καλοπροαίρετα. Οποσδήποτε το πανεπιστήμιο οφείλει να διεκδικήσει σθεναρά τις βασικές προϋποθέσεις για τη λειτουργία και την αναβάθμισή του: τη στήριξη του δημόσιου χαρακτήρα του, την απαιτούμενη χρηματοδότηση, τη διασφάλιση της αυτοδιοίκησης και αυτοτέλειάς του, της ακαδημαϊκής ελευθερίας του.

Η πολιτεία, από την άλλη, οφείλει να δώσει τις απαραίτητες διευκρινίσεις και στο πλαίσιο της προαναγγελθείσας συνολικής μεταρρύθμισης της εκπαίδευσης να έχει την ευελιξία να προχωρήσει σε επιμέρους αναθεωρήσεις στον τρόπο και στη διαδικασία της αξιολόγησης. Άλλωστε, σύμφωνα με τη λογική που τη διέπει, και η ίδια η αξιολόγηση υπόκειται σε αξιολόγηση και βελτίωση –πράγμα που οδήγησε ήδη τη Βρετανία σε αλλαγές του μοντέλου αξιολόγησης των πανεπιστημίων της.

Ωστόσο, η υπόθεση της αξιολόγησης οφείλει να είναι υπόθεση του ίδιου του πανεπιστημίου, το οποίο θα πρέπει να σκεφτεί ανοικτά και σοβαρά για το ρόλο του στο ευρύτερο κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο και με δεδομένη την πολιτική και οικονομική συγκυρία (τι είδους πανεπιστήμιο θέλει να είναι· πώς θέλει να διεξάγει την έρευνα και τη διδασκαλία· πόσο και πώς θέλει να είναι στραμμένο στη σύγχρονη κοινωνία, στην παραγωγή πολιτισμού, στη διαμόρφωση ιδεολογίας, στα προβλήματα της απασχόλησης και της παραγωγικότητας). Να διερευνήσει με τρόπο διεξοδικό τις πτυχές της σημερινής κρίσης του, να θέσει τους δικούς του στόχους, να διαμορφώσει και να θέσει ουσιαστικά τα κριτήρια με τα οποία θα κριθεί από τους εξωτερικούς κριτές. Να εγγυηθεί έτσι μόνο του τη διαφάνεια και την ποιότητά του. Είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να θωρακιστεί απέναντι στην ενδεχόμενη ισοπεδωτική εφαρμογή μιας έξωθεν αξιολόγησης, χωρίς να χάσει την ευκαιρία να επιδιώξει την αναβάθμισή του.

ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Το χρόνιο ζήτημα της εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση

της **Ελένης Κασάπη**
 αναπληρώτριας καθηγήτριας
 του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας
 και Φιλολογίας Α.Π.Θ.

Η πολιτική ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας εντοπίζεται στην ενέργειά του να αποφασίσει και πάλι για λογαριασμό ολόκληρης της κοινωνίας, αναλαμβάνοντας –όπως συμβαίνει εδώ και δεκαετίες– να λειτουργήσει ως εκφραστής ημών των θεατών - τρίτων (πανεπιστημίων, υποψηφίων, εκπαιδευτικών, που ενδεικτικά αναφέρονται εδώ ως παράγοντες, οι οποίοι θα έπρεπε να έχουν λόγο στη λήψη αποφάσεων για το σύστημα επιλογής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση) για το ζήτημα της εισαγωγής υποψηφίων στην ανώτατη εκπαίδευση.

Ως μέλη Δ.Ε.Π. του δημόσιου πανεπιστημίου έχουμε και τώρα κατανοήσει απολύτως τα σημεία που το νέο θεσμικό πυροτέχνημα (<http://www.forthnet.gr/templates/newsPosting.aspx?p=254448>, ημερομηνία προσπέλασης 28-2-09, ημερομηνία ανάρτησης 17/02/2009, 07:19, πηγή Α.Π.Ε./Μ.Π.Ε.) αποκλίνει από την κοινή λογική τόσο στο επίπεδο της επιδίωξης κοινωνικών συναινέσεων όσο και στο περιεχόμενο των ρυθμίσεων που έρχονται σε ευθεία σύγκρουση με τις προσδοκίες όλων των εμπλεκόμενων ομάδων αναφοράς στην επιλογή φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Οι επιτελεστικές αντιφάσεις στα κειμενικά γεγονότα του εκτυφλωτικού πυροτεχνήματος συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- **Επιδίωξη κοινωνικών συναινέσεων:** Η προσβασιμότητα των υποψηφίων στα γραπτά τους, που επαγγέλθηκε, δεν θα οδηγήσει σε προσφυγή, διότι ποτέ δεν θα δύνανται όλοι οι ενδιαφερόμενοι να αντέξουν το βάρος της δαπάνης των δικαστικών εξόδων που θα συνεπάγεται αυτή. Επομένως θα προκύπτει διαρκώς μία κατ'οικονομία εικόνα συναίνεσης, η οποία θα δημιουργείται από τους ελάχιστους που θα προσφεύγουν στη διαδικασία της ένστασης έναντι των σιωπηρών και πολλών, για τους οποίους θα θεσμοθετεί επικοινωνιακά το Υπουργείο Παιδείας την ποσοτικά υπεραξιολογημένη υποτιθέμενη κοινωνική συναίνεση που στην πραγματικότητα δεν θα έρθει ποτέ.

Παράδειγμα κατασκευής συναινέσεων είναι και οι δημοσκοπήσεις γύρω από σενάρια αλλαγής που ετοιμάζονται από την κυβέρνηση. Στη [forthnet.gr](http://www.forthnet.gr) δημοσιεύτηκε έρευνα στάσεων με θέμα: «Αλλαγή στο σύστημα εξετάσεων εισαγωγής στα Α.Ε.Ι.

Το νέο θεσμικό πυροτέχνημα αποκλίνει από την κοινή λογική τόσο στο επίπεδο της επιδίωξης κοινωνικών συναινέσεων όσο και στο περιεχόμενο των ρυθμίσεων που έρχονται σε ευθεία σύγκρουση με τις προσδοκίες όλων των εμπλεκόμενων ομάδων αναφοράς στην επιλογή φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Το χρόνιο ζήτημα της εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση

- Τ.Ε.Ι., ετοιμάζει η κυβέρνηση. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να εφαρμοστεί;»

ΑΡΙΘΜΟΣ ΨΗΦΩΝ

Ξεχωριστές εξετάσεις κατά σχολή	31,31%	1142
Προκαταρκτικό έτος στο πανεπιστήμιο	17,47%	637
Εισαγωγή χωρίς εξετάσεις	17,19%	627
Να παραμείνουν οι πανελλαδικές εξετάσεις	12,12%	442
Προπαρασκευαστικό 4ο έτος στο λύκειο	10,64%	388
Εισαγωγή μόνο με το βαθμό του λυκείου	8,91%	325
Τίποτα απ' αυτά	2,36%	86
ΣΥΝΟΛΟ:		3647

► **Περιεχόμενο ρυθμίσεων:** Το πολύ αφηρημένο περιεχόμενο ρυθμίσεων δεν εγγυάται βελτίωση του συστήματος. Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Η εξαγγελθείσα διαδικασία για την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής στις πανελλαδικές εξετάσεις (1 - 20 Φεβρουαρίου) με δήλωση όλων των εξεταζόμενων μαθημάτων (γενικής παιδείας, αρχές οικονομικής θεωρίας, ειδικά μαθήματα κ.τ.λ.), δεν εγγυάται την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών που θα δημιουργήσει η υιοθέτησή της με δεδομένη την ανυπαρξία στα σχολεία θέσεων εργασίας σε υπολογιστές για την εξυπηρέτηση μεγάλου αριθμού υποψηφίων ταυτόχρονα / σαφών οδηγιών / πιλοτικής δοκιμασίας καταλληλότητας του σχετικού προγραμματισμού, ώστε να υπάρξουν αυτοματισμοί αλλά και ανθρώπινη υπεύθυνη παρέμβαση σε συνήθη ανθρώπινα λάθη, όταν θα γίνεται η εφαρμογή του μέτρου σε πραγματικές τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες.
- Η απουσία σαφούς πρόβλεψης τεχνικών καταγραφής των ορθών και των λανθασμένων κειμενικών γεγονότων των προϊόντων εξέτασης κάθε υποψηφίου, η οποία μπορεί ίσως να εξασφαλίζει την εξαγγελθείσα αυτοδύναμη και χωρίς επηρεασμούς Β' βαθμολόγηση των γραπτών, επειδή θα απαγορεύεται να σημειώνει ο Α' βαθμολογητής επάνω στο γραπτό δοκίμιο λάθη ή ελλείψεις, αλλά δεν εγγυάται τη μεγιστοποίηση της αξιολογικής ικανότητας των βαθμολογητών, οι οποίοι είναι αδύνατο να διαθέτουν απεριόριστη χρονικά ικανότητα ενεργοποίησης της εργαζόμενης μνήμης τους υπό τις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες αξιολόγησης στα βαθμολογικά κέντρα.
- Για τις εξετάσεις από το 2010 και έπειτα, το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε πως θα αναγράφεται στο γραπτό η αναλυτική βαθμολογία για κάθε ερώτημα, σύμφωνα με τις οδηγίες της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγονται τυχόν λάθη κατά την άθροιση των επιμέρους βαθμών και ο υποψήφιος, βλέποντας στο λύκειό του το απόκομμα του γραπτού του, θα ενημερώνεται για την αναλυτική βαθμολογία του (ως προγραμματισμένη εφαρμογή βρίσκεται σε απόλυτη σύγκρουση με την ταυτόχρονη εξαγγελία της ρητής πρόθεσης του Υπουργείου Παιδείας να απαγορεύσει τις σημειώσεις του Α' βαθμολογητή στο γραπτό του υποψηφίου).
- Το πρόβλημα της διαφάνειας και της αυτοπειθαρχίας όλων των βαθμολογητών σε αντικειμενικά και κοινά αποδεκτά κριτήρια βαθμολογίας, το οποίο δεν λύνεται με το ότι μειώνεται κατά 10 μονάδες (από 50 γίνεται 40) στην εκατοντάβαθμη κλίμακα η βαρύτητα της παραγωγής κειμένου στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας και αυξάνεται αντίστοιχα η βαρύτητα των ασκήσεων (από 25 γίνεται 35) ή με το ότι αυξάνονται (από 13 σε 18) τα μέλη των βαθμολογικών κέντρων, τα οποία συντονίζουν και εποπτεύουν τη διαδικασία βαθμολόγησης - αναβαθμολόγησης των γραπτών δοκιμίων χωρίς τη θέσπιση αξιών και προγράμματος κανόνων αξιολόγησης των προϊόντων εξέτασης.
- Η άνιση αντιμετώπιση σε διαφορετικές χρονικές στιγμές (και με διαφορετικά θέματα), υποψηφίων που επιθυμούν να εγγραφούν σε ίδια τριτοβάθμια ιδρύματα, δεδομένου ότι οι πανελλαδικές εξετάσεις κατόχων Β' κύκλου ημερησίων Τ.Ε.Ε. θα διενεργηθούν το πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Μαΐου.
- Η απουσία θεσμικών εγγυήσεων του Υπουργείου Παιδείας για την απαλλαγή των γονέων από τη δαπάνη για την ανθρωπιστικά αποδεκτή μετακίνηση κινητικά ανάπηρων υποψηφίων λόγω της εξαγγελθείσας αποσυμφόρησης των βαθμολογικών κέντρων από τους προφορικά εξεταζόμενους υποψηφίους Α.Μ.Ε.Α. με τη θέσπιση

ανώτατου ορίου 80 εξεταζομένων ανά βαθμολογικό κέντρο και τη λειτουργία ειδικών εξεταστικών κέντρων σε πρωτεύουσες των νομών ή εκπαιδευτικών περιφερειών.

Φοιτητές με αναπηρίες

► **Προσδοκίες:** για το Υπουργείο Παιδείας, από τη δεκαετία του '90, ο δρόμος των χωρίς κόστος υποσχέσεων είναι εύκολος. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση είμαστε από τις λίγες χώρες που το Δημόσιο δεν μεριμνά με νόμο για την εξασφάλιση συνθηκών ισότιμης εκπαίδευσης των φοιτητών με αναπηρία που εισάγονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τι νόημα έχει το γεγονός ότι προσαρμόστηκαν οι διατάξεις του προεδρικού διατάγματος για την προφορική εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με βάση τον νέο ν. 3699/2008 της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης; Για την κατανόηση του βαθμού, στον οποίο το Υπουργείο Παιδείας εθελουφλεί, αναφέρεται το κρίσιμο θεσμικό και προγραμματικό κενό που εντοπίζεται στο θέμα του σεβασμού στα συνταγματικά δικαιώματα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση φοιτητών με αισθητηριακές αναπηρίες. Η εκκωφαντική σιγή για την εκπαίδευση ατόμων με αισθητηριακές αναπηρίες αποτελεί πλήρη για την πολύπαθη μεταρρυθμιστική πολιτική της Ελλάδας σε θέματα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση ανάπηρων φοιτητών. Το ελληνικό κράτος, στην πράξη, δεν ενδιαφέρεται 26 χρόνια μετά, για την ουσιαστική εφαρμογή νόμων του όπως οι 1351/83, 1771/88, 1946/91/1997 [Φ.Ε.Κ. Α' 188] στα σημεία που αναφέρονται στην εγγραφή φοιτητών με αισθητηριακές αναπηρίες.

Για υπέρβαση των εκπαιδευτικών δυσκολιών που χρονίζουν εις βάρος φοιτητών με αισθητηριακές αναπηρίες, με πρώτη την κώφωση, το Υπουργείο Παιδείας γνωρίζει ότι απαιτείται η παροχή πιστώσεων προορισμένων για:

- την απόκτηση τεχνικής υποδομής και διδακτικών μέσων με σκοπό τη βελτιστοποίηση των συνθηκών πραγμάτωσης του δικαιώματος στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση ακόμη και με τη συνεργασία με εξειδικευμένα ερευνητικά – συμβουλευτικά - παιδαγωγικά κέντρα, ινστιτούτα και εργαστήρια,
- την εκπαιδευτική ολοκλήρωση αλλά και ενσωμάτωση μέσω ενεργούς συμμετοχής των κωφών φοιτητών με την εγγύηση επαγγελματιών διερμηνέων νοηματικής ή διαμεσολάβηση, των οποίων θα χρειαστεί, με βάση τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, να καλύψει όλο το φάσμα της ακαδημαϊκής πορείας των φοιτητών με προβλήματα ακοής.

Με βάση την εγγύηση, που παρέχεται από το σύνταγμα, για τη δωρεάν πρόσβαση όλων των Ελλήνων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τα μέλη Δ.Ε.Π. του δημόσιου πανεπιστημίου θα χρειαστεί τόσο να αγωνιστούμε για την άρση των παραγόντων που εμποδίζουν τους φοιτητές με αναπηρία από την πλήρη άσκηση του δικαιώματος της ενεργούς πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, όσο και να καλέσουμε το Υπουργείο Παιδείας να προχωρήσει στην άμεση δημοσιοποίηση στοιχείων που υπάρχουν και δείχνουν τη δυσχέρεια των φοιτητών Α.Μ.Ε.Α. να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους χωρίς τη συνεχή και μέσω κρατικής επιχορήγησης υποστήριξη, η οποία με νόμους είναι καθιερωμένη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αλήθειες και μύθοι

της **Ελένης Χοντολίδου**
επίκουρης καθηγήτριας
στον Τομέα Παιδαγωγικής
της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.

Το κείμενο αυτό βασίζεται εν μέρει σε κείμενο που εκπονήθηκε ως πρόταση για το Ε.ΣΥ.Π. από τους Λευτέρη Βεκρή, Βασίλη Δαγδιλέλη, Ηλία Ζαχαρόπουλο, Βασίλη Τσάφο και την υπογράφουσα. Τους ευχαριστώ θερμά για την άδεια να το χρησιμοποιήσω ως βάση.

Στις δεκαετίες '60 και '70 υπήρξε μία έντονη ανοδική κοινωνική κινητικότητα, η οποία οφειλόταν κυρίως στις πανεπιστημιακές σπουδές. Έκτοτε η ελληνική κοινωνία παρουσιάζει μία αδικαιολόγητη εμμονή προς τις πανεπιστημιακές σπουδές ανεξαρτήτως εξασφάλισης επαγγελματικής αποκατάστασης.

Τα φοιτητικά χρόνια είναι δυνάμει τα καλύτερα χρόνια στη ζωή ενός ανθρώπου που θέλει να μάθει, να στοχαστεί, να πλατύνει τους ορίζοντές του, να κοινωνικοποιηθεί και γενικώς να περάσει μία δημιουργική περίοδο πριν από την αδυσώπητη είσοδό του στον επαγγελματικό χώρο. Η φοίτηση όμως σε μία ανώτερη ή ανώτατη σχολή δεν εξασφαλίζει πλέον την επαγγελματική αποκατάσταση και ορθώς, κατά την άποψή μου.

Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα πρόβλημα σύνθετο και πολυπρισματικό παιδαγωγικής αλλά και πολιτικής φύσης και με την έννοια αυτή δεν υπάρχει ένα σύστημα που μπορεί να προταθεί και να τους ικανοποιεί όλους. Αποτελεί ένα μόνο συστατικό κομμάτι του εκπαιδευτικού συστήματος και δεν νοείται η αποκλειστική εστίαση σε αυτό όταν μιλούμε για μεταρρυθμίσεις. Χρειάζονται βαθιές και ουσιαστικές αλλαγές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης πριν να φτάσουμε στην αλλαγή του τρόπου εισαγωγής στην τριτοβάθμια. Κανένα σύστημα δεν πρόκειται να «επιτύχει», αν δεν αναβαθμιστεί η δευτεροβάθμια εκπαίδευση και μάλιστα η τεχνική. Όταν τα Τ.Ε.Ε. αναβαθμιστούν κατάλληλα και οι γονείς πειστούν ότι τα Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. δεν αποτελούν τη μόνη βιώσιμη λύση για τα παιδιά τους, θα πάψει αυτή η αδικαιολόγητη από τα πράγματα και την αγορά εργασίας προτίμηση προς τα πανεπιστήμια.

Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα πρόβλημα σύνθετο και πολυπρισματικό παιδαγωγικής αλλά και πολιτικής φύσης και με την έννοια αυτή δεν υπάρχει ένα σύστημα που μπορεί να προταθεί και να τους ικανοποιεί όλους.

Τα τελευταία 50 περίπου χρόνια τα συστήματα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση χαρακτηρίζονται από *αντικειμενικότητα* (λ.χ. ο έλεγχος και η διενέργεια των εξετάσεων από το Υπουργείο Παιδείας, η διαφάνεια των εξετάσεων...), ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι χαρακτηρίζονται και από *αξιοπιστία*, δηλ. δεν εξασφαλίζουν ότι με τον τρόπο που διεξάγονται (είδη θεμάτων, τρόπος προετοιμασίας υποψηφίων, κ.τ.λ.) επιτυγχάνουν οι πραγματικά καλύτεροι. Η γάγγραινα των φροντιστηρίων, των ιδιαίτερων και της παπαγαλίας, απόστημα στο σώμα της ελληνικής κοινωνίας, είναι συνοδευτικά των εξετάσεων.

Με αρχή τον χαρακτήρα της εκπαίδευσης

Το πανεπιστήμιο από τη φύση του (εκτός και αν αποφασίσουμε ότι αυτή αλλάζει ριζικά) είναι μία βαθμίδα αριστείας, συνεπώς επιλογής, ως επί το πλείστον ταξικής. Η αλήθεια αυτή μετατοπίζεται στις μέρες μας από τις βασικές σπουδές (πρώτος κύκλος ανώτατων σπουδών) στις μεταπτυχιακές και μεταδιδακτορικές σπουδές (δεύτερος και τρίτος κύκλος σπουδών), γεγονός που δεν αλλάζει την ουσία του προβλήματος της επιλογής, απλώς το μεταθέτει για αργότερα. Εάν και εφόσον έχουμε επιτύχει το μαζικό πανεπιστήμιο (και πράγματι στην Ελλάδα το πανεπιστήμιο και τα «ανωτατοποιημένα;» Τ.Ε.Ι. είναι μαζικά, με την έννοια ότι απορροφούν το 80% του μαθητικού πληθυσμού του λυκείου), το ερώτημα της επιλογής παραμένει αμείλικτο: ποιοι και με ποιον τρόπο θα κάνουν μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές;

Στη συζήτηση αυτή υπάρχει ένα σκέλος πολιτικό (τι είδους πανεπιστήμιο και τι είδους κοινωνία), ένα σκέλος τεχνοκρατικό (πώς θα οργανώσουμε, λ.χ. σύστημα ελεύθερης εγγραφής στο Α΄ έτος όλων των αποφοίτων με προαγωγή στο Β΄ έτος σπουδών των καλύτερων ή κατηγοριοποίηση των πανεπιστημίων μας σε 1ης και 2ης κατηγορίας με αντίστοιχες δυσκολίες εξετάσεις). Οποιοδήποτε σύστημα και αν προταθεί πάντως, πρέπει να προκύψει από σοβαρή μελέτη των προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας, μερικά από τα οποία είναι η εμμονή στις τριτοβάθμιες σπουδές, τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα μαθήματα και η γενική απροθυμία να εκτεθούμε σε αξιολογήσεις.

Πριν να αποφασίσουμε πάντως πώς θα μεταρρυθμίσουμε το σύστημα εισαγωγής, πρέπει να αποφασίσουμε τι είδους πανεπιστήμιο θέλουμε και πριν από αυτό τι είδους σχολείο επιθυμούμε (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο) και βεβαίως τι είδους κοινωνία είμαστε. Πολύ φοβούμαι ότι για τίποτε από αυτά δεν είμαστε σίγουροι.

Οποιοδήποτε σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αν προταθεί, πρέπει να προκύψει από σοβαρή μελέτη των προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας, μερικά από τα οποία είναι η εμμονή στις τριτοβάθμιες σπουδές, τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα μαθήματα και η γενική απροθυμία να εκτεθούμε σε αξιολογήσεις.

Τι χρειάζεται για ένα αποτελεσματικό σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι.

του **Νικόλαου Μουσιόπουλου**

καθηγητή του Τμήματος
Μηχανολόγων Μηχανικών,
κοσμήτορα
της Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ.

Το υφιστάμενο σύστημα εισαγωγής στα ελληνικά Α.Ε.Ι. είναι κατά γενική ομολογία αδιάβλητο. Αυτό το σημαντικό πλεονέκτημα δεν συνεπάγεται βέβαια ότι το σύστημα αυτό είναι και το ενδεδειγμένο. Θα επιχειρήσω παρακάτω να αναδείξω τις ελλείψεις στο παρόν σύστημα και να καταθέσω τις απόψεις μου για τις αναγκαίες αλλαγές. Θέλω όμως να ξεκινήσω δηλώνοντας τη ριζική διαφωνία μου με όσους θα προτιμούσαν να μην αλλάξει τίποτα, διότι δήθεν είναι προτιμότερο να μην «πειράξουμε» κάτι που λειτουργεί σωστά στη χώρα μας. Αυτή η βαθιά συντηρητική αντίληψη ισοδυναμεί με παραδοχή ανεπάρκειας, αν όχι φαιλότητας, του δημόσιου τομέα στη χώρα μας που αρνούμαι να δεχθώ ως γενικό κανόνα. Πέρα απ' αυτό, η τακτική της απραξίας αποτελεί αδιαφιλονίκητη τροχοπέδη οποιασδήποτε μορφής προόδου.

Περνώ τώρα στην ουσία του θέματος. Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας χώρας είναι η ύπαρξη επαρκούς έμψυχου υλικού, δηλαδή στελεχών που αναλαμβάνοντας θέσεις ευθύνης θα βρουν λύσεις στα μείζονα ζητήματα με γνώμονα το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου. Το έμψυχο αυτό υλικό πρέπει να έχει την απαιτούμενη μόρφωση, λόγος για τον οποίο η χώρα χρειάζεται Α.Ε.Ι. υψηλών προδιαγραφών.

Για πολλούς και διάφορους λόγους ο αριθμός των τμημάτων των Α.Ε.Ι. της χώρας αυξήθηκε υπέρμετρα, με ένα συνολικό αριθμό εισακτέων δυσανάλογα υψηλό σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Με δεδομένο ότι σχεδόν όλοι οι εισαγόμενοι, εκτός αυτών που οικειοθελώς εγκαταλείπουν, καταφέρνουν αργά ή γρήγορα να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, καταλήγουμε σε υπερβολικό αριθμό πτυχιούχων, που είναι αδύνατον να απορροφηθούν από την αγορά εργασίας. Μοιραίο επακόλουθο η ετεροαπασχόληση ή ακόμη και η ανεργία.

Ο εξαναγκασμός των Α.Ε.Ι. να εκπαιδεύουν τον υπέρμετρο αριθμό των φοιτητών που εισάγονται σε αυτά συνοδεύεται από έλλειψη προσωπικού και υποδομών. Έτσι και αλλιώς, η πολιτεία κατηγορείται για ανεπαρκή χρηματοδότηση των ιδρυμάτων, με φυσική συνέπεια την πτώση του επιπέδου των σπουδών. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ο αντιπροσωπευτικός απόφοιτος να μην έχει τα επιθυμητά ποιοτικά χαρακτηριστικά

Στο πνεύμα της χρηστής διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας, ο αριθμός των πτυχιούχων θα έπρεπε να προσδιορίζεται με γνώμονα τις εκτιμώμενες ανάγκες, με ταυτόχρονη παροχή προς τα ιδρύματα όλων των εφοδίων που χρειάζονται για να επιτευχθεί η επιθυμητή ποιότητα στο εκπαιδευτικό έργο.

και η χώρα να στερείται με τον τρόπο αυτό των στελεχών που θα είχε ανάγκη για να παραμείνει σε πορεία προόδου.

Πιστεύω ότι υπάρχει μόνο μία λύση για να ξεφύγουμε από το αδιέξοδο που σκιαγράφησα και να οδηγηθούμε σε ένα αποτελεσματικό σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι. Η λύση αυτή συνοψίζεται σε ένα ποιοτικά αναβαθμισμένο λύκειο σε συνδυασμό με ένα σύστημα εισαγωγής που θα επιτρέπει μεν την πρόσβαση όλων στα Α.Ε.Ι., προβλέποντας όμως διαδικασίες τέτοιες, ώστε από τα ιδρύματα να εξέρχεται αριθμός επιστημόνων συγκρίσιμος με τις ανάγκες της χώρας. Οι πτυχιούχοι αυτοί πρέπει να έχουν αποκομίσει όλες τις απαιτούμενες δεξιότητες και να διαθέτουν περγαμηνές εφάμιλλες των επιστημόνων που σταδιοδρομούν στις προοδευμένες χώρες του εξωτερικού.

Αναφορικά με τις ως άνω διαδικασίες θα πρέπει να προβλέπεται σειρά αξιολογικών δοκιμασιών με εκκίνηση στις τελευταίες δύο τάξεις του λυκείου. Η κύρια φάση αξιολόγησης των εισαγομένων θα συμπίπτει με το πρώτο έτος των σπουδών. Ζητούμενο είναι να επιλέγονται οι ικανότεροι για το κατά περίπτωση γνωστικό αντικείμενο, με μέριμνα να λαμβάνεται υπόψη και η πραγματική προτίμηση του εισαγομένου.

Με σαφώς προδιαγεγραμμένες δικλείδες εσωτερικής κινητικότητας στα ιδρύματα θα μπορούσε να αρθεί και ένα σοβαρό μειονέκτημα του υφιστάμενου συστήματος εισαγωγής: Επί του παρόντος, τα περισσότερα νέα παιδιά διοχετεύονται σε σπουδές που δεν τα ελκύουν, πρακτικά χωρίς δυνατότητα μεταπήδησης σε άλλο αντικείμενο μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για τον κάθε υποψήφιο. Περιττεύει νομίζω η επισήμανση ότι, όταν δεν υπάρχει το μεράκι, περιορίζονται σημαντικά οι προοπτικές επιτυχίας. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο για τις σπουδές σε ένα Α.Ε.Ι.

Νέα προσέγγιση

Τα παραπάνω συνεπάγονται μια εντελώς νέα προσέγγιση αναφορικά με την τριτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας. Φυσικά, χρειαζόμαστε ένα νέο σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι., αλλά ταυτόχρονα υπάρχει επείγουσα ανάγκη αλλαγής νοοτροπίας ως προς την πρόσβαση στα πανεπιστήμια: Σε μια δίκαιη κοινωνία ο καθένας πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει το ύψιστο επίπεδο μόρφωσης, ενώ παράλληλα οι οικονομικά ασθενέστεροι πρέπει να ενισχύονται, ώστε τα προικισμένα παιδιά τους να μην στερούνται της δυνατότητας αυτής. Η κοινωνία οφείλει όμως να αποδειχθεί δίκαιη και στην επιβράβευση της ικανότητας και στην ανάδειξη της αριστείας, προβλέποντας διαδικασίες που θα επιτρέψουν την ολοκλήρωση των πανεπιστημιακών σπουδών μόνο σε αυτούς που πραγματικά το αξίζουν. Στο πνεύμα της χρηστής διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας, ο αριθμός των πτυχιούχων θα έπρεπε να προσδιορίζεται με γνώμονα τις εκτιμώμενες ανάγκες, με ταυτόχρονη παροχή προς τα ιδρύματα όλων των εφοδίων που χρειάζονται για να επιτευχθεί η επιθυμητή ποιότητα στο εκπαιδευτικό έργο.

Παράλληλα με την αλλαγή νοοτροπίας σε σχέση με τις σπουδές στο πανεπιστήμιο, απαιτείται συνολική αναδιαμόρφωση της τεχνολογικής και λοιπής μεταλυκειακής εκπαίδευσης, ώστε να υπάρχουν διέξοδοι για όσους προκύψει ότι δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες για να ολοκληρώσουν σπουδές στο πανεπιστήμιο. Η ανάγκη αυτή είναι επιτακτική, διότι η ύπαρξη στη χώρα πολύ περισσότερων πανεπιστημιακών τμημάτων από όσα πραγματικά απαιτούνται συνοδεύεται από τη συστηματική επιδίωξη των τεχνολογικών ιδρυμάτων (που παλιά ξέραμε ως Τ.Ε.Ι.) να εξισωθούν με τα πανεπιστήμια. Για την παραγωγική διαδικασία, όμως, και γενικότερα για τη στελέχωση υπηρεσιών και επιχειρήσεων χρειαζόμαστε μια σωστή τεχνολογική εκπαίδευση ως ενδιάμεση βαθμίδα ανάμεσα στα πανεπιστήμια και στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Τα όσα εξέθεσα παραπάνω αποτελούν, πιστεύω, κοινό τόπο για τις περισσότερες χώρες με ώριμα εκπαιδευτικά συστήματα. Για όλα τα προβλήματα που αναφέρθηκαν υπάρχουν σχετικά απλές λύσεις, που μάλιστα δεν κοστίζουν πολύ, αν εξαιρεθεί φυσικά το περιβόητο πολιτικό κόστος. Θα ήταν κρίμα αν το τελευταίο αποδεικνυόταν και σ' αυτήν την περίπτωση ως καθοριστικό για το κατά πόσο θα υλοποιηθεί ή όχι ένα αποτελεσματικό σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι., που τόση σημασία έχει για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας τις επόμενες δεκαετίες.

Απαιτείται ένα ποιοτικά αναβαθμισμένο λύκειο σε συνδυασμό με ένα σύστημα εισαγωγής που θα επιτρέπει μεν την πρόσβαση όλων στα Α.Ε.Ι., προβλέποντας όμως διαδικασίες τέτοιες, ώστε από τα ιδρύματα να εξέρχεται αριθμός επιστημόνων συγκρίσιμος με τις ανάγκες της χώρας.

«Τοξικές» εργασιακές σχέσεις και η περίπτωση Κούνεβα

Το κείμενο αυτό αποτελεί μέρος της εισήγησης του συγγραφέα στην εκδήλωση του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης με θέμα «Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις - Η περίπτωση Κούνεβα», που έγινε στη Θεσσαλονίκη στις 9.2.2009.

του **Άρι Καζάκου**
καθηγητή Εργατικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Οι επισφαλείς εργασιακές σχέσεις κάθε είδους αποτελούν στην πραγματικότητα μορφές ανομιμοποίητης κοινωνικής και οικονομικής βίας που ασκείται σε όλους εκείνους που υποτάσσονται στην ανάγκη βιοπορισμού, δηλαδή στη μεγάλη πλειονότητα των ανθρώπων. Τέτοιες σχέσεις οφείλουμε να τις βλέπουμε όπως είναι, χωρίς φτιασίδα: Δανεισμένοι εργαζόμενοι, προσωρινά εργαζόμενοι, εργαζόμενοι αναλώσιμοι ή ανακυκλούμενοι, call workers, working poor. Υπάρχει ένα μεγάλο εύρος όρων που αποδίδουν πτυχές μιας πραγματικότητας που, αντίθετα προς τις συνήθεις μεγαλοστομίες, προσδιορίζουν το επίπεδο του υπαρκτού νομικού πολιτισμού μας. Αντί της πλήρους απασχόλησης με συμβάσεις αορίστου χρόνου και μισθό που μπορεί να επιτελέσει τη βιοποριστική του λειτουργία προώθηση της προσωρινής και ανασφαλούς, μερικής, δανεισμένης και κακοπληρωμένης εργασίας, συχνά μάλιστα υπό καθεστώς κομματικής ομηρίας...

Δημοκρατία και αγορά· Δημοκρατία και ευημερία

Υπάρχει άραγε συνάφεια μεταξύ δημοκρατίας και αγοράς; Η λειτουργία της λεγόμενης «ελεύθερης» αγοράς εγγυάται και την ομαλή λειτουργία της δημοκρατίας; Νομίζω τα παραδείγματα της Χίλης του Πινοσέτ και της Κίνας αποτελούν εύγλωττα παραδείγματα για το ότι η αγορά μπορεί να λειτουργεί ελεύθερα και σε αντιδημοκρατικά καθεστώτα. Εξίσου σημαντική είναι και η παρατήρηση του Γάλλου φιλοσόφου Μπαντιού για τη σχέση δημοκρατίας και ευημερίας:

«Η δημοκρατία δεν εξάλειψε τη βία, την προώθησε στο εξωτερικό. Διότι μια δημοκρατική αρένα υποταγμένη στον καπιταλισμό, αν θέλει να συνεχίσει να υπάρχει, θα πρέπει να είναι επίσης μια αρένα σχετικής ευημερίας. Οι δημοκρατικές διαδικασίες ως τέτοιες δεν αρκούν για να διοχετεύσουν τις συγκρούσεις των τάξεων που δημιουργούνται από κοινωνικές ανισότητες. Για να μην εξελιχθούν σε βία, χρειάζεται μια ευημερία που να παρουσιάζεται σαν να μην υπάρχει πουθενά αλλού. Τότε αυτή η ευημερία πρέπει να προστατευθεί. Έχουμε, λοιπόν, τον προστατευτισμό, τους νόμους εναντίον των μεταναστών, τις στρατιωτικές επεμβάσεις κ.τ.λ.... Αν δεν υπάρξουν νέου τύπου μεγάλες λαϊκές πολιτικές δράσεις, θα γνωρίσουμε φρικτούς πολέμους», κλείνει τις σκέψεις του ο Μπαντιού (Αλέν Μπαντιού, «Οι δημοκρατίες εξάγουν τη βία τους», Ελευθεροτυπία, 4.2.2009).

Η περίπτωση Κούνεβα μας δείχνει άλλη μια φορά ότι η βία «εξάγεται» πια και στις ίδιες τις μητροπόλεις, όπου εγκαθίσταται ο τρίτος κόσμος, κυρίως με τη μορφή των οικονομικών μεταναστών.

Το δημοκρατικό και κοινωνικό έλλειμμα στην Ε.Ε. και τον κόσμο μεγαλώνει.

Ευελισφάλεια και αποπροστασία

Δεν υποτιμώ καθόλου αυτή την υπαρκτή δημοκρατία μας. Ούτε αυτό το πετσοκομμένο κράτος δικαίου, ούτε την πρόοδο στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρόλο που βλέπω όπως και σεις πόσα ολιγαρχικά στοιχεία περιέχει και ποιοι κάνουν στην πραγματικότητα κουμάντο στη χώρα και πόσο πολύ κυριαρχεί η διαπλοκή και η κατασκευή συνειδήσεων και συναινήσεων και πόσο πολύ αυξήθηκε η ανισότητα και πώς

το αίτημα της ισότητας δικαιωμάτων μεταλλάχθηκε σε αίτημα ισότητας ευκαιριών, που μοιράζονται όμως με εξαιρετικά άνισο τρόπο.

Από την άλλη πλευρά το λεγόμενο δημοκρατικό και κοινωνικό έλλειμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεγαλώνει με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Ο νεοφιλελευθερισμός και οι ιδέες του ελεύθερου ανταγωνισμού, όλοι οι ευφημισμοί της «ελευθερίας», έχουν την τιμητική τους στη συνθήκη αυτή. Όσοι αντιστάθηκαν εξαναγκάζονται να το ξανασκεφτούν. Ο λαός της Ιρλανδίας, για παράδειγμα, που στο προηγούμενο δημοψήφισμα είπε ένα κατηγορηματικό όχι στη συνθήκη, θα ξανακληθεί το φθινόπωρο σε νέο δημοψήφισμα, μπας και πει το ναι. Αυτή την καταρράκωση της αμεσοδημοκρατικής ιδέας δεν την έζησαν τα κράτη που επέλεξαν να επικυρώσουν με νόμο τη συνθήκη, μακριά από τους λαούς τους. Απλώς επέλεξαν να την καταρρακώσουν με άλλο τρόπο. Αλλά στο μεταξύ ο χρόνος εργασίας, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η ευελισφάλεια και η αποπροστασία κερδίζουν συνεχώς έδαφος μετά την πρώτη, κοινωνική θα την ονομάζαμε, φάση του κοινοτικού δικαίου.

Στο Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας, πάντως, συζητήθηκε στις 10 και 11 Φεβρουαρίου 2009 η αίτηση ακύρωσης της απόφασης του γερμανικού κοινοβουλίου για την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας (του Ευρωπαϊκού Συντάγματος light, όπως ονομάστηκε μετά την παταγώδη αποτυχία του προηγούμενου εγχειρήματος για την ψήφιση μιας ευρωπαϊκής συνταγματικής συνθήκης που προσέκρουσε στην αντίσταση των Γάλλων και των Ολλανδών).

Την αίτηση αυτή κατέθεσαν πρόσωπα και φορείς ενός ευρέος πολιτικού φάσματος που ξεκινά από τη δεξιά Χριστιανοκοινωνική Ένωση της Βαυαρίας μέχρι την κοινοβουλευτική ομάδα της Αριστεράς. Βασικοί λόγοι των αιτήσεων ακύρωσης είναι η απομείωση της εθνικής κυριαρχίας και συνακόλουθη διάρρηξη της δημοκρατικής σχέσης πολιτικού ελέγχου πολιτικών κομμάτων και βουλευτών από τον λαό στα κράτη μέλη. Κι αυτό παρά το γεγονός ότι οι αρμοδιότητες του Ευρωκοινοβουλίου ενισχύονται. Οι αιτούμενοι υποστηρίζουν ότι με τη συνθήκη μετατρέπονται τα εθνικά κοινοβούλια σε «βοηθούς εκπλήρωσης» των Βρυξελλών. Οι συνειρμοί για συνάντηση των πολιτικών άκρων στη Γερμανία για την απόκρουση της συνθήκης και η αναιδής προπαγάνδα ας μη σκιάσουν την πολιτική μας κρίση.

Μην αφήνετε να σας παραπλανήσουν με τέτοιες αλήθειες. Σημασία έχουν οι λόγοι και οι στοχεύσεις τέτοιων ενεργειών και όχι οι διασταυρώσεις ανόμοιων ή και αντίθετων ρευμάτων, ακόμη και όταν αυτές οι διασταυρώσεις μοιάζουν να είναι liaisons perverses (από πολιτική άποψη, εννοείται).

«Τοξικές» εργασιακές σχέσεις

Πρέπει να απαγορευθούν όχι μόνο τα «τοξικά» επενδυτικά προϊόντα αλλά και οι «τοξικές» εργασιακές σχέσεις.

Κρίσιμο είναι το ερώτημα για το αν υπάρχουν λύσεις. Κι αυτό με τη σειρά του ξαναθέτει το ερώτημα για το αν μπορούν να αλλάξουν οι προτεραιότητες, αν οι άνθρωποι μπορούν πράγματι να κατακτήσουν στην κλίμακα των αξιών μια θέση πάνω από τα κέρδη. Περιορίζομαι μόνο να πω ότι η εκμετάλλευση των ανθρώπων μέσω outsourcing και δανεισμού ασφαλώς και μπορεί να αντιμετωπιστεί. Π.χ. με την απαγόρευση του δανεισμού εργαζομένων, αυτής της απεχθούς εμπορίας ανθρώπων. Όμως η ασκούμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτική όχι μόνο δεν κατευθύνεται προς την απαγόρευση, αλλά αντιθέτως παίρνει τη μορφή οδηγίας που νομιμοποιεί το δανεισμό εργαζομένων, με πρόσχημα τον έλεγχο του.

Μια άλλη λύση, όχι τόσο ριζική όσο π.χ. η απαγόρευση του outsourcing, θα ήταν η θέσπιση αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης του εργοδότη που αναθέτει σε εργολάβο υπηρεσίες ή τμήματα της παραγωγής. Το πρότυπο ήδη υπάρχει, μόνο που περιορίζεται στα οικοδομικά έργα. Πρόκειται για το άρθρο 702 του Αστικού Κώδικα για τις μισθολογικές απαιτήσεις εργατών στην κατασκευή οικοδομικού έργου ή άλλης ακίνητης εγκατάστασης, που καθιστά συνυπεύθυνο τον κύριο του έργου μέχρι του ποσού της εργολαβικής αμοιβής.

Από την άλλη πλευρά, η ισότητα αμοιβών με το τακτικό προσωπικό, η εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας σε όλους τους απασχολούμενους, ακόμη και αν μεσο-

Η Κωνσταντίνα Κούνεβα.

«Τοξικές» εργασιακές σχέσεις και η περίπτωση Κούνεβα

λαβούν γνήσιοι ή εικονικοί εργολάβοι, θα έπρεπε να είναι αυτονόητη και δεδομένη.

Όλες αυτές οι λύσεις και απαγορεύσεις δεν αποτελούν ξένα ή καινούργια στοιχεία για το οπλοστάσιο των νομικών. Και πάντως είναι πιο αναγκαίες οι απαγορεύσεις αυτές από την απαγόρευση των τοξικών επενδυτικών προϊόντων που ζητείται πλέον με επίταση από διάφορους οικονομικούς και πολιτικούς κύκλους. Εργασιακές σχέσεις, όπως αυτές που εκτοπίζουν το μοντέλο της πλήρους απασχόλησης με αόριστη χρονική διάρκεια και μισθό που μπορεί να επιτελεί τη βιοποριστική του λειτουργία, είναι, βέβαια, πιο τοξικές για τους ανθρώπους και τις κοινωνίες από ό,τι τα τοξικά τραπεζικά και επενδυτικά προϊόντα.

Ας απαγορευθούν, λοιπόν, τα «τοξικά» επενδυτικά προϊόντα, που τα πληρώσαμε μάλιστα τρεις φορές, μία ως πελάτες με τις οικονομίες μας, μία ως φορολογούμενοι για την στήριξη όσων μας έβλαψαν και μία με επισφαλείς εργασιακές σχέσεις. Αλλά ας απαγορευθούν συγχρόνως και οι «τοξικές» εργασιακές σχέσεις ή, τουλάχιστον, ας πάρουμε στα σοβαρά την ανάγκη προστασίας του αδυνάτου όλου μας, οι πολίτες, οι νομοθέτες και οι δικαστές.

Το ελπιδοφόρο

Ό,τι πιο ελπιδοφόρο έγινε στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια ήταν η εξέγερση των νέων το Δεκέμβριο, πριν από δύο μήνες, και το κίνημα αλληλεγγύης προς την Κωνσταντίνα Κούνεβα. Αν και οφείλουμε να πούμε ότι τα αντανακλαστικά μας χρειάστηκαν κάποιο χρόνο μέχρις ότου αφυπνιστούν. Ως τώρα ξέραμε συνδικαλισμό με διώξεις των συνδικαλιστών, τώρα όμως ο συνδικαλισμός αυτής της γενναίας γυναίκας προκάλεσε και δολοφονική επίθεση.

Ωστόσο, η Κωνσταντίνα Κούνεβα με τις καμένες από το βιτριόλι φωνητικές της χορδές φωνάζει στους ηθικούς και φυσικούς αυτουργούς της δολοφονικής απόπειρας εναντίον της τους στίχους του Χριστιανόπουλου:

«Και τι δεν κάνετε για να με θάψετε
όμως ξεχάσατε πως είμαι σπόρος».

ΜΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΟΧΙ ΠΑΝΤΑ ΕΥΚΟΛΗ, ΜΕ ΠΟΛΛΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΑΤΡΑΠΟΥΣ

Από τα έδρανα στην έδρα

της **Αικατερίνης Τσικαλουδάκη**

Λέκτορα του Τμήματος
Πολιτικών Μηχανικών Α.Π.Θ.

Οκτώβριος 2003. «Τα τελευταία χρόνια σκεφτόμουν όλο και πιο συχνά τη στιγμή που θα έγραφα αυτές τις σειρές. Πίστευα πως η συγγραφή του προλόγου της διδακτορικής διατριβής θα σηματοδοτούσε τη λήξη της και αναρωτιόμουν ποια θα είναι τα συναισθήματά μου στο τέλος της σημαντικότερης και παραγωγικότερης μέχρι σήμερα φάσης της ζωής μου. Άραγε θα χαίρόμουν που οι κόποι μιας και πλέον πενταετίας θα έπαιρναν επιτέλους την τελική τους μορφή, θα μελαγχολούσα που αυτή η ρομαντική περίοδος της επιστημονικής αναζήτησης και του προβληματισμού θα ερχόταν στο τέλος της ή το κλείσιμο ενός κεφαλαίου της ζωής μου και η αρχή ενός νέου θα με γέμιζε άγχος, αβεβαιότητα και προβληματισμό για το μέλλον; Τελικά, για μία ακόμη φορά, τα συναισθήματα είναι πολλά και αντιφατικά, ακριβώς όπως ήταν και κατά την εκπόνηση της διατριβής. Με τη διαφορά ότι τότε την ικανοποίηση, την ψυχική ευφορία και τη χαρά της δημιουργίας γρήγορα αντικαθιστούσε η αμφισβήτηση, ο προβληματισμός και η δυσφορία, ενώ τώρα η μελαγχολία συνυπάρχει με τον ενθουσιασμό, η αβεβαιότητα με την αισιοδοξία, η ανησυχία με την ηρεμία και η ένταση με τη γαλήνη».

Οι παραπάνω γραμμές αντιστοιχούν ουσιαστικά στις πρώτες προτάσεις που συναντά κανείς στη διδακτορική μου διατριβή, αν και χρονικά διατυπώθηκαν τελευταίες. Γράφτηκαν μεταξύ άλλων αντί προλόγου σε ένα κείμενο που είθισται να εκφράζει πιο προσωπικές σκέψεις, δίνοντας έτσι μια πιο ανθρώπινη διάσταση στο απρόσωπο και αμιγώς επιστημονικό ύφος του πονήματος. Σήμερα, σχεδόν έξι χρόνια αργότερα, τίποτα δεν έχει αλλάξει και τίποτα δεν είναι όπως παλιά.

Παραμένω ακόμη στους κόλπους του πανεπιστημίου, αλλά με διαφορετική ιδιότητα: έχω πια περάσει στην άλλη πλευρά, αυτή των διδασκόντων. Μέχρι το πέρας των μεταπτυχιακών μου σπουδών η προοπτική αυτή δεν είχε διαμορφωθεί ξεκάθαρα στη σκέψη μου. Ωστόσο, πολύ σύντομα οι εκπαιδευτικές ανάγκες του εργαστηρίου οδήγησαν στην πρόσληψη διδασκόντων με το π.δ. 407 κι έτσι τέθηκαν τα θεμέλια για την πραγματοποίηση ενός άπιαστου στόχου, ενός τρελού ονείρου που υπήρχε μόνο στο πίσω μέρος του μυαλού μου.

Με υψηλές απαιτήσεις και πολλές υποχρεώσεις

Η πορεία για την εκλογή μου ως μέλους Δ.Ε.Π. δεν ήταν εύκολη· άλλωστε, νομίζω πως σχεδόν ποτέ δεν είναι. Υπήρξαν περίοδοι εξουθενωτικές, με άμισθη ή κακοπληρωμένη εργασία, δύσκολα ωράρια και υπέρμετρες απαιτήσεις. Υπήρχε ψυχολογική πίεση, άγχος, εντάσεις σε διάφορα επίπεδα, αγωνία για το μέλλον. Υπήρχε και μία άγονη εκλογή. Μέσα από αυτή τη δοκιμασία ένιωσα την ευθύνη της διδασκαλίας

Αν η πολιτεία αντιμετώπιζε διαφορετικά την ανώτατη εκπαίδευση, το πανεπιστήμιο θα έπαυε να είναι ένας μεγάλος, δυσκίνητος και νωθρός οργανισμός. Θα παρείχε αποδοτικότερες συνθήκες μάθησης στους φοιτητές του, περισσότερες ευκαιρίες για τους αποφοίτους του, μεγαλύτερη στήριξη στα νέα μέλη του.

Από τα έδρανα στην έδρα

και της καθοδήγησης των φοιτητών, αντιλήφθηκα τις δυσκολίες και τις χαρές της πανεπιστημιακής σταδιοδρομίας. Είδα την πανεπιστημιακή ιδιότητα από άλλη σκοπιά, αγάπησα ακόμη πιο πολύ το εργασιακό περιβάλλον και την καθημερινή επαφή με τους φοιτητές και αποφάσισα συνειδητά ότι από αυτή τη θέση θέλω να υπηρετήσω την επιστήμη και την έρευνα.

Σήμερα οι υποχρεώσεις μου είναι αυξημένες κι όχι μόνο σε επαγγελματικό επίπεδο. Διανύω, ωστόσο, μια ιδιαίτερα δημιουργική περίοδο. Έχω πια αποδεχτεί τις δύσκολες συνθήκες διδασκαλίας στις γεμάτες αίθουσες, την ελλιπή χρηματοδότηση και την υστέρηση στις ερευνητικές υποδομές σε σχέση με αντίστοιχες μονάδες του εξωτερικού. Μάλιστα, νομίζω ότι βρήκα τη λύση στο πρόβλημα: απλά καταβάλλω ακόμη μεγαλύτερη προσπάθεια.

Επίσης έχω απομυθοποιήσει αρκετούς από τους θεσμούς της ενδοπανεπιστημιακής ζωής· συνειδητοποίησα, πλέον, ότι το πανεπιστήμιο αποτελεί μια μικρογραφία της κοινωνίας μας, με τις αδυναμίες και τις ιδιαιτερότητές της, οι οποίες μάλιστα εμφανίζονται αρκετά διογκωμένες προς τα έξω λόγω ακριβώς αυτής της «πύκνωσης» σε σχέση με το ευρύτερο σύνολο.

Παρόλο που μεγάλο μέρος της κοινωνίας αντιμετωπίζει την πανεπιστημιακή κοινότητα με επιφύλαξη και καχυποψία, έχω την αίσθηση ότι το μέλλον μπορεί να είναι ρόδινο. Οι φοιτητές μας γίνονται όλο και πιο συνειδητοποιημένοι, διεκδικούν τα δικαιώματά τους, παλεύουν για ένα καλύτερο μέλλον. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια το ανθρώπινο δυναμικό του πανεπιστημίου μας ανανεώνεται, καθώς για πολλά μέλη του προσωπικού έφθασε η ώρα της αποχώρησης. Δημιουργείται έτσι σταδιακά ένας πυρήνας από νεότερους ανθρώπους, οι οποίοι έχουν φρέσκιες ιδέες και κυρίως κέφι για δουλειά. Αν, μάλιστα, η πολιτεία αντιμετώπιζε διαφορετικά την ανώτατη εκπαίδευση, το πανεπιστήμιο θα έπαυε να είναι ένας μεγάλος μωρος, δυσκίνητος και νωθρός οργανισμός. Θα παρείχε αποδοτικότερες συνθήκες μάθησης στους φοιτητές του, περισσότερες ευκαιρίες για τους αποφοίτους του, μεγαλύτερη στήριξη στα νέα μέλη του. Ουσιαστικά θα διεύρυνε τις προοπτικές εξέλιξης σε κάθε μέλος του, θα το παρακινούσε να πηγαίνει ολοένα και πιο μπροστά, θα το παρότρυνε να θέτει ακόμη πιο μακρινούς στόχους και θα το βοηθούσε να τους πετύχει. Οι συνθήκες, όμως, είναι δεδομένες και είναι λίγο ή πολύ σε όλους μας γνωστές· η επιτυχής διαχείρισή τους είναι ουσιαστικά μία επιπλέον πρόκληση.

Θα ήθελα να τονίσω πως τώρα, στην αρχή της σταδιοδρομίας μου, αισθάνομαι εξαιρετικά τυχερή· όχι μόνο επειδή οι περιστάσεις ήταν τέτοιες και η επαγγελματική μου αποκατάσταση ήρθε γρήγορα, μα κυρίως επειδή πηγαίνω κάθε μέρα με χαρά στο γραφείο μου, συνεργάζομαι με ανθρώπους που αγαπώ και εκτιμώ βαθύτατα, απολαμβάνω την ελευθερία στη διαχείριση της εργασίας μου, διευρύνω τους ερευνητικούς μου ορίζοντες, προσπαθώ για το καλύτερο. Και καμιά φορά το πετυχαίνω.

ΟΙ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΙΑΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Η δύσκολη διαδρομή από απόφοιτος λέκτορας

της **Αφροδίτης Μπάκα**λέκτορα
του Τμήματος Ψυχολογίας
της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 με το πτυχίο της Φιλοσοφικής στα χέρια, τα ερωτήματα πολλά και οι ανασφάλειες στα ύψη. Εργασία ή συνέχιση των σπουδών; Νομίζω ότι συνήθως στη ζωή μου, όταν είχα να επιλέξω ανάμεσα σε δύο εναλλακτικές, διαπίστωνα ότι αυτές δεν ήταν αμοιβαία αποκλειστικές. Έγινα δεκτή στο μεταπτυχιακό της σχολής μου, ενώ παράλληλα βρήκα και μια πολύ ενδιαφέρουσα εργασία σχετική με το αντικείμενό μου, φυσικά με πολύ χαμηλό μισθό και χωρίς ασφάλιση. Ποιος σκεφτόταν τα συντάξιμα έτη σε εκείνη την ηλικία; Τότε με ενδιέφερε κυρίως η εξερεύνηση των δυνατοτήτων που μου πρόσφερε στην πράξη η επιστήμη που σπούδασα.

Μετά το τέλος του μεταπτυχιακού, επέστρεψα στην εργασία σε ανώτερη θέση, που θεωρώ ότι με εμπλέκει στη λήψη αποφάσεων. Ο μισθός και πάλι χαμηλός, αν και αυτή τη φορά με ασφάλιση. Παράλληλα, διατήρησα την επαφή μου με το πανεπιστήμιο με τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα. Αυτή τη φορά όμως είχα πολύ περισσότερες αρμοδιότητες και είχα την τύχη να συνεργαστώ με ανθρώπους που ενθάρρυναν την αυτενέργεια και τις πρωτοβουλίες, ενώ συχνά με ενέπλεκαν και στη διδασκαλία. Διερεύνθησα τη δυνατότητα να εκπονήσω διδακτορική διατριβή και παραιτήθηκα από την εργασία μου. Ήμουν πάλι φοιτήτρια και αυτό με γοήτευε. Έγινα όμως και μητέρα και οι ευθύνες αυξήθηκαν. Με την πολύτιμη βοήθεια της οικογένειάς μου και με μια υποτροφία που με βοήθησε να νιώθω ότι συνεισέφερα οικονομικά στα οικογενειακά βάρη, κατέθεσα τη διδακτορική μου διατριβή και την υποστήριξα με την κόρη μου, τεσσάρων ετών πλέον, παρούσα.

Αλλαγή στόχων

Το γεγονός και μόνο ότι ο διδακτορικός τίτλος επιτρέπει στον κάτοχό του να επιδιώξει μια θέση στο πανεπιστήμιο με προβλημάτιζε. Αρνούμουν όμως να θέσω ως κύριο στόχο των ενεργειών μου το να αποκτήσω την ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π. Προτιμούσα να σκέφτομαι ότι θα συνεχίσω να ασχολούμαι με την έρευνα και άρχισα να τολμώ να χρησιμοποιώ για την περιγραφή της επαγγελματικής μου ταυτότητας τη λέξη ερευνήτρια, παραμένοντας στο χώρο του πανεπιστημίου. Ήμουν τυχερή, καθώς κατάφερα με την υποστήριξη της επόπτριάς μου να χρηματοδοτηθεί μια νέα μεταδιδακτορική έρευνα. Από εκεί και πέρα η δομή του πανεπιστημίου καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τις δραστηριότητες στις οποίες ενεπλάκη. Έρευνα, διδασκαλία, εποπτεία εργασιών, συγγραφή άρθρων. Τότε ανακάλυψα και τις συμβάσεις με βάση το προεδρικό διάταγμα 407. Παράλληλα, ωστόσο, συνέχισα να αναζητώ εργασία εκτός του πανεπιστημίου και απέκτησα ένα ακόμη παιδί.

Και αν μέχρι εδώ η αφήγηση κινήθηκε γύρω από στόχους που συνειδητά έθεσα, το τέλος της ιστορίας είναι το αποτέλεσμα μη ελέγξιμων από εμένα τουλάχιστον συγκυριών. Μέσα σε ένα εξάμηνο το Υπουργείο Παιδείας προκήρυξε δέκα θέσεις λέκτορα στο γνωστικό αντικείμενό μου σε διάφορα πανεπιστήμια. Το γεγονός αυτό περιόρισε και τον ανταγωνισμό μεταξύ των υποψηφίων, καθώς, όλοι όσοι πληρούσαμε τα προσόντα που όριζε ο νόμος για τη θέση του λέκτορα σχεδόν σίγουρα θα μπορούσαμε να εκλεγούμε σε κάποια από αυτές τις θέσεις. Έτσι και έγινε.

Από αυτή τη σύντομη αφήγηση όμως λείπουν σημαντικά στοιχεία του πλαισίου μέσα στο οποίο διαδραματίζεται αλλά και των περιορισμών του. Το οικογενειακό περιβάλλον μου επέτρεψε να μην αναγκαστώ να αναζητήσω εργασίες τέτοιες (μόνιμες, με σταθερές και καλές απολαβές) που θα μου επέτρεπαν να αναλάβω το κύριο βάρος της συντήρησης μιας οικογένειας και μου έδωσε το περιθώριο της αναζήτησης. Το γεγονός αυτό καθώς και οι παράλληλες εργασίες συνέβαλαν ώστε ως ερευνήτρια στο πανεπιστήμιο να έχω τη δυνατότητα να αναλαμβάνω έργα κυρίως με κριτήριο το ενδιαφέρον τους παρά με κριτήριο τη μελλοντική μου επαγγελματική αποκατάσταση. Παράλληλα, ωστόσο, η διάχυσή μου σε διάφορες εργασίες και ρόλους πιθανώς καθυστέρησε την εξέλιξή μου. Βέβαια το αν διαφορετικές επιλογές ή κατευθύνσεις θα είχαν καλύτερα αποτελέσματα στη ζωή μου θα παραμείνει αναπάντητο. Σε αναμονή ενός διορισμού, που από ό,τι φαίνεται θα αργήσει κανένα χρόνο, διαπιστώνω ότι οι επιλογές μου ήταν ένας τρόπος διαχείρισης της αβεβαιότητας που συνεπάγεται η διεκδίκηση μιας σταδιοδρομίας και πολύ περισσότερο της ακαδημαϊκής.

εφίρση ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΔΕΥΚΟΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ Α.Π.Θ.)

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΕ ΟΣΑ ΕΖΗΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΓΕΝΙΕΣ ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ...

Πλατεία του Χημείου: Αντηχεί τη βοή της ιστορίας

Έρευνα
|
Ηρα Μπλιάτικα - Μαστοράκη

Για κάθε πόλη, η πλατεία λειτουργεί ως χώρος συνάντησης και κοινωνικοποίησης, ως εστία της δημόσιας και πολιτικής ζωής. Είναι μία παράδοση που έχει τις ρίζες της στην αρχαία αγορά και το ρωμαϊκό φόρουμ, ενώ άλλες φορές συνδέθηκε με την εδραίωση της δημοκρατίας, καθώς σε περιόδους ξένης κατοχής ή ολιγαρχικών διακυβερνήσεων που περιέσπελλαν τα πολιτικά δικαιώματα η χρήση των πλατειών ήταν περιορισμένη και ενίοτε απαγορευμένη.

Η Πλατεία Χημείου, που φιλοξένησε τις φλογερές συγκεντρώσεις της Φ.Ε.Α.Π.Θ., έπαιξε για πολλά χρόνια το ρόλο της δημόσιας έκφρασης για τη φοιτητική κοινότητα του Α.Π.Θ. Ένα χώρο ανοικτό και διαθέσιμο για κάθε δημόσια συζήτηση αλλά και διαμάχη, χώρο πραγμάτωσης των συλλογικών δημοκρατικών διαδικασιών του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Όμως ποιοι είναι εκείνοι οι ιδιαίτεροι παράγοντες που έδωσαν αυτό το νόημα στην Πλατεία του Χημείου και κάτω από ποιες συγκυρίες απέκτησε και ακολούθως απώλεσε το ρόλο της και τη συμβολική της αξία; Όπως συμβαίνει με κάθε δημόσιο χώρο, οι εκάστοτε θαμώνες προσδίδουν σ' αυτόν τη δική τους ταυτότητα, τη δική τους σφραγίδα είτε χαράζοντας τα δέντρα και γράφοντας μηνύματα στους τοίχους με σπρέι και πινέλα είτε γράφοντας τραγούδια και στίχους για να μην ξεχάσουν οι επόμενοι ότι «ήταν κι αυτοί εκεί». Πράγματι, η πλατεία έξω από τη Σχολή Θετικών Επιστημών και μπροστά από το κτίριο του Χημείου φιλοξέ-

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ Κ. ΤΡΙΑΡΙΩΗ (ΛΕΥΚΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ Α.Π.Θ.)

Ο χώρος της «πανεπιστημιούπολης» στα 1927 με το νεοκλασικό κτίριο της σημερινής λεωφόρου Εθνικής Αμύνης. Διακρίνεται αριστερά ο χώρος στον οποίο διαμορφώθηκε κατόπιν η Πλατεία του Χημείου.

νησε πολλές γενιές φοιτητών, αλλά λίγες κατάφεραν να αφήσουν ένα στίγμα τόσο διαχρονικό που να μην ξεπεραστεί, όταν ξεκολληθούν οι αφίσες και σβηστούν τα συνθήματα από τα πλακάκια. Η ιδιαιτερότητα του χώρου αυτού είναι ότι κατάφερε να αποτυπώσει με τον πλέον ανάγλυφο τρόπο τις ανησυχίες και τις προτεραιότητες της φοιτητικής –και όχι μόνο– νεολαίας της Θεσσαλονίκης.

Εξέλιξη των χρήσεων και του χαρακτήρα της Πλατείας του Χημείου

Η έκταση που σήμερα ξέρουμε ως Πλατεία του Χημείου αξιοποιήθηκε διαχρονικά και για πολλές άλλες λειτουργίες. Το 1917 φιλοξένησε σε αντίσκηνα που στήθηκαν, τους πυροπαθείς της μεγάλης πυρκαγιάς της Θεσσαλονίκης, ενώ κατά τα δύσκολα χρόνια της κατοχής, η έκταση, που τότε ήταν γήπεδο, επιτάχθηκε για τα γυμνάσια των γερμανών στρατιωτών. Μεγάλο κομμάτι της ιστορίας του χώρου αυτού γράφτηκε όταν από το 1920 και για πολλά χρόνια στεγαζόταν εκεί το γήπεδο του παλαιότερου αθλητικού σωματείου της πόλης, του Ηρακλή, απέναντι από την αντίπαλη έδρα, το γήπεδο Συντριβανίου του ΠΑΟΚ.

Με τη μεταστέγαση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου το 1927 από το κτίριο Αλλατίνι σ' αυτό που χρησιμοποιούσε τότε το Β' Στρατιωτικό Νοσοκομείο, στην οδό Εθνικής Αμύνης (το γνωστό ως παλαιό κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής), άρχισαν και οι πρώτες προστριβές μεταξύ πανεπιστημίου και «Ηρακλή», για το χώρο του γηπέδου. Η διοίκηση του πανεπιστημίου διεκδίκησε το γήπεδο για να διαμορφώσει αθλητικές εγκαταστάσεις για τους φοιτητές του και για ένα μικρό διάστημα μάλιστα, τα δύο

Το νεοκλασικό κτίριο της λεωφόρου Χαμιδιέ (σημερινής Εθνικής Αμύνης), στο οποίο εγκαταστάθηκε το 1927 το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το οποίο στη συνέχεια αποτέλεσε το κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής. Αριστερά διακρίνεται το γήπεδο του Ηρακλή, που λειτούργησε ως πανεπιστημιακό γυμναστήριο, και στο επάνω μέρος το γήπεδο του ΠΑΟΚ, το οποίο επίσης παραχωρήθηκε το 1949 στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΠΗΓΗ: ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΗΓΗ: ΟΙΚΟΓ. ΑΡΧΕΙΟ Γ. ΔΡΟΛΟΓΑ

μέρη μοιράστηκαν το χώρο αυτό με τους φοιτητές να ασκούνται τα πρωινά και τους ποδοσφαιριστές να προπονούνται τα απογεύματα. Η «συγκατοίκηση» έληξε το 1948, οπότε και οριστικά η επίμαχη έκταση εκχωρήθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με απόφαση του εφετείου Θεσσαλονίκης. Από το 1946 η πλατεία Χημείου άρχισε να χρησιμοποιείται για πολιτικές συγκεντρώσεις –εκεί πραγματοποιήθηκε η ομιλία του Νίκου Ζαχαριάδη στη Θεσσαλονίκη στις αρχές του εμφυλίου. Βέβαια η Πλατεία του Χημείου δεν πήρε την τελική της μορφή ως τέτοια παρά μετά το 1955, όταν ολοκληρώθηκαν οι νέες μελέτες για το κτίριο της τότε Φυσικομαθηματικής Σχολής (σημερινής Σχολής Θετικών Επιστημών) και η ανέγερση του Χημείου. Ακόμη και ανάμεσα σε Θεσσαλονικείς που δεν φοίτησαν στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, βρίσκει κανείς πολλούς που θυμούνται την Πλατεία του Χημείου από τα νεανικά τους χρόνια, όταν ως μαθητές τούς έφερναν οι δάσκαλοί τους στις σχολικές εκδρομές. Τέτοιες εικόνες βέβαια έχουμε και σήμερα με τα γυμνασιόπαιδα που παίζουν ποδόσφαιρο και συχνά πυκνά ψαρεύουν τη μπάλα που αστοχεί και προσγειώνεται στο συντριβάνι της πλατείας.

Ο Γιώργος Αναστασιάδης, καθηγητής πολιτικής ιστορίας του Τμήματος Νομικής του Α.Π.Θ., που από κοντά βίωσε πολλές από αυτές τις στιγμές, θυμάται: «Δεν φανταζόμασταν, όταν μαθητές ακόμη το 1957 ερχόμασταν για το σχολικό περίπατο, ότι θα διασχίζαμε τον ίδιο χώρο 5 χρόνια αργότερα για να παρακολουθήσουμε τις παραδόσεις του Μάνεση στο αμφιθέατρο που είχε παραχωρήσει στη Νομική Σχολή το Τμήμα Χημείας».

Στιγμιότυπο από αγώνες στίβου του αθλητικού σωματείου «Ηρακλής», στο γήπεδο του οποίου κατασκευάστηκε αργότερα η Πλατεία του Χημείου.

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ ΑΙΚ. ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΥ (ΕΙΚΟΝΑ ΓΙΑ ΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ Α.Π.Θ.)

Φοιτητές της Πολυτεχνικής στην πλατεία του Χημείου συμμετέχουν σε διαδήλωση μαζί με συναδέλφους τους άλλων σχολών στο πλαίσιο των γενικών κινητοποιήσεων στα μέσα της δεκαετίας του 1960 για την αναβάθμιση της παιδείας.

ΠΗΓΗ: «ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» ΤΟΥ Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

Φοιτητές έξω από το κτίριο του Χημείου κατά τη δεκαετία του 1960 (αριστερά) και συναυλία του Γ. Νταλάρα στην κατάμεστη πλατεία Χημείου το 1975 (δεξιά).

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ Β. ΜΠΟΖΙΚΗ

Από την πλατεία έξω από το Χημείο στην «Πλατεία του Χημείου»

Η Πλατεία του Χημείου για τους νεότερους φοιτητές δεν αποτελεί παρά το δρόμο για τις καφετέριες και τα φωτοτυπάδικα της οδού Μελενίκου, ενώ πολλοί έχουν να σχολιάσουν τα άβολα σκαλοπάτια που μπορείς να κατεβείς με ένα και μισό διασκελισμό... Για τους όχι και πολύ παλαιότερους όμως, ήταν ο τόπος που λάμβαναν χώρα όλα τα μείζονα συνδικαλιστικά και πολιτιστικά δρώμενα του πανεπιστημίου. Το 1957 θεσπίστηκε και από το 1961 πραγματοποιήθηκε στην πλατεία η Φοιτητική Εβδομάδα με εκδηλώσεις και δωρεάν μεζέδες και κρασί, προσελκύοντας όλα τα καλλιτεχνικά ανήσυχα πνεύματα της πόλης. Ο κυρίαρχος όμως ρόλος της Πλατείας του Χημείου ήταν αυτός της εστίας του φοιτητικού κινήματος, εκεί που συναντιόντουσαν οι σύντροφοι, οι οικοδόμοι και οι φοιτητές, όπως γλαφυρά αναφέρει στα τραγούδια του ο Διονύσης Σαββόπουλος. Την 1η Νοέμβρη του 1962 το πρώτο μεγάλο γλέντι στην πλατεία συνέπεσε με την επέτειο σύνδεσης της χώρας με την Ε.Ο.Κ. Ο Κώστας Τριαρίδης, ομότιμος καθηγητής σήμερα της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ., κεντρικός ομιλητής τότε, είχε προειδοποιήσει πως «πρέπει έως το τέλος της δεκαετίας να είμαστε έτοιμοι». Η πολιτική ατζέντα των ημερών εκείνων ήταν μεγάλη και είχε εισχωρήσει σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Μέσα στο πανεπιστήμιο καλλιεργούνταν πολιτικές συνειδήσεις και οι φοιτητές συζητούσαν για όλα τα φλέγοντα δημόσια ζητήματα της εξαντλημένης μετεμφυλιακής Ελλάδας. Το Κυπριακό που είχε αναδειχθεί σε εθνική υπόθεση (στη δεκαετία του '50), η δολοφονία του Γρηγορίου Λαμπράκη (στις 22 Μαΐου του '63) και λίγο αργότερα του Σωτήρη Πέτρουλα (στις 21 Ιουλίου του '65), από το παρακράτος της εποχής, το βασιλικό πραξικόπημα και ο δεύτερος Ανένδοτος Αγώνας ήταν γεγονότα με έντονο αντίκτυπο στους πολίτες και τη νεολαία. Ο αναβρασμός και η λαϊκή αποδοκιμασία αποτυπώθηκαν μέσα από τις φοιτητικές κινητοποιήσεις στο Αριστοτέλειο με πολυπληθείς πορείες που ξεκινούσαν από την Πλατεία του Χημείου. Ο Κ. Τριαρίδης θυμάται πως «η πορεία είχε φτάσει στη Βενιζέλου και η ουρά της βρισκόταν ακόμη στην Πλατεία του Χημείου». Ιδιαίτερα την περίοδο '62-'67 το πολιτικό κλίμα ήταν τεταμένο όσο ποτέ προηγουμένως, προοιωνιζόμενο το επερχόμενο δικτατορικό καθεστώς.

Η γενιά των υψηλόφωνων συνθημάτων «1-1-4» και «15% για την παιδεία» κλιμάκωσε αυτούς τους αγώνες. Οι «αντιφρονούντες» φοιτητές συγκεντρώνονταν στην Πλατεία Χημείου, έστηναν μεγάφωνα και διεκδικούσαν τη δημοκρατία και τη συνταγματική νομιμότητα παρά τους παρεπόμενους κινδύνους της αστυνομοκρατίας. Όπως αναφέρει ο Γ. Αναστασιάδης «στην Πλατεία του Χημείου, ένα από τα σύμβολα της πόλης μας, συγκεντρώνονταν όχι μόνο φοιτητές αλλά και ασφαλίτες με μαύρα γυαλιά και καμπαρντίνες που φακέλωναν φοιτητές με τη νοητή τους κάμερα. Υπήρξε τόπος μαρτυρικός».

Στις 7 και στις 11 Απριλίου του 1967, μετά τις αντιδράσεις για τα αντιδημοκρατικά μέτρα της πρυτανείας, το άσυλο καταλύθηκε με την επέμβαση της αστυνομίας.

Κατά την επταετία της στρατιωτικής δικτατορίας (1967-'74), το γνήσιο ελεύθερο πνεύμα της ακαδημαϊκής κοινότητας νοθεύτηκε. Η κινητικότητα στις εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου περιορίστηκε δραστικά, ιδιαίτερα μετά τις εκκαθαρίσεις μεταξύ των μελών του διδακτικού προσωπικού, τα αυστηρά ωράρια κυκλοφορίας και τα υπόλοιπα ανελεύθερα μέτρα που επέβαλε το καθεστώς των συνταγματαρχών. Όμως το 1971-'72 το άστρο της δικτατορίας όδευε ήδη προς τη δύση του και το Πολυτεχνείο σχεδόν προαναγγέλθηκε με τη σταδιακή ανασύνταξη του φοιτητικού κινήματος. Το πανεπιστήμιο επανέκτησε το δυναμισμό του, που κλιμακώθηκε και κορυφώθηκε με τη μεταπολίτευση. Εκρηκτική στιγμή στην ιστορία της πλατείας Χημείου –και μία από της τελευταίες στο μακρύ κεφάλαιο που έκλεισε τη δεκαετία του '80– ήταν οι μεγάλες συγκεντρώσεις φοιτητών κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων του 1978. Η πανεπιστημιακή κοινότητα εναντιώθηκε στην εφαρμογή του νόμου 815 και στο πλαίσιο των συνδικαλιστικών δράσεων, από εκεί ξεκινούσαν σχεδόν καθημερινά οι μεγάλες πορείες του 1979. Ήταν αυτές οι κινητοποιήσεις που έβαλαν το λιθαράκι τους για τη μετέπειτα εφαρμογή του νόμου 1268 του 1982 με την κατάργηση του υφιστάμενου τότε καθεστώτος της έδρας και τη θέσπιση των συλλογικών ακαδημαϊκών λειτουργιών. Ήταν όμως και από τότε που το φοιτητικό κίνημα άρχισε να χάνει τον παλμό του και αργότερα μόνο περιστασιακά ξανασυναντήθηκαν οι, σαφώς λιγότεροι πλέον, πολιτικοποιημένοι φοιτητές στην Πλατεία του Χημείου.

Η σύγχρονη εικόνα της πλατείας

Παρακολουθώντας την ιστορία της Πλατείας του Χημείου είναι σαν να κάνεις ένα ταξίδι στο χρόνο, διότι όσες φορές κι αν άλλαξε ο χώρος αυτός πλήρως και χαρακτηρίρα, ένα στοιχείο του παρέμεινε αμετάβλητο: ανέκαθεν προοριζόταν για μαζική δημόσια χρήση. Ως κατάλυμα, γήπεδο ή φοιτητικό στέκι, αξιοποιήθηκε και διαμορφώθηκε ανάλογα με τις εκάστοτε ελλείψεις και συμμορφώθηκε με τις συλλογικές προτεραιότητες. Τώρα, με βάση τη σχεδίαση του έργου του μετρό υπάρχει η σκέψη για κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης κάτω από την πλατεία. Πιθανότατα αυτό να είναι πράγματι το επόμενο βήμα, επειδή αυτές είναι τώρα αξιολογικά οι προτεραιότητές μας, σύμφωνα με τις επιταγές του σύγχρονου τρόπου ζωής. Είναι ρεαλιστικό να δεχτούμε πως το νόημα που είχαν προσδώσει τρεις γενιές στην Πλατεία του Χημείου έχει ξεθωριάσει. Ίσως είναι πράγματι θεμιτό να αναζητηθεί ένας ρόλος που θα ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες, καθώς είναι πολύ περισσότεροι οι φοιτητές που ψάχνουν να παρκάρουν από αυτούς που συνδικαλίζονται. Και δεν αποτελεί αυτή η σκέψη κριτική, παρά μόνο επισήμανση. Αλλά για όσους νοσταλγούν τις ημέρες που η πλατεία ήταν... γεμάτη, την επισήμανση αυτή δύσκολα θα μπορέσουν να αποδεχθούν.

Η άλλοτε σφύζουσα από τις φοιτητικές συγκεντρώσεις Πλατεία του Χημείου στα 1968, με εμφανή την παρουσία της χωροφυλακής.

ΠΗΓΗ: ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ Κ. ΤΡΙΑΡΙΔΗ (ΛΕΥΚΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ Α.Π.Θ.)

Πανεπιστήμιο φιλικό και προσιτό σε όλους τους φοιτητές του

Ρεπορτάζ |

Δημήτρης Κρανιώτης

Το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής της Παιδαγωγικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έχει ως στόχο την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής όλων των φοιτητών της σχολής στην εκπαιδευτική ζωή του πανεπιστημίου. Στεγάζεται σε γραφείο της βιβλιοθήκης του «πύργου» της σχολής, στο οποίο μπορούν να απευθυνθούν φοιτητές που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους στο πανεπιστήμιο. Μάλιστα, ορισμένες από τις δράσεις του απευθύνονται στο σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού του Α.Π.Θ. και βρίσκεται σε διασύνδεση και συνεργασία με την Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του ιδρύματος.

Στόχοι του Κέντρου Ενταξιακής Πολιτικής

Το κέντρο, του οποίου η λειτουργία τέθηκε σε κανονικούς ρυθμούς από τον περασμένο Σεπτέμβριο, προσπαθεί να διασφαλίσει την πρόσβαση των φοιτητών στη γνώση –ανεξάρτητα από το φύλο τους, την κοινωνικο-οικονομική τους κατάσταση, την εθνικότητά τους, την ενδεχόμενη αναπηρία τους και τον ερωτικό προσανατολισμό τους– και αναπτύσσει μηχανισμούς υποστήριξης για όσους από αυτούς συναντούν εμπόδια. Παράλληλα, προωθεί αφενός το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα διακρίσεων, κοινωνικών προκαταλήψεων, κοινωνικού αποκλεισμού και αφετέρου την ενημέρωση σε θέματα πρόληψης και φροντίδας υγείας αλλά και τον προβληματισμό σε ψυχοκοινωνικά θέματα κ.ά.

Επιπλέον, το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής επιδιώκει το συντονισμό, τη δικτύωση και τη συνεργασία δομών και φορέων για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Στην ίδια κατεύθυνση επεξεργάζεται τη συνεργασία με αντίστοιχες επιτροπές, δίκτυα, οργανώσεις, ιδρύματα, εταιρείες, συμβούλια και ενώσεις –εντός και εκτός Ελλάδας– που ασχολούνται με την ισότητα ευκαιριών στα πανεπιστήμια. Ταυτόχρονα, επιζητά τη συμμετοχή σε προγράμματα που σχετίζονται με ζητήματα ένταξης των νέων, καθώς και τη μελέτη / ανάδειξη των ζητημάτων (εκπαιδευτικών και κοινωνικών), που αντιμετωπίζουν «ευάλωτες» ομάδες του φοιτητικού πληθυσμού.

Όπως επισημαίνει η κοσμήτορας της Παιδαγωγικής Σχολής καθηγήτρια Δήμητρα Κογκίδου «*διαίτερα σε καιρούς, όπως αυτούς που διανύουμε, κατά τους οποίους φαίνεται ότι προωθούνται αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση –με τις επιπτώσεις που αυτές συνεπάγονται– η ανησυχία μας σχετικά με την επίτευξη των παραπάνω στόχων αυξάνεται και η αναγκαιότητα για σχεδιασμό και υλοποίηση παρόμοιων πολυδιάστατων δράσεων για τους φοιτητές σε επίπεδο τμημάτων και σχολών γίνεται πιο προφανής*».

Δράσεις - μέσα υλοποίησης των στόχων

Για την εκπλήρωση των στόχων του, το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής οργανώνει δράσεις ενημέρωσης των φοιτητών που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους με τη μορφή σεμιναρίων, ημερίδων, συνεδρίων, εκδηλώσεων, ανακοινώσεων και εκδόσεων ενημερωτικών φυλλαδίων. Παράλληλα, προγραμματίζει και εκπονεί μικρές μελέτες στην Παιδαγωγική Σχολή, οι οποίες συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ τα συμπεράσματά τους κοινοποιούνται με ανακοινώσεις στο πανεπιστήμιο και δημοσιεύονται ως επιστημονικές εργασίες. Εκτός όμως από αυτές, καταχωρούνται επίσης άρθρα σε έντυπα δημόσιου ενδιαφέροντος και πραγματοποιούνται ομιλίες σε μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η άμεση επαφή των φοιτητών που αντιμετωπίζουν οποιοδήποτε πρόβλημα στην ένταξή τους στην εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή ζωή είναι δυνατή με την επίσκεψη

Το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής φιλοδοξεί μέσα από την ενημέρωση, τη διοργάνωση μελετών και την υλοποίηση ποικιλόμορφων δράσεων, να αναδείξει τα προβλήματα ένταξης των φοιτητών της σχολής, συμβάλλοντας έτσι στην αναίρεσή τους.

στο γραφείο του Κέντρου Ενταξιακής Πολιτικής, στο δεύτερο όροφο του «πύργου» της Παιδαγωγικής Σχολής. Επιπλέον, η επικοινωνία με το προσωπικό του κέντρου είναι εφικτή είτε μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου accessline@educ.auth.gr είτε τηλεφωνικά στον αριθμό 2310/991295.

Τα επόμενα βήματα του κέντρου

Ως προσεχείς δράσεις του το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής έχει:

- την ενίσχυση της γλωσσικής επάρκειας των αλλοδαπών φοιτητών στα αντικείμενα σπουδών της Παιδαγωγικής Σχολής,
- την αύξηση της χρήσης του ειδικού εξοπλισμού της βιβλιοθήκης της σχολής από τους φοιτητές με προβλήματα όρασης και την καταγραφή των επιπλέον αναγκών αλλαγών, ώστε η βιβλιοθήκη να είναι πλήρως προσβάσιμη σε όλα τα άτομα με αναπηρίες,
- την κατάστρωση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του κέντρου και
- την αναδιοργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών με ειδικές ανάγκες.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Το περιβάλλον στο επίκεντρο

Το 3ο συνέδριό του οργανώνει το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. με θέμα «Κλιματική αλλαγή, βιώσιμη ανάπτυξη και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - αναζητώντας λύσεις για το ελληνικό περιβάλλον».

Στόχοι του συνεδρίου, που θα πραγματοποιηθεί το χρονικό διάστημα από 15 έως 17 Οκτωβρίου, είναι αφενός η κατανόηση των μηχανισμών της κλιματικής αλλαγής και η αντιμετώπιση των επιπτώσεών της σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και αφετέρου η προώθηση σύγχρονων τεχνικών, τεχνολογιών και εφαρμογών περιορισμού των φαινομένων και των συνεπειών τους με ορίζοντα χρόνου. Για το λόγο αυτό κρίνονται επιτακτικοί όσο ποτέ άλλοτε ο χωρικός σχεδιασμός, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η κοινωνική οργάνωση, ώστε ο άνθρωπος να εναρμονιστεί με το φυσικό περιβάλλον, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προοπτική αειφορίας.

Στο πλαίσιο αυτό προσκαλούνται στο συνέδριο το επιστημονικό δυναμικό της χώρας (θετικών, τεχνικών και ανθρωπιστικών επιστημών), καθώς και οι εκπρόσωποι της πολιτείας και των φορέων που δραστηριοποιούνται στα γνωστικά πεδία της «κλιματικής αλλαγής», της «βιώσιμης ανάπτυξης» και των «ανανεώσιμων πηγών ενέργειας».

Η επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου απαρτίζεται από τα μέλη της επιτροπής του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. Συντονίστρια είναι η καθηγήτρια Μαίρη Ανανάδου - Τζημοπούλου, ενώ αναπληρωτής συντονιστής ο καθηγητής Χαρίτων Χιντήρογλου. Την οργανωτική επιτροπή συμπληρώνουν (εκτός από τους προαναφερθέντες) ο επίκουρος καθηγητής Κωνσταντίνος Βουδούρης, ο καθηγητής Σταύρος Γιαννόπουλος, ο επίκουρος καθηγητής Κωνσταντίνος Γώγος, ο επίκουρος καθηγητής Αβραάμ Καραγιαννίδης, ο καθηγητής Αλκιβιάδης Μπάης, ο επίκουρος καθηγητής Νικόλαος Παπαδάκης, η λέκτορας Μαρία Τρατσέλα και ο καθηγητής Σωτήριος Τσιούρης.

Το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. ιδρύθηκε από τη σύγκλητο του ιδρύματος το Μάιο του 1999 και είναι συμβουλευτικό όργανο της πρυτανείας. Στόχος του συμβουλίου, που αποτελεί τη μοναδική περίπτωση στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο, είναι η συνεργασία μεταξύ των εργαστηρίων και τμημάτων / σχολών, που δραστηριοποιούνται επάνω σε περιβαλλοντικά θέματα, προκειμένου να ισχυροποιηθεί η εκπαίδευση και η έρευνα, να δημιουργηθούν οι απαραίτητες υποδομές και να βελτιωθούν οι υφιστάμενες, καθώς και να ενδυναμώσει το Α.Π.Θ. το ρόλο του και το λόγο του στην κοινωνία, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Επιτυχής η αξιολόγηση των διοικητικών υπηρεσιών

Ολοκληρώθηκε η εφαρμογή του κοινού πλαισίου αξιολόγησης στις 3 διευθύνσεις και στα 11 τμήματα της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του Α.Π.Θ.

Το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης (Κ.Π.Α.) αποτελεί την ελληνική έκδοση του COMMON ASSESSMENT FRAMEWORK (C.A.F.), το οποίο διαμορφώθηκε από την Ομάδα Καινοτόμων Δημοσίων Υπηρεσιών που λειτουργεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία συμμετέχει ενεργά και η χώρα μας. Αναπτύχθηκε ως ένα εργαλείο που μπορεί να βοηθήσει τις οργανώσεις του δημόσιου τομέα σε όλη την Ευρώπη να χρησιμοποιήσουν τις τεχνικές διοίκησης ολικής ποιότητας, ώστε να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους. Το Κ.Π.Α. περιλαμβάνει εννέα κριτήρια με τα υποκριτήριά τους. Τα πέντε πρώτα σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της δημόσιας οργάνωσης και είναι: ηγεσία, στρατηγική και προγραμματισμός, ανθρώπινο δυναμικό, συνεργασίες και πόροι και διαδικασίες.

Τα υπόλοιπα τέσσερα μετατοπίζουν το ενδιαφέρον από τις προϋποθέσεις στα αποτελέσματα και είναι: αποτελέσματα προσαρμοσμένα προς τον πολίτη / πελάτη, αποτελέσματα για το ανθρώπινο δυναμικό, αποτελέσματα σχετικά με την κοινωνία και κύρια αποτελέσματα επίδοσης.

Το Πρυτανικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει την πραγματοποίηση διήμερου σεμιναρίου για την ενημέρωση όλων των διοικητικών στελεχών του πανεπιστημίου, που παρακολούθησαν ογδόντα άτομα. Τη θεωρία και πρακτική του κοινού πλαισίου αξιολόγησης ανέπτυξαν στελέχη του Υπουργείου Εσωτερικών. Κατόπιν, οι υπηρεσιακές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών, συγκέντρωσαν το απαραίτητο αποδεικτικό υλικό της αξιολόγησης και συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια που καταρτίστηκαν για τις ανάγκες του έργου.

Η απόδοση στα ειδικά αντικείμενα της κάθε διεύθυνσης κρίθηκε πολύ ικανοποιητική (ποσοστά άνω του 60%).

Συμπερασματικά, η εφαρμογή του κοινού πλαισίου αξιολόγησης είχε μεγάλη επιτυχία, κατά γενική ομολογία των συμμετεχόντων, και έδωσε την ευκαιρία στους εργαζόμενους της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών να συζητήσουν όλα τα θέματα της διοικητικής λειτουργίας των υπηρεσιών τους και να συναποφασίσουν για τις προσπάθειες βελτίωσης στα αδύνατα σημεία αλλά και διατήρησης και επαύξησης των σημείων υπεροχής τους.

Π. Αναστασίου-Μόσχου

προϊσταμένη Διεύθυνσης Διοικητικού Α.Π.Θ.

«Πολύχρωμες» πινελιές

Φοιτητές με ειδικές ανάγκες, σπουδαστές της Σχολής Καλών Τεχνών και αλλοδαποί φοιτητές παρουσίασαν τα έργα τους σε έκθεση.

Πίνακες ζωγραφικής, φωτογραφίες και χειροποίητες εορταστικές κάρτες παρουσίασαν σπουδαστές της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, φοιτητές του ιδρύματος με ειδικές ανάγκες και αλλοδαποί μαθητές του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας, στο πλαίσιο εκδήλωσης που διοργάνωσε η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του Α.Π.Θ. Στα έργα τους οι φοιτητές αποτύπωσαν κυρίως ελληνικά και εξωτικά τοπία, καθώς και ανθρώπινες φιγούρες.

Η πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής καθηγήτρια του

Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Άννα Φαχαντίδου τόνισε τη σημασία της έκθεσης, καθώς «οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να καταθέσουν την ψυχή τους και να αισθανθούν άνετα στους κόλπους της πανεπιστημιακής κοινότητας», και υπογράμμισε ότι πρόθεση της επιτροπής είναι η καθιέρωση της διοργάνωσης σε ετήσια βάση.

Η έκθεση ολοκληρώθηκε με την απονομή τιμητικών διακρίσεων στη Χρύσα Τόμπα για το έργο της με τίτλο «νεαρή σύντροφος» και στην Άννα Κελερμένου για την «προσωπογραφία» της.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

Τα αρχαία μυστικά των Αντικυθήρων

«**Α**ιγυλία (Αντικύθηρα): Ναυτική βάση του περσικού στόλου ή/και πειρατικό καταφύγιο στο Αιγαίο. Τα αποτελέσματα των τελευταίων ανασκαφικών ερευνών στο κάστρο των Αντικυθήρων» ήταν το θέμα της διάλεξης που διοργάνωσε στο Μουσείο Εκμαγείων, στο νέο κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., ο Τομέας Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Τα αποτελέσματα των ανασκαφών παρουσίασε ο αρχαιολόγος της ΚΣΤ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Άρης Τσαραβόπουλος.

Στα Αντικύθηρα σώζεται μια ολόκληρη πόλη έκτασης 300 περίπου στρεμμάτων, η οποία χρονολογείται από τα μέσα του 4ου έως τα μέσα του 1ου αιώνα π.Χ. Τα τείχη της σώζονται σε όλο τους το μήκος και σε πολλά σημεία το ύψος τους φτάνει τα 6 μέτρα. Οι τελευταίες έρευνες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο περσικός στόλος είχε επιχειρήσει να χρησιμοποιηθεί το νησί ως ναυτική βάση στην προσπάθειά του να επιτεθεί από τα μετόπισθεν στο Μ. Αλέξανδρο και να περιορίσει το μακεδονικό στόλο στο Αιγαίο.

Επιπλέον, όπως φαίνεται από τις επιγραφικές μαρτυρίες αλλά και από τα αρχαιολογικά ευρήματα, το νησί διετέλεσε ορμητήριο για την πειρατική δραστηριότητα που ανέπτυξαν κατά την ελληνιστική περίοδο οι πόλεις της Κρήτης, οι οποίες μάχονταν για τον έλεγχο του, καθώς το νησί αποτελούσε στρατηγικό πέρασμα από και προς τη δυτική Μεσόγειο. Η πόλη δέχθηκε δύο σημαντικές επιθέσεις στις αρχές του 3ου αιώνα π.Χ. από τους Ρόδιους, που είχαν ενοχληθεί από την πειρατική δραστηριότητα στο νησί, και στα τέλη του ίδιου αιώνα από το Φίλιππο τον 5ο της Μακεδονίας ή από το Νάβι της Σπάρτης, στην προσπάθειά τους να επέμβουν στις υποθέσεις των κρητικών πόλεων. Η πόλη καταστράφηκε κατά την εκστρατεία των Ρωμαίων «κατά της πειρατείας», το 69 - 67 π.Χ. με την καταστολή της «κρητικής επανάστασης».

Από το καλοκαίρι του 2000, μετά από πρόσκληση της κοινότητας Αντικυθήρων και με την οικονομική υποστήριξη της, κλιμάκιο της ΚΣΤ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων ξεκίνησε περιορισμένης κλίμακας ανασκαφική έρευνα, στο χώρο του «Κάστρου» που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νησιού. Στόχος της ανασκαφής, η οποία συνεχίζεται έως σήμερα κάθε καλοκαίρι, είναι η συναγωγή συμπερασμάτων για τη φύση και τη σημασία των αρχαιοτήτων του χώρου και η δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου που θα συμβάλει στην ανάπτυξη του απομονωμένου αυτού νησιού. Στην ανασκαφή συμμετέχουν φοιτητές από πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, ενώ παράλληλα με τις εργασίες η ανασκαφική ομάδα προσκαλεί όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες του νησιού να ξεναγηθούν στο χώρο και να παρακολουθήσουν την πρόοδο της έρευνας.

Ανασκαφική δραστηριότητα στο νησί, προκειμένου να συναχθούν συμπεράσματα για τη φύση και τη σημασία των αρχαιοτήτων που ανακαλύφθηκαν.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

Το άγχος στην απόδοση συμβάλλει στη σεξουαλική δυσλειτουργία

Σύμφωνα με μελέτη που παρουσιάστηκε στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο για τη Σεξουαλική Ιατρική από το Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας και αφορούσε το ρόλο του άγχους για στις σεξουαλικές επιδόσεις, πολλοί Έλληνες αντιμετωπίζουν το σεξ με άγχος, ανησυχία και θυμό. Τα δεδομένα προέρχονται από τα στοιχεία του κέντρου και πιο συγκεκριμένα από τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί μέσα από τα τηλεφωνήματα στη γραμμή βοήθειας. Προηγούμενα δεδομένα, που αφορούσαν τα τηλεφωνήματα ανδρών που έλαβε η γραμμή βοήθειας από όλη τη χώρα για το διάστημα από το Σεπτέμβριο του 2004 έως τον Απρίλιο του 2007, έδειξαν πως στην πλειονότητά τους οι άνδρες αντιμετωπίζουν άγχος για τις σεξουαλικές επιδόσεις τους (82,1%). Σύμφωνα με τα επιστημονικά στοιχεία, περισσότεροι από τους μισούς άνδρες που αντιμετωπίζουν άγχος απόδοσης, εκφράζουν τόσο επαγγελματικό άγχος, όσο και γενικότερα άγχος για τη ζωή τους. Όσον αφορά τον τύπο των πιο κοινών προβλημάτων, το 70% των Ελλήνων αντιμετώπιζε πρόβλημα με τη στύση τους και το 18% δήλωνε πρόβλημα με την πρόωρη εκσπερμάτωση.

Κοινό πρόβλημα το άγχος σε ανδρικό και γυναικείο πληθυσμό

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης υποστηρίζοντας με συνέπεια κοινωνικές προσπάθειες, στηρίζει τη δράση του Κέντρου Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας (ΚΕ.Σ.Α.Υ.), που λειτουργεί στην χώρα μας με σκοπό την πρόληψη και προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.

Το ΚΕ.Σ.Α.Υ., που εκπροσωπεί την Ελλάδα σε ένα δίκτυο 14 χωρών με αντίστοιχα κέντρα σε ισάριθμα ευρωπαϊκά κράτη (European Sexual Dysfunction Alliance), προσφέρει έγκυρη πληροφόρηση μέσω της γραμμής βοήθειας που διαθέτει στον τηλεφωνικό αριθμό 2310/999099 σε περισσότερους από 2.000 πολίτες κάθε χρόνο, ενώ περισσότερα από 10.000 άτομα επισκέπτονται κάθε μήνα την ιστοσελίδα του (www.imor.gr), που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ωστόσο, η άποψη πως οι άνδρες είναι αυτοί μόνο που αγχώνονται φαίνεται ότι δεν αντικατοπτρίζει πλήρως την πραγματικότητα, καθώς αντίστοιχα προβλήματα παρουσιάζονται και στο

γυναικείο πληθυσμό. Τα στοιχεία έχουν συλλεχθεί και πάλι από τα ερωτήματα που θέτουν οι Ελληνίδες στην ανοικτή γραμμή του ΚΕ.Σ.Α.Υ. Στο ίδιο περίπου διάστημα (από το Σεπτέμβριο του 2004 έως τον Αύγουστο του 2008) η γραμμή δέχθηκε 5.885 κλήσεις, από τις οποίες το 12% αφορούσε γυναίκες με μέση διάρκεια σεξουαλικής δυσλειτουργίας περίπου 2 χρόνια έως τότε. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕ.Σ.Α.Υ., το πιο κοινό πρόβλημα που ανέφεραν οι Ελληνίδες είναι η μείωση της σεξουαλικής επιθυμίας, δυσκολία στην κορύφωση αντιμετώπιζε το 24,6%, ενώ για το 6% των γυναικών που ζήτησαν βοήθεια η σεξουαλική επαφή ήταν επώδυνη.

Όλες οι επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι το άγχος απόδοσης συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και/ή στη διατήρηση της σεξουαλικής δυσλειτουργίας. Σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία του ΚΕ.Σ.Α.Υ., ο μέσος όρος ηλικίας των γυναικών που δήλωσε άγχος για τις επιδόσεις στη σεξουαλική τους ζωή ήταν 32,5 ετών, έναντι των 35 ετών που είναι ο αντίστοιχος μέσος όρος αυτών που ζήτησαν βοήθεια για κάποιο πρόβλημά τους.

Οι περισσότερες Ελληνίδες που αντιμετώπιζαν το πρόβλημα (το 95,2%) είχαν σταθερή σχέση. Αντιθέτως, αποδεικνύεται στατιστικά πως το άγχος απόδοσης δεν εμφανίζεται σε μια καινούρια σχέση ή όταν υπάρχει περιστασιακός σύντροφος. Πάντως από τις γυναίκες που αντιμετώπιζαν άγχος απόδοσης, το 79% δήλωνε ότι έχει και γενικό άγχος στη ζωή του (το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 63,9%). Φαίνεται πως το γενικότερο άγχος αποτελεί την κύρια αιτία για την εμφάνιση ενός σεξουαλικού προβλήματος, ενώ το άγχος της επίδοσης ευθύνεται σε ένα δεύτερο επίπεδο. Ωστόσο, σε αντίθεση με τους άνδρες, στις γυναίκες δεν φαίνεται να υπάρχει καμία συσχέτιση ανάμεσα στο επαγγελματικό άγχος και στο άγχος για τη σεξουαλική ικανοποίηση (το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών ήταν 50,5%).

Μάλιστα, ένα πολύ σημαντικό ποσοστό, που αγγίζει το 14% των κλήσεων, αφορούσε γενικές ερωτήσεις για το σεξ και τη σεξουαλική λειτουργία, καθώς οι ενδιαφερόμενοι όχι μόνο αγνοούσαν διάφορα θέματα, αλλά επιπλέον επιθυμούσαν να διασταυρώσουν σε ποιο βαθμό είναι επιστημονικά σωστά σχετικές καταχωρίσεις που είχαν διαβάσει στον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο.

Πίνακας στον οποίο αναγράφονται τα διάφορα σεξουαλικά προβλήματα των γυναικών την τελευταία τετραετία, η συχνότητα αναφοράς τους και το ποσοστό άγχους για τις επιδόσεις τους (ανάλογα με το πρόβλημά τους).

Συχνότερα αναφερόμενα σεξουαλικά προβλήματα	Συχνότητα εμφάνισης του σεξουαλικού προβλήματος	Ποσοστό (%) που εμφάνιζαν άγχος απόδοσης
Μειωμένη σεξουαλική επιθυμία	30%	24%
Πρόβλημα κορύφωσης	24,5%	68%
Επώδυνη επαφή	6%	54%
Κολεόσπασμος	4%	87%
Υπογονιμότητα	4%	75%
Γενικές ερωτήσεις	14%	5%

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΜΕ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Στιγμιότυπο από το σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στο πλαίσιο του έργου ACTUS.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΓΑΝΑΔΗ)

Η ερευνητική ομάδα συστημάτων μεταφοράς του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με επικεφαλής τον καθηγητή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. Αριστοτέλη Νανιόπουλο, συνεργάζεται με το Mersin University της Τουρκίας σε ζητήματα προσβασιμότητας εμποδιζόμενων ατόμων, στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου ACTUS (Accessible Turkish Greek Societies). Οι επιστημονικές ομάδες των δύο πανεπιστημίων εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στη δημιουργία προσβάσιμων αλυσίδων, καθώς και στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Το ζήτημα της προσβασιμότητας των χώρων των πανεπιστημίων από τα άτομα με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.) αναδεικνύεται ως ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα, δεδομένου ότι ο αριθμός των φοιτητών - Α.Μ.Ε.Α. αυξάνεται

συνεχώς έπειτα από τη νομοθετική πρόβλεψη για εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με ευνοϊκούς όρους σε ποσοστό 3%.

Μάλιστα στο Α.Π.Θ. φοιτούν ήδη 130 άτομα με μειωμένη κινητικότητα, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη βελτίωσης των ελεύθερων χώρων, των εγκαταστάσεων, αλλά και της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, προκειμένου να γίνουν προσίτες και προσβάσιμες.

Σκοπός του ερευνητικού έργου είναι:

- Η ανταλλαγή γνώσεων και καλών πρακτικών στα ζητήματα προσβασιμότητας που εφαρμόζονται στις δύο χώρες.
- Η εξέταση πολιτικών που εφαρμόζονται σε θέματα που σχετίζονται με την αναπηρία.
- Η εξέταση της υπάρχουσας κατάστασης σε Ελλάδα και Τουρκία.
- Η δημιουργία ενημερωτικών δράσεων που θα βοηθήσουν στην κατανόηση της έννοιας του «οικουμενικού σχεδιασμού».

Οι δράσεις που υλοποιούνται είναι μεταξύ άλλων η εξέταση της προσβασιμότητας στους χώρους των πόλεων στις οποίες λειτουργούν τα δύο πανεπιστήμια (Θεσσαλονίκη και Mersin), η αξιολόγηση της προσβασιμότητας των υποδομών του Α.Π.Θ. και του Mersin University και η εξέταση της νομοθεσίας που σχετίζεται με την προσβασιμότητα στις δύο χώρες. Παράλληλα, διερευνάται η εξέλιξη της έννοιας της αναπηρίας σε επίπεδο κοινής γνώμης, πολιτικών και πρακτικών στις δύο χώρες, καθώς και η προοπτική ενσωμάτωσης καλών διεθνών πρακτικών και παραδειγμάτων.

Δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην προσβασιμότητα

Εξετάστηκε το ζήτημα της προσβασιμότητας στους χώρους των πόλεων στις οποίες λειτουργούν τα δύο πανεπιστήμια αλλά και μέσα στους χώρους των ίδιων των πανεπιστημίων και την ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση των συνθηκών φοίτησης ατόμων που παρουσιάζουν μειωμένη κινητικότητα.

Δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην προσβασιμότητα

Συνάντηση των ερευνητικών ομάδων συστημάτων μεταφοράς του Mersin University και του Α.Π.Θ. στη Θεσσαλονίκη (αριστερά) και στιγμιότυπο από το σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στο πλαίσιο του έργου ACTUS (δεξιά).

Οι πληθυσμιακές ομάδες στις οποίες απευθύνεται το πρόγραμμα είναι άτομα με μειωμένη κινητικότητα, εμποδιζόμενα άτομα (μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης κ.ά.), επιστήμονες, πανεπιστημιακοί, φοιτητές, μηχανικοί και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο πλαίσιο του έργου ACTUS πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, σεμινάριο με θέμα την «Προσβασιμότητα της πόλης και του πανεπιστημίου. Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης».

Οι δράσεις σχετικά με τη βελτίωση των συνθηκών φοίτησης των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα στους χώρους του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αυξήθηκαν τα τελευταία δύο χρόνια, ιδιαίτερα χάρη στις πρωτοβουλίες της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Α.Π.Θ. Πρόσφατη επιτυχία της επιτροπής αποτελεί η έκδοση της ειδικής κάρτας αναπήρου, με την οποία οι φοιτητές με μειωμένη κινητικότητα αποκτούν προτεραιότητα εξυπηρέτησης σε διάφορους χώρους του ιδρύματος.

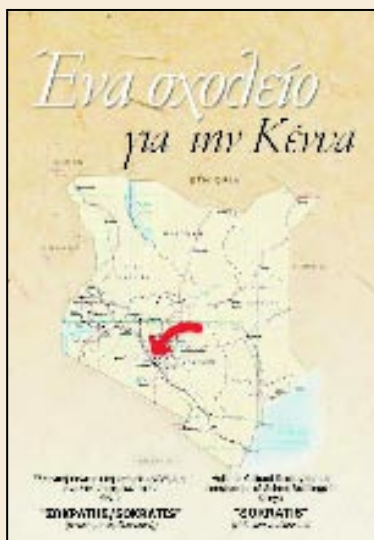
ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ)

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ, ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΣΩΚΡΑΤΗΣ»

Ένα σχολείο για την Κένυα

Η ανέγερση σχολικών κτιρίων είναι ο στόχος της πολιτιστικής, αστικής, μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Σωκράτης», που συστάθηκε πρόσφατα με πρωτοβουλία του αναπληρωτή καθηγητή ιατροδικαστικής και τοξικολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Σαμουήλ Ντούγκου. Το εγχείρημα έχει ήδη βρει σημαντική ανταπόκριση, καθώς πολλοί άνθρωποι –εντός και εκτός πανεπιστημίου– έχουν έρθει σε επαφή με το «Σωκράτη». Ο κ. Ντούγκου επισημαίνει την ανάγκη στήριξης της πολιτιστικής αυτής εταιρείας, σημειώνοντας ότι «στην Κένυα, οι δαπάνες για την ανέγερση σχολικής στέγης βαρύνουν τους γονείς, με αποτέλεσμα τα

περισσότερα παιδιά να μην έχουν δικαίωμα στη μόρφωση».

Πρώτος στόχος του «Σωκράτη» αποτελεί η κατασκευή ενός γυμνασίου για 160 μαθητές στην κωμόπολη Κιμέντε της περιοχής Λάρι στην Κένυα. Η εταιρεία συγκεντρώνει χορηγίες, καθώς και οποιαδήποτε άλλη βοήθεια. Το γραφείο της βρίσκεται στην οδό Τσιμισκή 99, στη Θεσσαλονίκη, ενώ ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού στην Εθνική Τράπεζα είναι 217/296200-43. Η επικοινωνία με την εταιρεία είναι δυνατή είτε μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου sok.kenya@yahoo.gr είτε τηλεφωνικά στον αριθμό 6976828508.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του «Σωκράτη»: <http://www.geocities.com/sok.kenya>

ΜΕ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΒΙ ΣΑΝΤ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Επιστημονικές συνεργασίες του Α.Π.Θ. με πανεπιστήμια της Σερβίας και της Βουλγαρίας

Επίσημη συνεργασία μεταξύ του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του Πανεπιστημίου του Νόβι Σαντ υπογράφηκε κατά τη διάρκεια ειδικής συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου στην ομώνυμη πόλη της Σερβίας. Συγκεκριμένα, ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθηγητής Αναστάσιος Μάνθος και ο πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής καθηγητής Νικόλαος Ντόμπρος συναντήθηκαν με την πρύτανη του Πανεπιστημίου του Νόβι Σαντ καθηγήτρια Ραντμίλα Μαρίνκοβιτς - Νεντούτσιν, τον πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής του ιδρύματος καθηγητή Στέβαν Ποπόβιτς, παρουσία του υπουργού Υγείας της Σερβίας Μπόζινταρ Ντιέλιτς.

Η συνεργασία μεταξύ των δυο ιατρικών σχολών αφορούσε το εκπαιδευτικό, επιστημονικό και ερευνητικό επίπεδο. Αποφασίστηκε η ίδρυση σχολείου νέας ελληνικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο του Νόβι Σαντ, με την προοπτική να αναπτυχθεί σε τμήμα ελληνικής φιλολογίας. Επίσης, υπογράφηκε συνεργασία –σε μεταπτυχιακό επίπεδο– στον τομέα της έρευνας, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται αρμόδιοι καθηγητές από το Α.Π.Θ. να εποπτεύουν διδακτορικές διατριβές που θα αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας.

Επίσης, στο πλαίσιο της επίσκεψής του στις γειτονικές χώρες, ο πρύτανης του Α.Π.Θ. παρευρέθηκε στις εορταστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Νοεμβρίου και αφορούσαν τον επίσημο εορτασμό των 120 χρόνων λειτουργίας του Πανεπιστημίου του Αγίου Κλημεντίου της Οχρίδας στη Σόφια, του μεγαλύτερου πανεπιστημίου της Βουλγαρίας.

Σημαντική στιγμή στις εκδηλώσεις ήταν η πομπή που πραγματοποιήθηκε διαμέσου των κεντρικότερων οδών της Σόφιας. Η πομπή ξεκίνησε από το πανεπιστήμιο της πόλης, πέρασε από το προεδρικό μέγαρο, από το οποίο εξήλθαν ο πρόεδρος της δημοκρατίας Γκεόργκι Παρβάνοφ και ο πρωθυπουργός της Βουλγαρίας Σεργέι Στανίσεφ, οι οποίοι ακολούθησαν την πομπή, που κατέληξε στο εθνικό θέατρο της Σόφιας, όπου και πραγματοποιήθηκε μια λαμπρή γιορτή.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκε διημερίδα για το παρόν και το μέλλον της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε παγκόσμια κλίμακα και για τον τρόπο που πρέπει να προσαρμοστεί ο θεσμός του πανεπιστημίου στη σύγχρονη εποχή.

*Συζητήθηκαν και αποφασίστηκαν
συνεργασίες σε εκπαιδευτικό
και ερευνητικό επίπεδο
μεταπτυχιακών σπουδών.*

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

ΝΕΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΑ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πολίτες του κόσμου

Με τη σύμπραξη 4 πανεπιστημίων από την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Γαλλία.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

«**Τ**η δυνατότητα της πολυπολιτισμικής ακαδημαϊκής προσέγγισης θα έχουν οι φοιτητές που θα ενταχθούν στο νέο μεταπτυχιακό πρόγραμμα που διενεργείται με την ακαδημαϊκή σύμπραξη τεσσάρων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» τόνισε ο πρύτανης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καθηγητής Αναστάσιος Μάνθος με αφορμή την υπογραφή συμφωνίας διενέργειας κοινού μεταπτυχιακού προγράμματος ειδίκευσης για τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Η συμφωνία σχετικά με το νέο μεταπτυχιακό πρόγραμμα υπογράφηκε στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου της Μπολόνια στις 17 Οκτωβρίου, παρουσία των πρυτάνεων των τεσσάρων εμπλεκόμενων πανεπιστημίων (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, Université de Haute-Alsace της Μουλούζ, Université Marc Bloch του Στρασβούργου), καθώς και των πρεσβευτών της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Γαλλίας.

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα είναι διάρκειας 2 ετών και τα μαθήματα θα διδάσκονται στην ελληνική, στην ιταλική και στη γαλλική γλώσσα. Οι φοιτητές θα παρακολουθούν μαθήματα σε δύο ή τρία από τα παραπάνω πανεπιστήμια, αποκτώντας έτσι ένα διπλό ή τριπλό δίπλωμα ειδίκευσης.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ GEORGIA STATE ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΑ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

Νέα συμφωνία επιστημονικής συνεργασίας του Α.Π.Θ. με αμερικανικό πανεπιστήμιο

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

Αντιπροσωπεία του Πανεπιστημίου Georgia State University της Ατλάντα των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής επισκέφθηκε το Α.Π.Θ. Η αντιπροσωπεία αποτελούνταν από την κοσμήτορα της Σχολής Τεχνών και Επιστημών καθηγήτριας Lauren Adamson, τον αντικοσμήτορα της Σχολής Καλών Τεχνών καθηγητή Ralph Gilbert, το διευθυντή του Τμήματος Μουσικής καθηγητή Dwight Coleman, τον καθηγητή Christos Galileas του ίδιου τμήματος, τη διευθύντρια του Τμήματος Ανθρωπολογίας καθηγήτρια Kathryn Kozaitis, το διευθυντή του Ελληνικού Κέντρου Σπουδών αναπληρωτή καθηγητή

Nick Demos και την υπεύθυνη των διεθνών προγραμμάτων κ. Gayle Nelson.

Η αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τον πρύτανη του Α.Π.Θ. καθηγητή Αναστάσιο Μάνθο και την αντιπρύτανη ακαδημαϊκών υποθέσεων και προσωπικού καθηγήτρια Αθανασία Τσατσάκου, ενώ ακολούθησε συζήτηση στην αίθουσα της συγκλήτου, με κοσμήτορες σχολών, προέδρους τμημάτων και μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του Α.Π.Θ.

Κατά τη συνάντηση, στην οποία επικράτησε ιδιαίτερα θερμό κλίμα, παρουσιάστηκαν η δομή και οι δραστηριότητες των δύο πανεπιστημίων και ανταλλά-

χθηκαν απόψεις επάνω σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά θέματα. Στο πλαίσιο της συνάντησης υπογράφηκε συμφωνία επιστημονικής συνεργασίας του Α.Π.Θ. με το Georgia State University. Η συνεργασία αυτή αποσκοπεί, τουλάχιστον σε πρώτη φάση, στην αμοιβαία ανταλλαγή προπτυχιακών φοιτητών, ενώ υπάρχει πρόβλεψη ένταξης και ανταλλαγών των μελών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των εμπλεκόμενων τμημάτων.

Με αυτή τη συμφωνία, ο αριθμός των εν ενεργεία συμφωνιών επιστημονικής συνεργασίας του Α.Π.Θ. με ιδρύματα του εξωτερικού ανέρχεται σε 75.

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ Ο ΣΠΥΡΟΣ ΤΡΩΙΑΝΟΣ

Ανεκτίμητη η προσφορά του στο βυζαντινό δίκαιο

Τον τίτλο του αντεπιστέλλοντος εταίρου στον ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών **Σπύρο Ν. Τρωιάνο** αποφάσισε ομόφωνα να απονείμει το διοικητικό συμβούλιο του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ., αναγνωρίζοντας την ανεκτίμητη ερευνητική και συγγραφική συνεισφορά του που τον καθιστά έναν από τους σημαντικότερους ερευνητές του βυζαντινού δικαίου, διεθνώς. Η τελετή αναγόρευσης πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο στο Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ. (κτίριο «Μέλισσα»).

Η προσφώνηση του κ. Τρωιάνου έγινε από τον προέδρο του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ. κα-

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ.

θηγητή Β. Κατσαρό. Ακολούθησαν ομιλίες προς τιμή του τιμώμενου καθηγητή και πιο συγκεκριμένα της επίκουρης καθηγήτριας του Τμήματος Νομικής του Α.Π.Θ. και διευθύντριας του Τμήματος Δικαίου του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ. Δ. Παπαδάτου, με θέμα: «*Το έργο του Σπύρου Τρωιάνου ως ιστορικού του βυζαντινού δικαίου*», καθώς και του

λέκτορα του τμήματος Κ. Παπαγεωργίου, με θέμα: «*Η προσφορά του Σπύρου Τρωιάνου στο εκκλησιαστικό δίκαιο*».

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επίδοση διπλώματος (περγαμηνής) στον τιμώμενο, ενώ ο τελευταίος στην αντιφώνησή του ανέλυσε την «έννοια της φιλανθρωπίας στα βυζαντινά νομοθετικά κείμενα».

Η απονομή του τίτλου του αντεπιστέλλοντος εταίρου στον κ. Τρωιάνο αποκτά ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι ο τίτλος αυτός έχει απονεμηθεί από το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών μόνο μία φορά και συγκεκριμένα στον διεθνούς φήμης βυζαντινολόγο και ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου της Βιέννης Χέμπερτ Χούνγκερ.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ, ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΓΡΑΝΑΔΑΣ

Αναγνώριση του έργου του καθηγητή Ιωάννη Χασιώτη

Τον ομότιμο καθηγητή του Α.Π.Θ. **Ιωάννη Χασιώτη** τίμησε το Κέντρο Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Κυπριακών Σπουδών της Γρανάδας, απονέμοντάς του το Μετάλλιο της Τιμής ως αναγνώριση του έργου του για τη μελέτη των σχέσεων Ελλήνων και Ισπανών από την άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα.

Η τελετή απονομής πραγματοποιήθηκε στην εντυπωσιακή «αίθουσα των πρυτάνεων» του Πανεπιστημίου της Γρανάδας, ενώ το μετάλλιο παρέδωσε στον κ. Χασιώτη ο πρύτανης του πανεπιστημίου Francisco Gonzalez Lodeiro. Ως ανταπόδοση της τιμής ο κ. Χασιώτης προσέφερε στη βιβλιοθήκη του Κέντρου ένα ψηφιακό δίσκο (cd) με 6.500 χειρόγραφα, τα οποία εντόπισε από την δεκαετία του '60 έως σήμερα.

Στο έργο του κ. Χασιώτη αναφέρθηκε εκτεταμένα ο διευθυντής του Κέντρου Μόσχος Μορφακίδης, ο οποίος τόνισε ότι η απονομή του μεταλλίου αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής για την πολυετή του έρευνα στα ισπανικά αρχεία. Το έργο του ομότιμου καθηγητή συγκεντρώθηκε και εκδόθηκε στην ισπανική γλώσσα σε έναν καλαίσθητο τόμο, που επιμελήθηκε η καθηγήτρια της μεσαιωνικής ιστορίας του Πανεπιστημίου της Γρανάδας, δρ. E. Motos Guirao. Η ίδια επιμελήθηκε και τον τόμο «*Polyptychon / Πολύπτυχον. Αφιέρωμα στον Ιωάννη Χασιώτη*», στην έκδοση του οποίου συμμετείχαν με τις μελέτες τους 42 επιστήμονες διεθνούς κύρους από 14 χώρες.

Με την ευκαιρία της απονομής του μεταλλίου το Κέντρο Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Κυπριακών Σπουδών διοργάνωσε ειδικό συμπόσιο με θέμα «*Η παρουσία του ελληνικού κόσμου στα ισπανικά αρχεία. Προοπτικές έρευνας*», στο οποίο συμμετείχαν Ισπανοί και Έλληνες ερευνητές και κυρίως διευθυντές των ισπανικών αρχείων, στα οποία φυλάσσονται έγγραφα που αναφέρονται στην ελληνική παρουσία στην Ισπανία.

Το Κέντρο Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Κυπριακών Σπουδών της Γρανάδας ιδρύθηκε από το ελληνικό κράτος μέσω της πρεσβείας της Ελλάδας τον Ιούλιο του 1998. Είναι συμβεβλημένο με το Πανεπιστήμιο της Γρανάδας και δραστηριοποιείται στον ερευνητικό, διδακτικό, εκδοτικό και πολιτιστικό χώρο. Διατηρεί μία από τις καλύτερες βιβλιοθήκες βυζαντινών, νεοελληνικών και κυπριακών σπουδών στην Ευρώπη, η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει και την προσωπική βιβλιοθήκη του τέως προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας και διανοούμενου Κωνσταντίνου Τσάτσου.

Σε αναγνώριση του πολυετούς έργου του για τις σχέσεις Ελλήνων και Ισπανών από την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα.

Και άλλη τιμητική εκδήλωση στον καθηγητή Νίκο Τερζή

Εκδήλωση τιμής για τον ομότιμο καθηγητή του Α.Π.Θ. **Νίκο Τερζή** διοργάνωσε ο Τομέας Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής τον περασμένο Φεβρουάριο στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της σχολής. Χαιρετισμό στην εκδήλωση απηύθυναν ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθηγητής Αναστάσιος Μάνθος, ο κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής καθηγητής Φοίβος - Βασίλειος Γκιόκοπουλος και ο διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής καθηγητής Δημήτρης Χατζηδήμου.

Ο ομότιμος καθηγητής Νίκος Τερζής γεννήθηκε στο Αιγίνιο Πιερίας το 1941 από γονείς πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία. Φοίτησε στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου (Τμήμα Φιλολογίας) και συνέχισε τις σπουδές του στη Σχολή Κοινωνικών και Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Χαϊδελέβεργης, του οποίου αναγορεύτηκε διδάκτορας. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1978-'79) και ως ειδικός επιστήμονας στον Τομέα Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής (1979-'82) έγινε υφηγητής παιδαγωγικής της ίδιας σχολής. Το 1984 εξελέγη αναπληρωτής καθηγητής της ενιαίας Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. και το 1988 καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της ίδιας σχολής.

Είχε την επιστημονική ευθύνη για τη ψηφιοποίηση του αρχείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και την κατάρτιση του βιβλιοθηκονομικού καταλόγου της βιβλιοθήκης της Θεολογικής Σχολής Χάλκης. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας, μέλος του διοικητικού συμβουλίου και πρόεδρός της επί δύο θητείες (1993-'97). Ως πρόεδρος της εταιρείας ανέλαβε την πρωτοβουλία για την ίδρυση της Βαλκανικής Εταιρείας Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ)

και από το 1997 έως σήμερα είναι πρόεδρός της. Ίδρυσε και διηύθυνε το Ιστορικό Αρχείο Νεοελληνικής Εκπαίδευσης του Τομέα Παιδαγωγικής και διετέλεσε μέλος συντακτικής επιτροπής ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών. Επίσης, υπήρξε συνδιευθυντής τριών ελληνόγλωσσων εκδοτικών σειρών και διευθυντής μιας αγγλόφωνης εκδοτικής σειράς.

Διετέλεσε διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής και πρόεδρος του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Εργάστηκε επί πολλά έτη για την οργάνωση και λειτουργία τμημάτων του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας: του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών και του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών.

Πέραν των αυτοτελών μονογραφιών, δημοσίευσε σημαντικό αριθμό άρθρων, αρκετά από τα οποία στην αγγλική, γερμανική, ιταλική, βουλγαρική και ρουμανική γλώσσα.

Το έργο του κ. Τερζή αναγνωρίστηκε από τον πατριάρχη Βαρθολομαίο και το Μάιο του 2007 τιμήθηκε με το αξίωμα του Πρωτονοτάριου.

Τιμητική εκδήλωση για το Νικόλαο Μουτσόπουλο

Σε αναγνώριση του πολυετούς έργου του στην ανάπτυξη της επιστήμης και του πολιτισμού.

Αναγνωρίζοντας και τιμώντας το ρόλο και τη σημασία των πρωτεργατών της, η Πολυτεχνική Σχολή του Α.Π.Θ. τίμησε τον ομότιμο καθηγητή του Τμήματος Αρχιτεκτόνων **Νικόλαο Μουτσόπουλο** για την ουσιαστική συμβολή του στην ανάπτυξη της σχολής και για τη συνολική προσφορά του στην επιστήμη και στον πολιτισμό.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου στην Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ., στο πλαίσιο των φθινοπωρινών «Ημερών Πολυτεχνείου 2008».

Για το πολυσχιδές έργο του κ. Μουτσόπουλου μίλησαν οι καθηγητές Β. Κατσαρός και Η. Sezgin, ο λογοτέχνης Θ. Γεωργιάδης και ο πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών Ν. Μέρτζος, ενώ ο κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής Ν. Μουσιόπουλος και ο πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Ν. Καλογήρου επέδωσαν αναμνηστική πλακέτα στον τιμώμενο. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την αντιφώνηση του κ. Μουτσόπουλου.

• Στη φωτογραφία ο ομότιμος καθηγητής Ν. Μουτσόπουλος (στο κέντρο) έχοντας στα δεξιά του τον πρόεδρο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Ν. Καλογήρου και στα αριστερά του τον κοσμήτορα Ν. Μουσιόπουλο.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Αναμνηστική φωτογραφία των φοιτητών της Ιατρικής, που επισκέφθηκαν την Κωνσταντινούπολη, με τον Οικουμενικό Πατριάρχη.

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΝΤΟΚΜΕΤΖΙΟΓΛΟΥ

Επίσκεψη φοιτητών Ιατρικής στην Κωνσταντινούπολη

Με πρωτοβουλία των φοιτητών του ΙΑ΄ εξαμήνου της Γ΄ Χειρουργικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ (διευθυντής: καθηγητής Σπύρος Παπαβραμίδης) και κυρίως του κ. Σωτήρη Χαραλαμπίδη (ιατρού σήμερα) που βοήθησε σημαντικά καθώς και με δική μου πρωτοβουλία, οργανώθηκε εξαήμερο ταξίδι - προσκύνημα στη «Βασιλεύουσα».

Είχα την τύχη να γεννηθώ και να μεγαλώσω στην Κωνσταντινούπολη (στο Φανάρι) και έχω την τιμή να είμαι απόφοιτος της ιστορικής Μεγάλης του Γένους Σχολής. Λόγω του γεγονότος αυτού εδώ και 15 χρόνια σε όλα ανεξαιρέτως τα τμήματα των ΙΑ΄ εξαμήνων της Γ΄ Χειρουργικής Κλινικής στο πλαίσιο των μαθημάτων πραγματοποιώ δύο ενότητες μαθημάτων - οδοιπορικών με ιστορικά στοιχεία που αφορούν η μία την Κωνσταντινούπολη και η άλλη τις αλησμόνητες πατρίδες της Μικράς Ασίας, Ιωνία, Καππαδοκία, που είναι η γη των προγόνων μου, και τον Πόντο. Η ανταπόκριση των φοιτητών στις ενότητες αυτές ήταν και είναι πάντα μεγάλη, γι' αυτό και οργανώθηκε το ταξίδι αυτό στην Κωνσταντινούπολη με τα ιστορικά μνημεία του βυζαντινού και του νεοελληνικού πολιτισμού.

Στο Φανάρι

Στην Πόλη μας υποδέχθηκε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Παναγιώτατος Βαρθολομαίος Α΄ μετά τον εσπερινό, στον αυλόγυρο της ιστορικής Βυζαντινής εκκλησίας **Παναγίας της Μουχλιώτισσας**. Ο ναός αυτός βρίσκεται στο **Φανάρι** δίπλα στη Μεγάλη του Γένους Σχολή. Οικοδομήθηκε, πιθανόν το 1285, στο χώρο ενός προγενέστερου μοναστηριού, από τη Μαρία Παλαιολογίνα, κόρη του αυτοκράτορα Μιχαήλ Παλαιολόγου Η΄, ο οποίος απελευθέρωσε την Κωνσταντινούπολη από τους Φράγκους το 1261. Η πριγκίπισσα Μαρία παντρεύτηκε το Μογγόλο ηγεμόνα Χουλαγκού και ζούσε στη Μογγολία, όμως μετά τη δολοφονία του συζύγου της επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη, ίδρυσε τη μονή και έγινε μοναχή με το όνομα Μελένη. Το όνομα της εκκλησίας προέρχεται από την ελληνική απόδοση της σλαβικής λέξης για τη Μογγολία (Mogyla). Είναι η μόνη βυζαντινή εκκλησία της Κωνσταντινούπολης που από την ίδρυσή της δεν έγινε ποτέ τζαμί και εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα με την προσωπική εντολή (φιρμάνι) του Μωάμεθ του Πορθητή, η οποία είναι αναρτημένη μέσα στο ναό. Η εντολή αυτή δώριζε το ναό στη μητέρα του αρχιτέκτονα Χριστόδουλου ως ένδειξη ευγνωμοσύνης για την ανέγερση του πανέμορφου τεμένους, στο χώρο του ναού των Αγίων Αποστόλων, το οποίο φέρει το όνομά του (Φατίχ Τζαμί) και περιέχει τη σαρκοφάγο του.

Στη Χάλκη και στο Μπαλουκλί

Επισκεφθήκαμε και ξεναγηθήκαμε στο Οικουμενικό Πατριαρχείο **ναό του Αγίου Γεωργίου**, καθώς και στην **Παναγία των Βλαχερνών** στην οποία εψάλη για πρώτη φορά

του Πάννη Μ. Ντοκμετζιογλου

καθηγητή Χειρουργικής
Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Επίσκεψη φοιτητών Ιατρικής στην Κωνσταντινούπολη

το 626 μ.Χ. ο Ακάθιστος Ύμνος.

Στην **Πρίγκιπο**, το μεγαλύτερο από τα Πριγκιπόνησα, μας υποδέχθηκε ο μητροπολίτης Πριγκιπονήσων σεβασμιώτατος Ιάκωβος στην εκκλησία της Παναγίας. Με τις ενέργειες του σεβασμιωτάτου επισκεφθήκαμε τη **Θεολογική Σχολή της Χάλκης** και ξεναγηθήκαμε σ' αυτήν. Η σχολή ιδρύθηκε το 1844 στο παλιό Βυζαντινό μοναστήρι της Αγίας Τριάδας. Η βιβλιοθήκη της σχολής θεωρείται μία από τις πλουσιότερες στον κόσμο, με χιλιάδες βιβλία πολλά από τα οποία είναι σπανιότατα. Η Θεολογική Ακαδημία έκλεισε το 1971 και το Λύκειο το 1984.

Επισκεφθήκαμε τη **Μονή της Ζωοδόχου Πηγής (Μπαλουκλί)** με το θαυματουργό αγίασμα. Ο ιστορικός ναός κτίστηκε επί Ιουστινιανού πιθανότατα το 560 μ.Χ. Ο σημερινός κτίστηκε το 1833. Στον προαύλιο χώρο του ναού υπάρχουν οι τάφοι των Πατριαρχών και των ευεργετών του Πατριαρχείου. Επισκεφτήκαμε επίσης το ναό της **Αγίας Τριάδας** στο **Πέρα**, που ανακαινίστηκε πρόσφατα (το 2002) και είναι ο μεγαλύτερος ορθόδοξος ναός της Πόλης.

Στη Μεγάλη του Γένους Σχολή

Επισκεφτήκαμε και ξεναγηθήκαμε στα ιστορικά εκπαιδευτικά ιδρύματα της Πόλης, με πρώτη τη **Μεγάλη του Γένους Σχολή**, που ιδρύθηκε το 1454 από το Γεννάδιο Σχολάριο, πρώτο Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης μετά την άλωση. Το σημερινό μεγαλόπρεπο κτίριο εγκαινιάστηκε το Σεπτέμβριο του 1882. Η Σχολή αυτή θεωρείται η πρώτη Ακαδημία Γραμμάτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και πνευματικό κέντρο των ομογενών.

Το **Ζωγράφειο Γυμνάσιο και Λύκειο Αρρένων**, που ιδρύθηκε το 1893, με τη χορηγία του τραπεζίτη Χρ. Ζωγράφου, και το **Ζάππειο Γυμνάσιο και Λύκειο Θηλέων**, που ιδρύθηκε το 1875 με τη χορηγία του μεγάλου ευεργέτη Κ. Ζάππα, τα οποία λειτουργούν σήμερα ως μεικτά σχολεία.

Στην Αγία Σοφία

Η επίσκεψή μας στο ιερό σύμβολο της Ορθοδοξίας το ναό της **Αγίας του Θεού Σοφίας**, εντυπωσίασε τους φοιτητές, αφού είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία του παγκόσμιου πολιτισμού. Θεωρείται ακόμη και σήμερα ένα αρχιτεκτονικό αριστούργημα, μια και οι φημισμένοι αρχιτέκτονές του, ο Ανθέμιος από τις Τράλλεις και ο Ισίδωρος από τη Μίλητο, κατάφεραν μετά από απαίτηση του Ιουστινιανού, για πρώτη φορά στα χρονικά, σ' ένα τετράγωνο ναό, σύμβολο της πνευματικότητας, να τοποθετήσουν ένα στρογγυλό τρούλο, σύμβολο της επίγειας εξουσίας. Ο ναός αυτός, εκτός από την ασυναγώνιστη πολυτέλεια στη κατασκευή του ήταν για χίλια χρόνια ο μεγαλύτερος ναός στον κόσμο (5,5 στρέμματα) χωρητικότητας 23.000 ατόμων με το μεγαλύτερο τρούλο (διαμέτρου 33 μέτρα) μέχρι την κατασκευή του ναού του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη. Ο ναός του Αγίου Πέτρου, ωστόσο, ολοκληρώθηκε σε 150 χρόνια, ενώ ο ναός της Αγίας Σοφίας μόνο σε 5 χρόνια και 10 μήνες.

Εξίσου εντυπωσιακή ήταν και η επίσκεψή μας στη **Μονή της Χώρας (Καριγιέ Τζαμί)**, την πιο σημαντική βυζαντινή εκκλησία μετά την Αγία Σοφία, με τα υπέροχα ψηφιδωτά και τις τοιχογραφίες, η ποιότητα των οποίων τα κάνει να θεωρούνται από τα μεγαλύτερα αριστουργήματα της βυζαντινής τέχνης σε όλο τον κόσμο. Η μονή ιδρύθηκε πιθανότατα τον 3ο αιώνα και ανακαινίσθηκε και επεκτάθηκε πολλές φορές στη συνέχεια. Η τελευταία ανακαίνιση έγινε από το Θεόδωρο Μετοχίτη, μέγα λογοθέτη από το 1316 έως το 1321, άν-

Η είσοδος της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης (αριστερά) και ψηφιδωτή εικόνα του 10ου αιώνα με την ένθρονη Παναγία, στην οποία ο Μέγας Κωνσταντίνος προσφέρει την Πόλη και ο Ιουστινιανός το ναό της Αγίας Σοφίας (δεξιά).

θρωπο με μεγάλη μόρφωση, που αφιέρωσε τη ζωή του και μεγάλο μέρος της περιουσίας του στην αποκατάσταση του ναού και θεωρείται ο εμπνευστής της θαυμάσιας ψηφιδωτής εικονογραφικής διακόσμησης.

Από τα μνημεία του βυζαντινού πολιτισμού επισκεφθήκαμε την εντυπωσιακή **κιστέρνα του Ιουστινιανού** με μήκος 143 m και πλάτος 65 m, που υποστηρίζεται από 336 μαρμάρινους κίονες ιωνικού, κορινθιακού και δωρικού ρυθμού ύψους 9 m, που είναι τοποθετημένοι σε 12 σειρές από 28 κίονες η καθεμία. Η κιστέρνα αυτή, όπως και άλλες μικρότερες που υπήρχαν, χρησίμευαν για αποθήκευση νερού, ούτως ώστε η Κωνσταντινούπολη να μην παρουσιάζει λειψυδρία στις πολυάριθμες πολιορκίες που υπέστη στην υπερχλιόχρονη ιστορία της.

Στον Ιππόδρομο

Το **Βυζαντινό Ιππόδρομο**, που κατασκευάστηκε το 203 μ.Χ. από το Ρωμαίο αυτοκράτορα Σεπτίμιο Σεβήρο και περατώθηκε από το Μέγα Κωνσταντίνο με μήκος 400 m, πλάτος 117 m και χωρητικότητα 100.000 θεατών. Στον Ιππόδρομο υπάρχουν:

- Η γερμανική κρήνη, δώρο του Κάιζερ Γουλιέλμου Β΄ στο σουλτάνο Αβδούλ Χαμίτ Β΄ το 1898.
- Ο αιγυπτιακός οβελίσκος από πορφυρό μονόλιθο γρανίτη, ύψους 17 m, που μεταφέρθηκε το 390 μ.Χ. από το Θεοδόσιο Α΄ από την Αίγυπτο. Χρονολογείται από την εποχή του Φαραώ Τουθμώση Γ΄ (1504-1450 π.Χ.).
- Η οφιοειδής στήλη με το δελφικό τρίποδα, που μετέφερε ο Μέγας Κωνσταντίνος από το ναό του Απόλλωνα στους Δελφούς και ήταν αφιέρωμα των 31 ελληνικών πόλεων που νίκησαν τους Πέρσες στις Πλαταιές το 479 π.Χ. Η στήλη σχηματιζόταν από τα σώματα τριών φιδιών που στήριζαν με τα κεφάλια τους έναν μεγάλο χρυσό τρίποδα, ο οποίος συγκρατούσε χρυσό αμφορέα και που λεηλατήθηκαν από τους Σταυροφόρους το 1204.
- Η στήλη του Κωνσταντίνου Ζ΄ του Πορφυρογέννητου (913-919 μ.Χ.), το ορόσημο της Πόλης, λόγω του ύψους της, που ήταν 32 m.

Στα οθωμανικά μνημεία

Από τα μνημεία του οθωμανικού πολιτισμού επισκεφθήκαμε το μουσείο **Τοπ Καπί**, που χτίστηκε με εντολή του Πορθητή και ήταν η κατοικία των Οθωμανών σουλτάνων για 400 χρόνια. Μετατράπηκε σε μουσείο το 1923. Καταλαμβάνει έκταση 700 στρεμμάτων και περιβάλλεται από υψηλά τείχη μήκους 5 km. Έχει πάρα πολλά πολύτιμα εκθέματα. Το **τέμενος Σουλτάν Αχμέτ (Μπλέ Τζαμί)**, που κατασκευάστηκε με εντολή του Σουλτάνου Αχμέτ Α΄ από το 1609 μέχρι το 1616, ο οποίος ήθελε να ξεπεράσει σε ομορφιά και μεγαλοπρέπεια την Αγία Σοφία. Το **Αρχαιολογικό Μουσείο της Πόλης** με πολυάριθμα και αξιόλογα εκθέματα από όλες τις περιόδους της ιστορίας της ανθρωπότητας, που κάνουν το μουσείο αυτό να θεωρείται ένα από τα πέντε μεγαλύτερα του κόσμου. Την **Κλειστή Αγορά (Καπαλί Τσαρσί)**, που θεωρείται το αρχαιότερο εμπορικό κέντρο του κόσμου με 5.500 καταστήματα ποικίλων ειδών.

Επειδή το ταξίδι αυτό ενθουσίασε τους φοιτητές και τους λοιπούς συμμετέχοντες σκέφτομαι να επαναλαμβάνω κάθε χρόνο ταξίδια προσκυνήματα στις αλησμόνητες πατρίδες της Μικράς Ασίας, ξεκινώντας τη φετινή χρονιά από την Καππαδοκία που, πως προανέφερα, είναι η γη των προγόνων μου.

Το εσωτερικό του Ναού της Αγίας Τριάδος στο σταυροδρόμι του Πέρα (αριστερά) και η είσοδος της ιστορικής Μεγάλης του Γένους Σχολής (δεξιά).

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΝΤΟΚΜΕΤΖΟΓΛΟΥ

Αναγορεύσεις επίτιμων διδασκτόρων

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Σε επίτιμο διδάκτορα της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. αναγορεύτηκε ο ομότιμος πρόεδρος του Πανεπιστημίου της Καταλωνίας, καθηγητής **Χόρχε Θερβός - Ναβάρρο** (Jorge Cervós - Navarro) σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής.

Η προσφώνηση του τιμώμενου καθηγητή έγινε από τον πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής καθηγητή Νικόλαο Ντόμπρο, τον αντιπρόεδρο του Α.Π.Θ. καθηγητή Σταύρο Πανά και τον καθηγητή της σχολής Σταύρο Μπαλογιάννη, ο οποίος απέδωσε και τον έπαινο στον κ. Ναβάρρο. Ακολούθησε αντιφώνηση και ομιλία από τον τιμώμενο καθηγητή, με θέμα: «*Mental disease and person*».

Ο Χόρχε Θερβός - Ναβάρρο διετέλεσε καθηγητής και διευθυντής του Ινστιτούτου της Νευροπαθολογίας στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Βερολίνου (1968-'98), πρόεδρος της Γερμανικής Εταιρείας Νευροπαθολογίας και Νευροανατομίας (1980-'85 και 1993-'94), ενώ κατά το χρονικό διάστημα από το 1997 έως το 2001 υπήρξε πρόεδρος του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Καταλωνίας στη Βαρκελόνη και από το 2002 είναι ομότιμος πρόεδρος και διευθυντής των Διεθνών Σχέσεων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Καταλωνίας.

Είναι μέλος και επίτιμο μέλος σε αρκετές διεθνείς επιστημονικές ιατρικές εταιρείες, ενώ έχει λάβει πλήθος σημαντικών τιμητικών διακρίσεων και έχει αναγορευθεί επίτιμος διδάκτορας σε πανεπιστήμια εντός και εκτός Ισπανίας. Παράλληλα, ο κ. Ναβάρρο ηγείται κορυφαίων ιατρικών εκδόσεων (Journal of Clinical Neuropathology, Histology and Histopathology, Mechanisms of Ageing and Development). Τέλος, έχει λάβει οφίκια σε διεθνείς οργανισμούς (μέλος του συμβουλίου του Συμποσίου του Δούναβη και μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της Διεθνούς Εταιρείας Νευροπαθολογίας).

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ Α.Π.Θ. (ΦΩΤ. Γ. ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τον καθηγητή του Πανεπιστημίου του Tufts της Βοστώνης των Η.Π.Α. **Νικόλαο Μαδιά** αναγόρευσε σε επίτιμο διδάκτορα της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαρτίου στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Η προσφώνηση του τιμώμενου έγινε από τον πρόεδρο του Α.Π.Θ. καθηγητή Αναστάσιο Μάνθο και τον πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής καθηγητή Νικόλαο Ντόμπρο, ο οποίος απέδωσε και τον έπαινο. Ακολούθησε αντιφώνηση και ομιλία από τον τιμώμενο με θέμα: «*Εξελίξεις στην ιατρική εκπαίδευση*».

Από το Φεβρουάριο του 2004 έως σήμερα ο καθηγητής Νικόλαος Μαδιάς είναι πρόεδρος στο Τμήμα Παθολογίας του Caritas St. Elizabeth's Medical Center, το οποίο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ακαδημαϊκά κέντρα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Tufts. Ταυτόχρονα, είναι καθηγητής παθολογίας στο ίδιο πανεπιστήμιο, στη Βοστώνη Μασαχουσέτης, στο οποίο έχει διατελέσει ακαδημαϊκός κοσμήτορας (1999-'04) και προσωρινός κοσμήτορας (2003). Πρωτοδιορίστηκε στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Tufts το 1976, ενώ το 1988 εξελίχθηκε στη βαθμίδα του καθηγητή.

Ο κ. Μαδιάς αποτελεί έναν από τους πλέον καταξιωμένους και πολυβραβευμένους ακαδημαϊκούς δασκάλους της Ιατρικής Σχολής του Tufts. Παράλληλα, είναι ένας διεθνώς αναγνωρισμένος νεφρολόγος, με εξαιρετικό ερευνητικό έργο στην οξεοβασική ισορροπία, στην ηλεκτρολυτική φυσιολογία και παθοφυσιολογία (σε «ολοσωματικό», κυτταρικό και μοριακό επίπεδο), καθώς και στην παθοφυσιολογία και θεραπεία της υπέρτασης. Έχει τιμηθεί με πάρα πολλά βραβεία και επανειλημμένες διακρίσεις.

Συνολικά είναι μέλος σε 24 επιστημονικές εταιρείες και 14 εκδοτικές επιτροπές, ενώ αποτελεί ενεργό μέλος σε πολυάριθμες εκπαιδευτικές, ερευνητικές, κλινικές επιτροπές και ομάδες εργασίας τόσο σε τοπικό επίπεδο στη Μασαχουσέτη, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Το συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει περισσότερες από 110 εργασίες, 80 περιλήψεις, 4 βιβλία, 73 κεφάλαια σε βιβλία, σχόλια, κριτικές ανασκοπήσεις κ.ά. Υπήρξε προσκεκλημένος ομιλητής και επισκέπτης καθηγητής σε πολυάριθμα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Βορείου και Νοτίου Αμερικής, της Ευρώπης και της Ασίας.

ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. αναγορεύθηκε ο καθηγητής ιστορίας της ιταλικής λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου της Πίζας **Πιέρο Φλοριάνι**. Η τελετή αναγόρευσης, η έναρξη της οποίας έγινε από τον πρόεδρο του τμήματος καθηγητή Αντώνιο Τσοπάνογλου, πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Η προσφώνηση του τιμώμενου έγινε από τον πρύτανη του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου καθηγητή Αναστάσιο Μάνθο και ο έπαινος αποδόθηκε από τον κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής, καθηγητή Φοίβο - Βασίλειο Γκικόπουλο. Ακολούθησε αντιφώνηση και ομιλία από τον τιμώμενο καθηγητή, με θέμα: «*Η ιταλική Αναγέννηση ως σταθμός του ευρωπαϊκού πολιτισμού*».

Ο κ. Φλοριάνι είναι τακτικός καθηγητής του Πανεπιστημίου της Πίζας από το 1990, ενώ από το 1991 έως το 1994 δίδαξε στο Πανεπιστήμιο La Sapienza της Ρώμης. Από το 2000 έως το 2003 διετέλεσε πρόεδρος του Τμήματος Ιταλικών Σπουδών (Dipartimento di Studi italiani) του Πανεπιστημίου της Πίζας. Διετέλεσε επίσης δήμαρχος της Πίζας (1994-'98) και είχε ενεργό συμμετοχή στις πολιτιστικές και πνευματικές δραστηριότητες της πόλης.

Ο Floriani διευθύνει σε συνεργασία με άλλους καθηγητές του Πανεπιστημίου της Πίζας τη λογοτεχνική επιθεώρηση «*Nuova rivista di letteratura italiana*» που εκδίδεται στην Πίζα και είναι μέλος της Accademia Sperelliana του Γκούμπιο. Το 2007 του απονεμήθηκε το ακαδημαϊκό παράσημο του Ordine del Cherubino του Πανεπιστημίου της Πίζας για την προσφορά του στον επιστημονικό και ακαδημαϊκό χώρο, καθώς και για τη θετική συμβολή του στη ζωή και στην εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου.

Έχει δημοσιεύσει μελέτες που αφορούν την ιταλική λογοτεχνία της αναγέννησης, καθώς επίσης και δοκίμια για το έργο των Αριόστο, Μπέμπο, Μακιαβέλλι, Τάσσο, Μαντσόνι και άλλων λογοτεχνών. Ασχολείται, επίσης, με την επίδραση κλασικών ιταλών ποιητών και πεζογράφων στις ευρωπαϊκές λογοτεχνίες.

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. αναγόρευσε σε επίτιμο διδάκτορά του τον καθηγητή του Ινστιτούτου Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (Μ.Ι.Τ.) **Τζερόμ Κόννορ** (Jerome J. Connor) σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής.

Η προσφώνηση του τιμώμενου καθηγητή έγινε από τον πρόεδρο του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών καθηγητή Δ. Αγγελίδη, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής καθηγητής Ν. Μουσιόπουλος. Τον έπαινο στον κ. Κόννορ απέδωσε ο καθηγητής του τμήματος Δ. Ταλασίδης. Ακολούθησε η τελετή αναγόρευσης και η επίδοση της πλακέτας τιμής από τον κ. Αγγελίδη, καθώς και αντιφώνηση και ομιλία του τιμώμενου καθηγητή με θέμα: «*Future Challenges for Civil Engineering*».

Ο καθηγητής Τζερόμ Κόννορ είναι καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Μ.Ι.Τ. από το 1971. Κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας του διετέλεσε αναπληρωτής διευθυντής του Τομέα Υδραυλικής και Τεχνικής Περιβάλλοντος (1975-'76) και διευθυντής του Τομέα Επιστήμης και Τεχνολογίας των Κατασκευών (1976-'80 και 1988-'93) του τμήματός του. Διετέλεσε διευθυντής Ερευνών στο Μ.Ι.Τ., καθώς και καθηγητής και πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου "Northeastern University" κατά το διάστημα (1982-'83). Το ενδιαφέρον του και οι δεσμοί του με ελληνικά πανεπιστήμια και ειδικότερα με το Α.Π.Θ. ξεκινούν από το 1975. Στο διάστημα αυτό ανέπτυξε στενές και εποικοδομητικές σχέσεις με διάφορα μέλη Δ.Ε.Π. των παραπάνω πανεπιστημίων.

Με το πρωτοποριακό επιστημονικό του έργο προήγαγε την επιστήμη του πολιτικού μηχανικού σε τομείς της τεχνικής μηχανικής, της υπολογιστικής μηχανικής, των αριθμητικών μεθόδων ανάλυσης των κατασκευών, των πεπερασμένων στοιχείων για στερεά σώματα και ρευστά και των συστημάτων αυτόματου ελέγχου και ρύθμισης των κατασκευών. Το έργο του έχει δημοσιευθεί σε πολλά διεθνή αναγνωρισμένα επιστημονικά περιοδικά και έχει παρουσιαστεί σε διεθνή συνέδρια. Είναι συγγραφέας 7 βιβλίων και εκδότης μεγάλου αριθμού πρακτικών συνεδρίων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟ Α.Π.Θ. ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

Οι μελωδίες που κατέκτησαν τον κόσμο

Μόνο απροσδόκητη δεν ήταν η κατάκτηση της δεύτερης και τρίτης θέσης στο διεθνή διαγωνισμό «Ton de Leeuw 2008» για νέους συνθέτες, από τον 20-χρονο φοιτητή **Στέλιο Δήμου** και την 23-χρονη υποψήφια διδάκτορα του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου **Λίνα Τόνια**, αμφότερους φοιτητές της κατεύθυνσης σύνθεσης του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο Στέλιος Δήμου κατέκτησε τη δεύτερη θέση με το έργο «*The unexpected*» (Το απροσδόκητο) και η Λίνα Τόνια την τρίτη θέση με το έργο «*Για την απουσία*».

Ο διεθνής διαγωνισμός «Ton de Leeuw 2008», που τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Τουρισμού και Αθλητισμού της Αλβανίας, του Ιδρύματος «Πρίγκιπας Νικόλαος» για τον Πολιτισμό και την Ανάπτυξη της

Ολλανδίας και της Ακαδημίας Τεχνών της Αλβανίας, πραγματοποιήθηκε από 24 έως και 26 Νοεμβρίου στην Ακαδη-

μία Τεχνών των Τιράνων. Οι δύο νέοι κατάφεραν να ξεχωρίσουν ανάμεσα σε 29 διεθνείς συμμετοχές στην τελική φάση, οι οποίες προέρχονταν από την Αλβανία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Μαλαισία, την Κορέα, την Κύπρο και την Ελλάδα.

Εξάλλου, η κ. Λίνα Τόνια τιμήθηκε με τον τίτλο του νέου πρωτοεμφανιζόμενου συνθέτη από την Ένωση Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών, στο πλαίσιο της απονομής των «Βραβείων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής 2008» και των βραβείων «Κάρολος Κουν 2008», που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Η απόφοιτη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. διακρίθηκε για το έργο της «*Δέησις*» και για την «*πρώμη ωριμότητα της συνθετικής της σκέψης*», όπως άλλωστε αναφέρεται και στο βραβείο.

Αποχαιρετισμός στο Γιώργο Παπαδημητρίου

Γιώργος Παπαδημητρίου.
Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου
του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έφυγε από κοντά μας στις 17 Φεβρουαρίου 2009 ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και βουλευτής επικρατείας **Γιώργος Παπαδημητρίου**.

Γιος της λογοτέχνης Ρούλας Παπαδημητρίου - Βαρέλα, σπούδασε νομικά στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία, όπου έγινε διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης. Ξεκίνησε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία ως επιμελητής του Συνταγματικού Δικαίου Α.Π.Θ., αμέσως μετά τη μεταπολίτευση, στην έδρα του Συνταγματικού Δικαίου, δίπλα στον καθηγητή Αριστόβουλο Μάνεση και συνέβαλε την περίοδο 1974-1979, συμμετέχοντας στο κίνημα του Ε.Δ.Π. της εποχής, στη δημιουργία ενός δημοκρατικού και συμμετοχικού πανεπιστημίου. Εκλέχτηκε καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Νομικό Τμήμα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και στη συνέχεια καθηγητής στο Πολιτικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γνήσιος Θεσσαλονικιός, άνθρωπος της παρέας, εκινείτο με μεγάλη άνεση στο χώρο της επιστήμης, της πολιτικής και της διπλωματίας και ευτύχησε να αναγνωριστεί και να εκτιμηθεί από όλους όσους τον γνώρισαν και συναναστράφηκαν μαζί του αλλά και από εκείνους που ήρθαν σε επαφή με το έργο του.

Όλοι θα τον θυμούνται ως το χαμογελαστό και μεγαλόψυχο συνάδελφο, τον στοργικό και γενναϊόδωρο δάσκαλο, τον στρατευμένο στις αξίες της δημοκρατίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενοποίησης της Ευρώπης συνταγματολόγο· το δημόσιο άνδρα που δεν κουράστηκε να πιστεύει ούτε να αγωνίζεται ανιδιοτελώς για τον εκδημοκρατισμό και τον εκσυγχρονισμό των θεσμών, που δεν εξαργύρωσε τις δημόσιες υπηρεσίες του και δίδαξε με την πράξη του, βαδίζοντας αντίθετα στο ρεύμα της εξαχρείωσης θεσμών και ηθών, ότι ακαδημαϊκό και πολιτικό ήθος δεν είναι αταίριαστα. Η ακαδημαϊκή κοινότητα απώλεσε έναν αγαπητό και δημιουργικό συνάδελφο και η πόλη του, η Θεσσαλονίκη, μαζί με το Αριστοτέλειο, ένα άξιο τέκνο της.

Α. Μ.

Αναζητήστε τα προηγούμενα τεύχη, στην ιστοσελίδα του Α.Π.Θ.

[www.auth.gr/
admin/services/publication](http://www.auth.gr/admin/services/publication)

Πανεπιστημίου Ποδη

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΜΑΪΟΣ 2009 | ΤΕΥΧΟΣ 27

